

K TEZAM O MESTU,
VLOGI IN NALOGAH
TISKA, RADIA IN TV

Časnik - blago posebne vrste

Jutri bo zvezni odbor SZDL Jugoslavije na svoji plenarni seji razpravljala tudi o mestu, vlogi in nalogah tiska, radia in TV v razvijanju družbeno-ekonomskih odnosov. Ze pretekli četrtek smo na tem mestu iz te o gornjih nalogah ponovili to, kar zadeva pokrajinski (lokalni, medobčinski) politični tisk. Zdi pa se nam primerno, da ob tej priložnosti še opozorimo na nekaj dilem, na katere sicer opozarjajo, hkrati pa jih puščajo odprte.

Taka je n. pr. misel o ekonomski ceni časnikov. Ne bi bilo prav, če ne bi tudi časnikov oz. tiska zaradi posebnih družbenih nalog obravnavali kot sleherno drugo blago; treba je izračunati in poznati ekonomsko ceno tega tiska. Ekonomsko ceno listov moramo poznati — stvar družbe pa je, ali in za koliko bo znižala prodajno ceno dnevnega in drugega političnega tiska.

Teze govore konkretno o tem, kje bi bilo treba iskati odnos družbe do materialnega položaja tiska, radia in TV, pri čemer navajajo možnosti: ustvarjanje najugodnejših pogojev za gospodarjenje teh delovnih organizacij v okviru sistema z ustreznimi instrumenti; tisk, radio in TV naj bi bili deležni ustreznega položaja v družbenih planih vseh družbenopolitičnih skupnosti; obstajajo možnosti za skupno financiranje družbeno koristnih programov in izdaj; treba bi bilo zagotoviti ugodnejše razmere za prodajo tiska. Te in še druge možnosti obstajajo, da bi se spremenila struktura izdatkov, ki jih imajo zdaj predvsem časniki, saj se jim hkrati obetajo še večji tiskarski, poštni in drugi operativni kot režijski stroški v zvezi s spremembami sproščenih cen na našem trgu. Teze pravilno ugotavljajo, da je v novinarstvu treba razvijati družbeno-ekonomske odnose tako kot v gospodarstvu, pri tem pa ponavljamo: pokrajinski (lokalni, medobčinski) tisk in Sloveniji niso pridobitne delovne organizacije! Praktične rešitve materialnega položaja tiska bodo to vsekakor morale upoštevati.

In še misel o širši vlogi našega medobčinskega, pokrajinskega političnega tiska: kakor naš dnevni tisk, radio in televizija je tudi komunalni tisk sestavni del nacionalne kulture. Ali je skrb zanj res samo dolžnost občanov in sorazmerno še vedno šibko razvitih občin? Mar ne bi bilo prav, da bi dosedanje moralne spodbude republike v tej smeri dobile tudi vsaj delno materialno osnovo? Družba kot celota nalaga časnikom politične naloge in prav zato so naši časniki stvar vse družbe; so blago, a vendarle: blago posebne vrste.

T. GOŠNIK

Pred spremembami in sanacijo v našem gospodarstvu

Dokončen obračun z vsem, kar je primitivno in zastarelo

Ugibanje, kaj bodo prinesli prihodnji dnevi in tedni, se meša te dni v mnogih naših krajih z nestrpnim pričakovanjem, z najrazličnejšimi napovedmi in — tudi z divjo nakupovalno mrzlico. »Denar bodo zamenjali!«, »Vse cene bodo drugačne!«, »Dinar ne bo nič veljal!« — take in podobne govornice begajo ljudi, med katerimi mnogi kupujejo vsevprek, kar jim tudi samo slučajno pride pod roko. Pri treznejših prevladujejo zdrave misli:

to, kar je povedal prejšnji teden zvezni sekretar za finance Kiro Gligorov na skupni seji odborov zvezne skup-

ščine (govor je v celoti ponatisnilo tudi DELO), je kajpot k novim nalogam, ki so zdaj pred vsemi nami. Gre skratka za to, da z energičnimi ukrepi odpravimo neustrezne odnose v cenah na našem trgu; gre za ureditev zdaj nesorazmerne razporeditve akumulacije in dohodka, gre za devizno reformo in vrsto različnih gospodarskih ukrepov, ki morajo zagotoviti trden, umirjen trg, ki bo bolj kot doslej sposoben konkurence s svetom. To — in samo to — bo tudi postavilo naš dinar v pravo sorazmerje s tujimi valutami in vrednostjo dela, ki ga svet meri s svetovnimi cenami.

Kako je zdaj pri nas, ni treba ponavljati: vsi menda vemo, da skupnost dotira (podpira) proizvodnjo električne energije, velik del transporta in vrsto industrijskih podjetij, ki nam dajejo sicer surovine, pa nimajo pri tem nobene akumulacije (zaslužka, skladov). Z različnimi subvencijami, premijami in regresi (marsikdaj pomenijo že kar enostavno potuho lenobi in sila skromnim željam, da bi posamezne organizacije izboljšale svoje

odnose do dela in pod!) daje skupnost ogromne zneske: lani smo plačali takih »podpor« oz. pomoči v državi 350 milijard, letos pa naj bi premije dosegle celo že kar 470 milijard dinarjev! Vse to je federacija nekje seveda tudi morala vzeti, da je lahko razdeljevala. Politika »vreče dedka Mraza« seveda ni zdrava, niti ne more dajati gospodarskih sadov, saj samo navaja k vpitju in jokanju po pomoč... Prištevamo k temu še velika nesorazmerja nizkih cen surovin in uvoza, pa dodajmo: lani nas je stal vsak dolar 1.055 dinarjev, surovine pa so proizvajalec uvažali iz tujine po 800 do 900 dinarjev za dolar...

Tako ne more naprej. Zato se že dolgo vrsto mesecev pripravljamo na ukrepe, ki so jih zadnje mere za »zamrznjenje cen« samo še ostreje poudarile, čeprav so mnogi poskalli spričo dejstva, da so cene začasno obmirvale (spomnimo se, mi-mogrede, na podobne začasne ukrepe v tujini!). Divje, neracionalno investiranje je zadnja leta preraslo vse dosednje apetite po novih in vedno novih tovarnah. Ne-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Haydn ob Krki

V nedeljo ob 19. uri bomo na Dolenjskem lahko pričeli velik umetniški koncert v Kostanjevici na Krki bo 130 izvajalcev Slovenske filharmonije s solisti Nado Vidmarjevo, Mitjem Gregorčičem in Jožetom Stabejem pod vodstvom Boga Leskovića izvedlo Haydnov oratorij »STIRJE LETNI CASI«. Prireditelj bo ena najimnitnejših v okviru letošnjega Dolenjskega kulturnega festivala.

Vstopnice so v predprodaji v kostanjevski trafikli, lahko pa jih rezervirate tudi po telefonu — Kostanjevica 19.

Prva operacija v novi bolnici

V torek ob pol desetih se je v novi novomeški bolnici v Kandiji začela prva operacija v tej zgradbi. Operacijo golše, ki je trajala

dobro uro, je pacientka dobro prestala. Vse naprave v aseptični operacijski dvorani na kirurškem oddelku v prvem nadstropju so delovale v glavnem dobro, treba bo odpraviti le še nekatere manjše pomanjkljivosti. Tudi air condition še ne deluje, čeprav so vse naprave montirane. Operacijsko ekipo, v kateri so bili dr. Tone Savelj, dr. Jure Cepuder, anestezijska dr. Marika Kramerjeva, pomočnik anestez. Franjo Senica in instrumentarka Marija Bohte, je vodil primarij dr. Oton Bajc.

m.

Nesreča z neugotovljenim razstrelivom

15. junija ob 11. uri se je hudo poškodoval 8-letni Milan Mikec, učenec prvega razreda osnovne šole v Vrha nad Mokronozom. Ugotovljeno je, da je z vžgalicami zažgal neki eksploziv. »Pokazal se je dim in ogenj in močno je počilo«, opisuje dogodek sosed. Otroku je odtrgalo tri prste na desni roki, po obrazu in telesu pa je dobil več ran. Starši otroka niso nadzorovali — mati je ležala, oče pa je bil zdoma v vinogradu.

Deževje se še ni docela umaknilo vročemu poletju, ko so ga malčki že naznanjali z lučkami. Poglejte jih, kako jim teknejo! Starši se največkrat ne morejo ubraniti željam najmlajših po osvežujočem sladoledu.

Prijavljenih že 2400 tabornikov

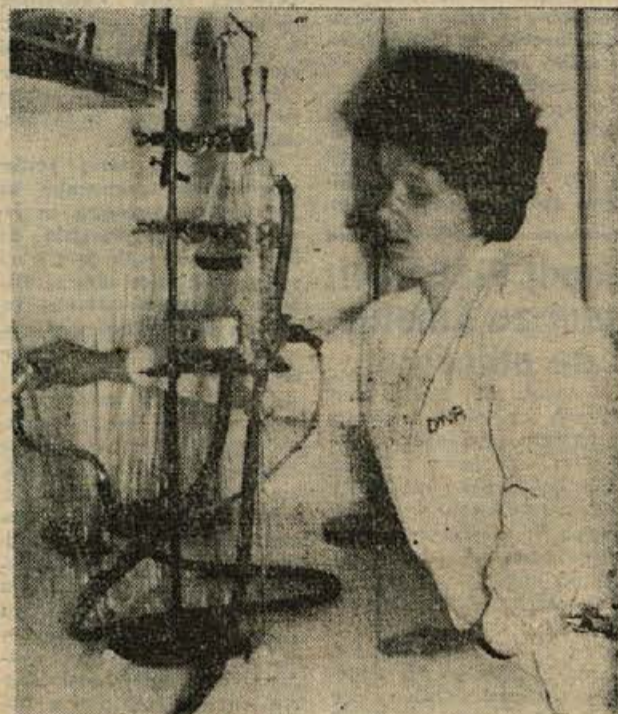
Primorci in Mariborčani pridejo peš od doma, Ljubljančani pa s kolesi — Štab mora omejevati udeležbo zaradi premajhnih kapacitet — V nedeljo, 4. julija, proslava dneva borca na Trgu svobode v Metliki

Za taborniški partizanski pohod in 6. zlet v Metliki je prijavljenih že več kot 2400 tabornikov in tabornikov. Udeleženci akcije bodo razporejeni v tri večja naselja: 6. zlet ZTS pri kopalšču v Metliki, labor akcije »Po poteh osvoboditeljev in graditeljev nove Jugoslavije« na levem

bregu Kolpe pod mostom in tabor bratstva in enotnosti, v katerem bo 20 udeležencev iz vsake republike. Ta tabor bo na desnem bregu Kolpe in bo ostal še po končanem zletu.

Gubčevi, Cankarjevi in 15. belokranjski brigadi se bodo 30. junija nad Metliko pri-

družili še: XI. SNOUB »Miloša Zidanška«, ki bo začela svoj partizanski pohod jutri v Mariboru in bo šla proti Beli krajini po sledovih XIV. divizije, dva voda Primorcev iz obalnih enot v Kopru, Izoli in Piranu, ki gredo na pohod proti Metliki že danes. (Nadaljevanje na 8. strani)

Sodobna proizvodnja alkoholnih pijač temelji na laboratorijskih preizkušnjah. Inž. Pavla Kranjc-Banič kontrolira kvaliteto in analizira polizdelke v proizvodnji mirenske DANE. — Več o napredku in načrtih tega prizadevnega kolektiva berite na 3. strani današnje številke!

Seja izdajateljskega sveta Dolenjskega lista

V soboto dopoldne bo na sedežu ObO SZDL v Novem mestu seja izdajateljskega sveta našega pokrajinskega tiskarstva, na kateri bodo člani sveta skupaj s povabljenimi predsedniki občinskih odborov SZDL razpravljali o stališčih občinskih odborov SZDL do te o mestu, vlogi in nalogah tiska, radia in TV. Govorili bodo tudi o tekočih problemih Dolenjskega lista in njegovih nadaljnjih nalogah.

Bled bo pozdravil nad 500 književnikov

Od 3. do 7. julija bo na Bledu 33. mednarodni kongres PEN-klubov, svetovne organizacije književnikov, dramatikov in esejistov. Nad 500 umetnikov iz 39 držav in vseh petih celin se bo tokrat zbralo pod gorenjskimi vršaci. Na skupno vprašanje »PI-SATELJ IN DANASNI SVET« so pripravili vrsto predavanj in razmišljanj, o katerih je naš dnevni tisk obširneje že poročal. V okviru kongresa, ki bo imel pet plenarnih in prav toliko »okroglih miz«, bo tudi poseben seminar UNESCO, specializirane organizacije Združenih narodov za kulturo in umetnost. Gostitelj množice umetnikov bo pesnik in pisatelj Matej Bor, ki je predsednik slovenskega PEN-kluba.

TIVOLI bo igral v Novem mestu

V soboto zvečer ob 18.30 uri bodo na košarkarskem igrišču na Loki gostovali košarkarji ljubljanskega Tivola, znanega slovenskega li-gaša in kandidata za naslov slovenskega prvaka. V počastitev 600-letnice Novega mesta se bodo pomerili z moštvo domačega Partizana. Ljubitelji košarke bodo brez dvoma prišli na svoj račun, zlasti še, ker je znano, da so Ljubljančani privrženci at-raktivne košarke. Obe moštvi bosta nastopili v najmočnejši postavi.

Nuklearna elektrarna v Krškem?

— Vse kaže, da so v Sloveniji že dozorele možnosti za gradnjo prve nuklearne elektrarne v Jugoslaviji.

Elektrogospodarska skupnost je že pripravila temeljit investicijski program v sodelovanju z nuklearnim inštitutom Jožef Stefan, hidrometeorološkim zavodom, geološkim zavodom SRS, geofizikalnim observatorijem v Ljubljani in zavodom za statistiko SRS. Kje naj bi zgradili prvo nuklearno elektrarno pri nas? V »finalu« so bili trije kraji, in sicer Dolsko pri Ljubljani, Zabovci pri Pljuju in Krško. Na osnovi študije vodnih, vremenskih, zemeljskih, demografskih in energetskih razmer so izbrali Krško. Po vsej verjetnosti bo pri tem tudi ostalo.

Po izkušnjah iz inozemstva nuklearne elektrarne ni moč zgraditi prej kot v šestih letih, od katerih odpadejo 2 leti na priprave in 4 na gradnjo. Če bomo torej začeli priprave prihodnje leto, bi bila elektrarna s 300 megavati zgrajena 1972 ali 1973. leta; torej tik pred tem, ko hidro — in termoelektrarne ne bi več zmogle vseh zahtev.

(Iz VECERA)

Vreme

OD 24. VI. DO 4. VII.
Približno do 27. junija bo prevladovalo deževno in sorazmerno hladno vreme. Po 27. juniju izboljšanje, vendar še pogostne krajevne nevihte. Okrog 4. julija spet poslabšanje vremena.

Dr. V. M.

Dokončen obračun

(nadaljevanje s 1. strani)

skladje med različnimi cenami (in vrednostjo) proizvodov različnih panog) in tem, kar smo mi, katehrikrat doma smatrali za »ugodno ceno«, je zdaj izobilje sodu dno. Investicije moramo bistveno zavreti, predvsem pa spremeniti, da bo imela socialistična skupnost od njih tiste koristi, ki bodo zares izražale naš prispevek na mednarodnem trgu.

Prišli bi bili treba še dolgo vrsto podatkov, števil in dejstev, če bi hoteli o teh in podobnih vprašanjih dobiti jasnejšo sliko.

Mladi PIŠEČANI: tudi za kmetije se odločajo!

V soboto, 26. junija, bo v Pišecah razdelitev spričeval za zaključno proslavo in telovadnim nastopom. Učenci vseh šol se bodo na ta dan zadnjikrat zbrali v šolskih klopih in nekateri med njimi se bodo za vedno poslovili od njih.

Na osnovni šoli v Pišecah je letos z uspehom izdelalo okrog 72 odst. učencev. Približno 10 odst. jih bo napredovalo z eno negativno oceno in tako se bo skupen odstotek za napredovanje povečal na 83.

Učenci 8. razreda si že izbirajo poklice. Njihove želje se najbrž ne bodo vsem uresničile. Pišečki osmošolci so se odločili za trgovsko stroko, za kovinarske poklice in za instalaterje toplovodnih naprav. Nekaj jih bo ostalo doma, ker želijo postati napredni kmetje. Ta želja se je letos med šolarji v Pišecah prvič pojavila. Za kmetije se ne odločajo le fantje, ampak tudi dekleta.

Nekaj učencev končuje letošjo šolsko obveznost v nižjih razredih. Ti so zaprosili za sprejeh v triletno rudarsko šolo v Velenju.

■ UPOR — Med povabljenimi ameriški pisatelji, ki naj bi se udeležili tradicionalnega umetniškega večera v Beli hiši, bo manjkalo 20 vidnejših osebnosti. Ko je pesnik Lowell dobil vabilo predsednika Johnsona, se mu je pridružil še 20 podpisnikov pisma, v katerem obsojajo ameriško zunanjo politiko kot agresivno in militaristično.

Najraje namesto tega ponovno Ljubljani na posvetovanju CK Zveze mladine v Ljubljani med drugim dejal tovariš Stane Kavčič, ko je poudaril: »Pred nami je brezkompromisna selekcija, ki jo bodo preživeli le dovolj sposobni in delavni, to je edina in najhitrejša pot za rešitev perečega stanja. Eksistenca bo zagotovljena le tistim kolektivom, ki bodo sposobni upravljati svojo delovno organizacijo, tisti pa, ki tekme ne bodo vzdržali, bodo propadli.«

Pričakujemo torej velike gospodarske spremembe, ki jih zvezna skupščina in izvršni svet pripravljata za daljši čas. O njih je tih na spregovoril tudi tovariš Miljko Todorović pretekli teden na II. plenarni seji centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije. Delovne organizacije morajo postati temeljni nosilci celotne reprodukcije, zato pa je obdobje, ki je pred nami, čas novega obravnavanja našega razvoja. Sklepi II. plenarja CK ZKJ govore o nujnosti ukrepov v zvezi s spremembami v odnosih cen in paritete dinarja v okviru širšega stabilizacijskega programa, ki naj omogoči modernizacijo našega gospodarstva in spodbuja vse k hitrejšemu povečevanju produktivnosti dela in drugim ukrepom. Centralni komitej pa hkrati opozarja, da bodo imeli vsi sklepi o spremembah, ki bodo prišle prihodnje dni, tudi izjemen politični pomen. Nujna je zato popolna politična podpora in najaktivnejše sodelovanje vseh članov organizacij in vodstev Zveze komunistov kot vseh naših državljanov, da bomo dosledno in uspešno izpeljali reforme, ki so pred nami.

Gre za disciplino vseh naših delovnih ljudi, da premagamo sedanje težave z novo gospodarsko reformo, ki bo histveno posegla v delo in življenje vseh naših delovnih organizacij in tudi vseh posameznikov. Če pravimo: »disciplina«, menimo s tem našo trdno pripravljenost, da je treba enkrat za vselej pomesti z vsem, kar je primitivno, konservativno in zastarelo in kar nas vleče nazaj.

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

V petek se je začel štirinajstnevni obisk predsednika Tita v Sovjetski zvezi, ki je v zadnjih tednih že njegov tretji obisk v tujini. Še prvi dan je bil v Moskvi deležen izrednega sprejema, kar pa ne preseneča, saj so se Moskvanje že od začetka meseca, ko so izvedeli, kdo bo njihov gost, zavzeto pripravljali na ta dogodek. Predsednik Tito ima v Sovjetski zvezi velik ugled ne le kot voditelj socialistične Jugoslavije, ki s svojo dosledno neodvisno miroljubno politiko zavzema zelo pomembno mesto v svetu, marveč je tam priljubljen tudi osebno.

Že drugi dan so se v Kremlju začeli sovjetsko-jugoslovanski politični razgovori, ki se bodo nadaljevali po predsednikovi vrnitvi s potovanja po azijskem delu Sovjetske zveze. Za te pogovore vlada v svetovni javnosti precejšnje zanimanje, kar je razumljivo spriču vloge, ki jo imata obe državi v mednarodnem življenju in v mednarodnem delavskem gibanju. Razlike, ki izvirajo iz posebnega razvoja obeh držav, bi ne smele biti ovira v medsebojnem sodelovanju med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo, je dejal v nekem govoru med sedanjim obiskom v SZ predsednik Tito, marveč naj bi pridale temu sodelovanju še tehtnejše in pomembnejše vsebine. Krog mednarodnih vprašanj, ki bodo dobila velik prostor v državnih pogovorih, pa bo obsegal malodane ves svet, še posebej položaj v Vietnamu, Dominikanski republiki, Kongu in drugod.

Jugoslovanski gostje so doslej obiskali Belorusko SSR, Minsk in Sverdlovsk — ta industrijski gigant na

obronkih Urala. Nato pa jih bodo sovjetski gostitelji popeljali še v daljno Sibirijo in drugam. Skratka pot, po kateri se ni menda vozil še noben drug tuji državnik. Tudi to je znamenje ugleda in zaupanja, ki ga uživa naš predsednik v prijateljski Sovjetski zvezi.

Kaj se dogaja v Alžiru?

Med najbolj presenetljive dogodke preteklega tedna sodi nedvomno nenadni padec alžirskega predsednika Ben Bele, ki ga je strmoglavil in dal zapreti — o njegovi usodi še ni nič znanega — njegov obrambni minister Bumedien. Polkovnik je nedvomno zaradi še zelo zapletene in nestabilne situacije v deželi še zelo redkobeseden, tako da še ni mogoče nič zanesljivega reči, kakšna bo nova oblast, zakaj je v resnici prišlo do državnega udara in predvsem, kaj bo z drugo azijsko-afriško konferenco, ki naj bi se začela že čez nekaj dni v Nadi Snoberju — letoviškem predmestju Alžira. Poročila, ki prihajajo iz te severnoameriške dežele, so si nasprotujoča, ugibanja, kaj bo, zelo meglena, mnenja hudo raznolika. Vemo le to, da je prva dva dneva po udaru vladal v Alžiriji v glavnem mir, pozneje

pa so se zvrstile demonstracije, v glavnem študentov — v Alžiriji in izven njene — ki so zahtevali vrnitev Ben Bele.

Kako se bodo končali ti razburilivi dogodki, bomo bržkone izvedeli šele čez nekaj dni. Morda bomo malo prej dobili le zanesljiv odgovor, kaj bo z drugo konferenco azijskoafriških držav, ki bi se morala začeti 29. junija. Za zdaj kaže, da jo bodo morali odložiti, ker veliko držav-udeleženk ne želi priti v Alžir, dokler se tankajšnje »vreme ne bo zvedrilo«, kar je seveda popolnoma razumljivo.

V Vietnamu se je ustoličila nova vlada, kdo ve, katera po vrsti že. Vlada je spet bolj generalska, kot je bila poprejšnja in nekoliko bolj katoličanom naklonjena. Toda če je vojaška, to še ni porok, da se bo tudi čedalje brezupnejša vojaška situacija, v katero sta zabredla Saigon in njegov zvesti pomočnik Washington, kakorkoli popravila. Novi premier, poprejšnji poveljnik južnovietnamskega letalstva, ali tudi, kakor ga imenujejo, največji južnovietnamski gizdalin Cao Ky, je napovedal zelo ostre ukrepe, ki pomenijo nov policijski teror. Od tega si obetajo, da bo manj diverzantskih akcij, morda si obetajo tudi, da bodo s tem in s splošno mobilizacijo vsaj nekoliko zaustavili zelo povečano aktivnost narodnoosvobodilnih enot, ki so zdaj v dežju in viharjih v monsunki ofenzivi. Toda vsa poročila in napovedi še nadalje govore o čedalje večjih neuspehih Sajgoncev in Američanov in o nezavirljivi situaciji, v kateri sta se oba pajdaša znašla.

Ne zapirajmo oči!

»Tovariši in tovarišice! Vzroki za težave, v katerih se je znašlo naše podjetje, so v restriktivnih ukrepih in v objektivnih težavah, ki so izven nas...« Približno tako zelo radi načenjamo poročila, v katerih naj bi obveščali delovni kolektivi o stanju podjetja. Nekje med tekstom so navadno še besede, ki povedo: »za opisane težave so krive zlasti zmrznjene cene, premajhna obratna sredstva, pomanjkanje surovin itd...« Takšnih vzrokov je navadno naštetih na pretek. In posledica? Vse silahko oddahne, v podjetju ni nihče kriv, saj si vsi zelo prizadevno trudijo... Direktor, komercialist, izvozni referent, skratka vsi vodilni prizadevno potujejo doma in po

inozemstvu, delavski svet pogosto razpravlja o težavah, toda gospodarsko stanje gre vse bolj in bolj po zlu...

V takšnih in podobnih poročilih vodilnih organov podjetja, ki bi morala kolektiv obvestiti o stanju podjetja, veliko manjka! Predvsem pogrešamo v njih prikaz dejanskega stanja. Nikjer ni povedano, da je v podjetju preveč uslužbencev, da je premalo mojstrov in premalo kvalificiranih delavcev, da ni proizvodnja dovolj specializirana, da so stroji premalo izkoriščeni in da tudi tržišče ni dovolj raziskano! Vse to je zamolčano, toda prav zaradi tega se gospodarsko stanje podjetja iz dneva v dan slabša.

Prav gotovo bi bilo veliko

bolj prav in veliko boljše, če bi kolektivi našli čistega vina. Povedati bi bilo treba jasno in razločno, da so vzroki za težave v kolektivni! Seveda bi bilo treba poprej izdelati več temeljitih analiz. Ugotoviti bi morali, kako se obrestujejo vložena sredstva, v kakšnem sorazmerju je vrednost stavb in proizvodnih naprav, kolikšna je storilnost dela in podobno. Tako zbrane podatke bi lahko primerjali s podatki sorodnega, dobrega podjetja, pa bi kar kmalu našli prave vzroke za težave

Poročila, ki naj obveščajo kolektiv o gospodarjenju v podjetju, torej naj ne bodo nekakšne šolske naloge. To je treba poudariti zategadelj, ker niso redki primeri, ko v delovnih organizacijah, kjer so bodisi posamezniki iz vodstva, bodisi organizacija kot celota, po večkrat kaznovani

zaradi gospodarskih prestopkov in prekrškov, delovni kolektiv in samoupravni organi o tem nič ne vedo! Organi samoupravljanja pa bi morali biti seznanjeni z vsemi ugotovitvami kontrolnih organov in tudi z dejanskim stanjem v podjetju. Če bomo postopali tako, bo vedno manj izgovorov na restriktivske predpise in splošne težave, dobro obveščen kolektiv pa bo našel pot iz še takšnih težav!

JOZE SKOF

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

■ NAVZOKRŽJA V JEDRU — Šef posredovalne komisije Organizacije ameriških držav v Dominikanski republiki je dejal, da bo predsednik začasne vlade v tej deželi izvoljen med voditelji »nevtralnih političnih sil in da OAD nikakor ne bo pustila, da bi lahko »komunisti glasovali ali bili kandidati«. Ustavne sile odločno zavračajo sprejem »ustavnega akta«, katerega osnova bi bila nedemokratska dominikanska ustava iz leta 1962. To je ravno najpomembnejša točka OAD.

■ NEKONSTRUKTIVNI PREDLOG — Kitajski premier Ču En Laj je obsodil posredovalno akcijo britanskega premiera Wilsona, ki je predlagal, naj bi pet premierov držav članic Commonwealtha — konferenca te skupnosti poteka te dni v Londonu — obiskalo Peking, Hanoi, Washington in Moskvo in še nekatera druga mesta. Dejaj je, da je to »manever v prid Američanove«.

■ ZMEDA V KONGU — Kongoško prizivno sodišče je razveljavilo volitve v treh kongoških pokrajinah zaradi nepravilnosti med parlamentarnimi volitvami 30. aprila letos. Po ustavi bi moral novi parlament odobriti 30. junija tudi novo vlado. Do takrat pa ne bodo mogli izvesti volitev. Combe pa je v sporu s predsednikom Kasavubujem. Svojevoljno trdi, da bo njegova vlada ostala na oblasti vse dotlej, dokler bo trajal mandat predsednika republike.

Vezane vloge - višje obresti

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

■ PLENUM CK ZKJ. Temeljite spremembe v gospodarstvu, o katerih je javnost v glavnem, vsaj kar se tiče načel, že seznanjena, morajo komunisti odločno podpreti. Od njihove enotne akcije je odvisna tudi širša podpora delovnih ljudi. Treba se je zavdati, da je treba izvesti temeljite premike v razdelitvi akumulacije, v odnosih v cenah itd., ker si brez tega, se pravi brez čistih, ekonomskih računov ni mogoče zamisliti nadaljnega gospodarskega razvoja na višji ravni. Če teh ukrepov ne bomo storili zdaj, bi morali storiti to kdaj kasneje, le da v mnogo težjih pogojih in z manj upanja na uspeh. Naši družbi je potrebno enotno merilo vrednosti, tako da bo vsakdo dobil tisto, kar mu pripada, torej po delu, in da bodo odpravljene možnosti, da bi kdo živel na račun drugega. Delovne organizacije se bodo morale zdaj opreti predvsem na svoje lastne sile in če kaj ne bo šlo, bo treba iskati vzroke predvsem doma, v nizki produktivnosti, v slabi organizaciji dela, v majhni, nesodobni proizvodnji itd. Po drugi strani pa bo novi sistem omogočal, da bo priden, visoko produktiven proizvajalec pravično nagrajen za svoje delo.

Na plenumu je imel uvodno besedo Miljko Todorović, za njim pa so sodelovali v razpravi med drugim tudi Albert Jakopič, Roman Albrecht in Miloš Minič, katerih diskusije so bile objavljene v »Delu«. Predvsem so poudarili, da se bo v novih pogojih marsikaj pokazalo v drugačni luči. Pokazalo se bo, na primer, da so bili rudniki ali elektro-gospodarstvo ali železnica nizko akumulativni, ker niso bili v enakopravnem položaju s predelovalno industrijo, ne pa zato, ker ne bi bili dovolj produktivni. Ni pa izključeno, da bo ekonomski družbeni račun poka-

zal koga, ki je veljal sedaj za visoko akumulativnega, kot nizko produktivnega.

■ NI RAZLOGOV ZA PREPLAH. Kdor dviga hranilne vloge, ne da bi ga k temu silile resnične potrebe, ta dela škodo sameu sebi. Ni namreč res, da bo prišlo do zamenjave denarja. Javnosti je bilo tudi uradno sporočeno, da se realna vrednost hranilnih vlog ne bo zmanjšala. To pomeni, da bo dana hranilnem kompencacija za tisto vred-

ČISTI RAČUNI

nost, za kolikor bo razvrednoten dinar kot posledica višjih cen. Največjo škodo pa bodo imeli tisti, ki hranijo denar v nogavici, ker jim nihče ne zagotavlja sedanje realne vrednosti denarja. Tudi pretiran pritisk na trgovine je posledica neupravičenega strahu, da bo tega ali onega zmanjkalo, oziroma, da se bodo občutno zvišale cene. Takim ljudem je treba odkrito povedati, da bodo imeli večjo škodo od brezglavega nakupovanja blaga, ki ga ne potrebujejo ali pa se jim bo pokvarilo, kot pa bi jo imeli zaradi višjih cen.

■ DONAVA JE ZACELA UPADATI. To je vest, ob kateri smo se resnično oddahnil, saj smo trepetali zaradi nevarnosti, ki je »retila našim ljudem v Banatu, Sremu in drugod. Škoda zaradi poplav bi bila še mnogo večja. Vodna stihija je marsikje podirala nasipe, toda pogumni in požrtvovalni ljudje so jih sproti spet obnavljali in gradili nove.

■ PRERANA SMRT HASANA BRKIČA, predsednika izvršnega sveta Bosne in Hercegovine, nas je vse hudo pretresla, zlasti še, ker smo vedeli, kako vztrajno je kljuboval boleznim. Čeprav je vedel, da ima raka in da mu potemtakem ni več pomoči, je do zadnjega opravljal dolžnosti revolucionarja in komuniste. Ko je šel v bolnišnico, iz katere se ni več vrnil, je vzel s seboj materiale družbenega plana, da bi jih proučeval in tako do zadnjega vztrajal na fronti dolžnosti. Hasan Brkič se je do zadnjega oklepal dela, je zapisal v »Delu« njegov delovni tovariš Tone Bole.

■ GRAFIČNI BIENALE V LJUBLJANI. Odprli so ga v soboto v Moderni galeriji. Stanka Veselinov je ob tej priložnosti poudarila, da se na tej razstavi že šest let zbirajo ugledni umetniki iz vseh predelov sveta k svobodni temi talenta, spretnosti, okusa in fantazije.

■ ZGUBE ŽELEZNIC NARASČAJO. Skupne zgube železnic v prvem polletju cenijo na približno 35 milijard dinarjev. Za kritje zgub mora železnica najemati kredite, kar pa seveda ni nobena perspektivna rešitev. Tudi to med drugim narekuje neogibnost ukrepov v našem gospodarstvu.

■ KMETIJSTVO V NOvem SISTEMU. Na seji odbora za kmetijstvo, gozdarstvo ter živilsko in tobačno industrijo gospodarskega zbora zvezne skupščine so med drugim poudarili, da mora dobiti kmetijstvo v novem sistemu enakopravno mesto kot vsa druga gospodarska področja. Tudi v kmetijstvu je treba iti na čiste odnose in čimbolj eliminirati vse, kar bi te odnose zamegljevalo.

„DANA“ se seli

Zmaga nad dolgoletnimi težavami s samoopovedovanjem dela osebnih dohodkov v korist podjetja

29. junija bodo prvič »uradno« stekli stroji v novih prostorih za destilacijo alkoholnih pijač DANE na Mirni. Slovesna otvoritev bo krona vseh uspehov, ki jih je dosegel DANIN (74-članski) kolektiv močne volje in hkrati začetek boljših časov. DANIN praznik bo tudi praznik Mirne.

Najprej je bila v privatni posesti, leta 1954 pa so ji nabili tablico socialističnega podjetja. Bila je kakor mršavo dekle, ki mora pojesti več zdravih kot hrane, bila pa je tudi vztrajna. Razvila se je prej kot v desetih letih, tedaj pa je nanjo že postal pozoren skoraj ves slovenski svet in še dobršen del sosednjega ozemlja povrh.

Rasla je zase in za trg

DANA je rasla zase in za trg. Vsaka nadaljnja etiketa, ki so jo spretno roke nalepile na steklenico s konjakom ali s kakšno drugo alkoholno pijačo, ni pomenila le vedno večje proizvodnje, temveč tudi čedalje boljše kvaliteto. Ni bilo več lokalna, v katerem ne bi točili mirenskih pijač.

Vendar njen razvoj ni bil lahek. Podobno kot nešteto sorodnih podjetij, je bila tudi DANA podvržena težavam. Zmanjkovalo je prostora, posode, nemalokrat tudi surovin. S prostori je bila še posebno huda. Vse je bilo razdrobljeno — proizvodnja in skladišča. Tekočega traku, na katerega proizvodnja alkoholnih pijač sili sama od sebe, ni bilo možno uvesti. Takega načina proizvodnje so se lahko približali le v posameznih fazah. Skladišča so bila majhna in v vse mogočih prostorih, tudi zunaj Mirne. Stroški notranjega transporta so bili zato neizmerni.

Tem času so bile vedno bolj pogostne brzojavke s trga: pošljite še, še in še in boljše! Kolektiv se je gnal, čisto bolj, kot je bilo potrebno. Garanje je bilo v podjetju na dnevnem redu. Zakaj, so vsi vedeli: delali so zase, za svoj zaslužek, delali pa so enako za skupne uspehe. Delavski svet in sindikat nista imela nikoli posebnih problemov s kolektivom. Delavcev namreč ni bilo treba posebej prepričevati, da so začeli več denarja naglati na sklade, kot pa ga spravljati v svoj žep. Vede

li so, da bo nekoč boljše, da bo delo lažje v prostorih, ki jih bodo zgradili s privarčevanimi sredstvi, da bodo izdelki boljši in jih bodo lahko več in dražje prodali, vedeli pa so tudi to, da bodo tedaj lahko spravili več tudi v svoj žep.

Milijarda za primerjavo

Zato težave, ki so se dnevnost v tihotapljalce skozi vrata podjetja, niso bile nikoli tako hude, da jih kolektiv ne bi premagal. Kot velika družina, ki je vsako leto dobila nove člane, so bili DANINI proizvajalci; bili so složni, naj je kazalo malo boljše ali malo slabše, in so vzdržali. Tekma je bila huda, brez polčasov, brez oddiha. Krivulje proizvodnje in dohodkov so se obrnile navzgor. Rast je bila burna.

Za primerjavo: 1960. leta je 37 zaposlenih ustvarilo nad 280 milijonov dinarjev bruto produkta, lani 86 (med temi 36 žensk) že 806,6 milijona dinarjev, letos pa bodo presegli milijardo.

Milijardna proizvodnja je krona vseh uspehov, ki jih je DANA nizala iz leta v leto, in velika spodbuda za naslednje obdobje. To obdobje

je pa bo marljivi kolektiv najstarejšega mirenskega podjetja preživel v novih prostorih.

Kaj je v novi stavbi?

Nova stavba je zrasla poleg stare in sicer na takem mestu, da ji je možno še kaj prizidati. V tlorisu je dolga 50 in široka 40 metrov. Ogromnost prostora pride do izraza šele tedaj, ko si človek ogleda notranjost stavbe.

Prostor je deljen na klet, visoko pritličje in etažo. Proizvodnja je v kleti. Pozornost vzbudijo sestavljalne kadi iz nerjaveče pločevine. Tu delajo pijače. Večji prostor zasedajo veliki sodi, ki držijo 5.000 litrov in več, tako da je sem moči spraviti okrog 40 vagonov pijač. V visokem pritličju je skladišče sladkorja, kuhinja za sirupe in polnilnica, katero se drži skladišče. Polnilnico sestavljajo stroji za pranje, polnjenje in opremo steklenic. Tu je tekoči trak. Napolnjene steklenice spravijo v kartonske škatle v skladišču, ki lahko hkrati sprejme 50.000 napolnjenih steklenic. V visokem pritličju je tudi laboratorij, v katerem strokovnjak preizkuša kvaliteto pijač. Prostorno podstrešje oziroma etaža je za sestavo embalaže in za loge reprodukcijskega materiala. Taki so novi prostori, seveda tu predstavljani le v kratkem opisu. Še krajše povedano: dovolj prostora za sodobno in kvalitetnejšo pro-

izvodnjo, kakršno si je DANA želela vrsto let in kar se ji je posrečilo uresničiti šele letos.

Vsa važna dela v proizvodnji alkoholnih pijač opravijo stroji. To je polavtomatski polnilni stroj, ki napolni 8.000 steklenic v osmih urah.

izvodnjo, kakršno si je DANA želela vrsto let in kar se ji je posrečilo uresničiti šele letos.

Porok je bil kolektiv

Velika je radost zaposlenih ob pogledu na plod dolgoletnega prizadevanja.

»Kolektiv se je vse do leta 1963 opovedoval večjemu delu osebnih dohodkov, da je lahko nastalo vse to,« zadovoljen pripoveduje direktor DANE Alojz Krhin. »Pet let smo imeli najnižje plače med sorodnimi proizvajalci v republiki. Pa nismo odnehali. Zahvaljujoč umnemu samoupravljanju in neštetim žrtvam imamo že danes vsaj enake, če ne večje osebne dohodke kot drugi slovenski proizvajalci naše stroke. Te

zave so za nami in bomo zdaj lahko skrbeli tudi za tisto plat zaposlenih, ki se ji pravi standard.«

Kolektiv je torej s svojimi plačami zagotovil nastanek novih proizvodnih prostorov. Ti pa niso veljali malo. Nad 200 milijonov dinarjev je bilo treba zbrati. Delež podjetja ni majhen: 50 odstotkov vseh sredstev je zbral kolektiv sam! To je samo prispevek v denarju. Koliko je vredno prostovoljno delo, ki ga je DANA zaporedoma organizirala v letih od 1954 do 1958, ni še nihče natančno izračunal.

Tudi predsednik delavskega sveta Anton Pate se veseli, da je konec najhujših naporov in čas, ko je bil vsem glavni smoter rekonstrukcija: »Vedno smo pazili, da de-

narja za sklade ni zmanjkalo. Dolga leta smo za osebne dohodke porabili samo po 40 odstotkov čistega dohodka. In posrečilo se je. Hvaležni smo tudi novomeški banki, ki je DANI, v kateri je videla zrel kolektiv, pomagala.«

Vselitev — praznik vse Mirne

Rekonstrukcija je dala DANI možnosti za nadaljnji napredek. Proizvodnjo bodo postopno povečevali, izboljšali kvaliteto, več prodali in več zaslužili. Tudi novi izdelki bodo prišli na vrsto.

Vse, kar se dogaja v podjetju, občuti tudi sam kraj. Mirna je bila že nešteto krat deležna DANINE pomoči in DANA je vedno izpolnjevala prošnje, če jih je le mogla. Navadno pridejo pobude za pomoč kraju kar iz kolektiva. Tudi turizmu podjetje ni pokazalo hrbta. Restavracijo in tujske sobe je DANA zgradila s svojimi sredstvi. Njen delež je vsestranski. Zato reselitev na boljše ne bo razveselila samo njenega kolektiva, pač pa vse mirensko prebivalstvo. Bolje povedano: to bo praznik Mirne.

Mokronoški stolp propada

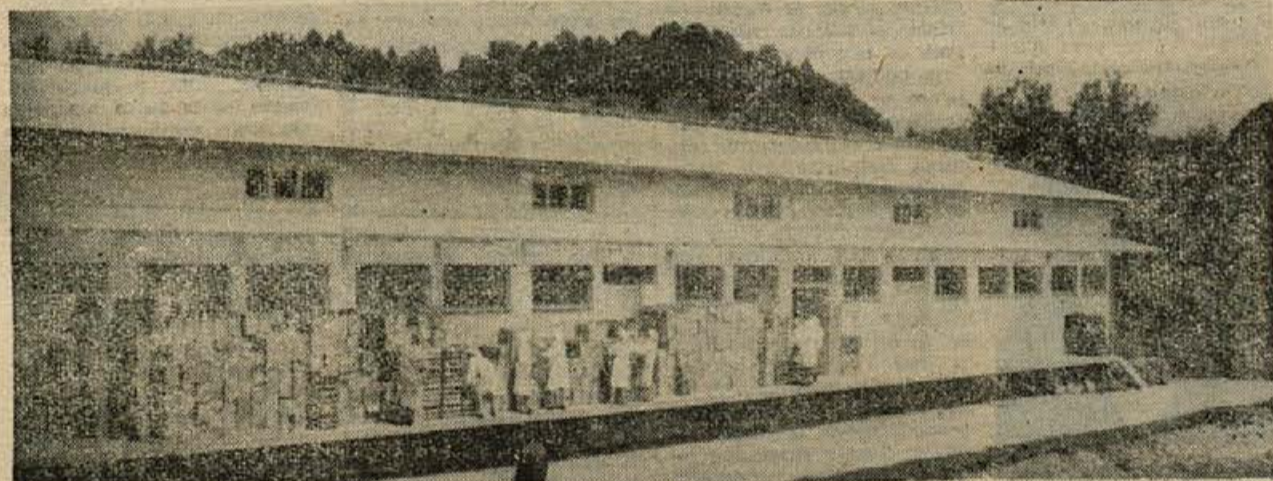
Mokronog je 1287. dobil trške pravice in je bil od takrat pomembno središče v dolini Mirne. Močno so ga prizadele vojne. Med povojno obnovo je zmanjkalo denarja in moči za ureditev zgodovinskih spomenikov. Zob časa je hudo obdelal grad in stolp. Zaskrbeljuje je zlasti to, da vsi brezmočno gledajo, kako propada srednjeveški stolp. Računali so, da ga bo zavaroval ljubljanski Zavod za spomeniško varstvo. To pa se ni zgodilo, ker niti zavod niti občina nimata sredstev. Mor-da se bodo krajevni činite-lji zmenili za način, kako bi stvar rešili. Res bi bila škoda, ko bi izgubili tako pomemben in turistično zanimiv objekt.

Preslabo obveščeni?

Ustanovnega sestanka krajevne skupnosti na Mirni se je udeležilo manj članov, kot so pričakovali. Menijo, da so bili ljudje premalo obveščeni. Prav tako niso poznali osnutka statuta krajevne skupnosti. Osutek bodo razmnožili, tako da ga bo dobil vsaj vsak član sveta KS.

Slab promet na sejmišču

21. junija so pripeljali kmetovalci na novomeški sejem za prašiče 669 pujskov, prodali pa so jih le 301. Ker kupcev ni bilo dosti, so morali ceno precej popustiti. Manjši prašički so veljali od 4.000 do 8.500 din, večji pa so šli v prodajo po 9.000 do 19.000 din.

Novi prostori DANE so ponos podjetja in Mirne

V POMANJKANJU DRUGIH BAKRENIH ZAŠČITNIH SREDSTEV OPÓZARJAMO KMETOVALCE IN KMETIJSKE ZADRUGE NA NAŠ PROIZVOD

CUPRABLAU

● CUPRABLAU ima odlične fizikalne lastnosti — se ne seseda, ne maši škropilnih sob, se počasi izpira, intenzivno modro barva liste. Uporabljamo ga lahko s tlačnimi škropilnicami in s pršilniki (molekulatorji)

Priprava škropiva je zelo enostavna. Apno ni potrebno. CUPRABLAU lahko kupite pri vseh kmetijskih zadrugah in pri Agrotehniku.

CUPRABLAU je preizkušen preparat za zatiranje peronospore na vinski trti in hmelju, krompirjeve plesni in cercospore na sladkorni pesi ter za zatiranje ostalih glivičnih boleznih. Navodilo je na vrečkah.

CINKARNA

metalurško kemična industrija - CELJE

Kočevska v boju za svobodo

4

Vsa gospodarska, nacionalna in politična protislovja, ki so obstajala po vsej Kočevski v medvojnem času, so silila ljudi tega območja, da so živeli v zaostalosti in bedi in Kočevsko so smatrali v predvojnih letih za »Sibirijo«, kamor so vladajoči režimi pošiljali na službovanje politične nasprotnike intelektualce. To se je najbolj izrazilo pri prosvetnih delavcih, od katerih jih je nešteto prišlo po tej poti na Kočevsko.

Komunisti, ki so poznali ta vprašanja, so se stalno borili na političnem, gospodarskem in kulturnoprosvetnem polju za izboljšanje življenj-

skih pogojev Slovencev na Kočevskem.

Najbolj znana politična nasprotnika komunistov na Kočevskem sta bila poleg vseh ostalih župnik Karol Skulj iz Dolenje vasi, ki je bil do leta 1929 poslanec za kočevski okraj v beograjskem parlamentu, in župnik Jože Epih iz Stare cerkve, ki je bil dejni vodja nemških klerikalcev. Policija, žandarmerija, srezko načelstvo in duhovščina s svojim vplivom, skupno z vsemi delodajalci, so se borili proti maloštevilnim članom KPJ, ki so še vzdržali na Kočevskem.

Težak udarec je dobila

KPJ z uvedbo šestojanuarske diktature v letu 1929, ko so vodilne komuniste spet zaprli ali pa izgnali. Stari fevdalni Auerspergov grad v Kočevju, v katerem so bile celice okrajnih zaporov, je spet odpiral vrata za komuniste in ostale napredne ljudi, ki se s tiranijo niso strinjali.

Jože Šeško

4. decembra 1908 se je v Stari cerkvi rodil Jože Šeško. Oče je bil zaveden Slovenec in socialist. Vsi njegovega naprednega mišljenja so ga vladajoči krogi v času Avstrije in Jugoslavije stalno zapo-

stavljali. Bil je v raznih državnih in privatnih službah.

Mati je bila po rodu Nemka, žena blagega srca, ki je neizmerno ljubila svoje štiri otroke: Jožeta, Gizelo, Marijo in Toneta. Družina se je vsled očetove preemestitve v službi večkrat selila v razne kraje in se spet vračala v Kočevje, kjer je po končani prvi svetovni vojni ostala za stalno.

Jože je leta 1927 končal v Kočevju gimnazijo in se še istega leta vpisal na filozofsko fakulteto v Ljubljani. Ker oče v Kočevju ni imel več službe je odšel leta 1926 v Kosovsko Mitrovico, kjer je dobil zaposlitev. Tam ga je na lovu leta 1928 Marko Prkovič ustrelil in oropal.

Družina je preživljala tedaj težke čase. Mama in štirje otroci so stanovali v mali podstrešni sobici v Mahovniku in kakor je potem dejal Jože, je družina tedaj studirala praktično abecedo komunizma.

V letu 1928 je bil Šeško sprejet v KPJ. V Ljubljani se je takoj vključil v aktivno delo naprednih študentov in policija ga je zaradi njegovega aktivnega dela v klubu neodvisnih študentov že zasliševala in preganjala.

Leta 1930 je dobil zvezo s komunisti, ki so prišli iz zapore in se z njimi povezal v aktivno delo v Kočevju. Z nastopom dela Jožeta Šeška je KPJ na Kočevskem pridobila najbolj sposobnega organizatorja in revolucionarja, ki je skupno z ostalimi komunisti povezal vse napredne ljudske množice Kočevske v boj proti vsem političnim, nacionalnim, gospodarskim in socialnim izkoriščevalcem.

16. marca 1933 je nastopil službo suplenta na realni gimnaziji v Mariboru. 20. maja istega leta pa ga je policija že aretirala vsled akcije KPJ v Kočevju z letaki, ki jo je organiziral že leta 1932 in 1933, predno je nastopil službo v Mariboru. Član KPJ, ki je v tej akciji z letaki sodeloval, je na zaslišanju v Kočevju klonil in Šeška izdal. 31. julija 1933 je bil na okrožnem sodišču v Novem mestu obsojen na šest mesecev strogega zapore ter na izgubo častnih pravic za dobo treh let.

Po tej obsodbi Šeško ni dobil nobene službe več. Vse svoje moči je posvetil organizaciji naprednega delavskega gibanja na kočevskem, ribniškem in velikolaškem območju in se neprestano boril za pravice delovnih ljudi. Skromno se je preživljal z inštrukcijami dijakov in študentov ter z delom v organizacijah. Napredno delavsko gibanje je povezal v enot-

Jože Šeško

Poldke Bavdkove ni več

»Jaz pa imam zavest, da nisem živela zastonj in do za menoj ostala sled mojega dela vidna še potem, ko mene davno več ne bo.«

Iz pisma Poldke Bavdkove

V nedeljo, 13. junija, se je ob sedmih zvečer na vinskih pokopališču zgrnila zemlja nad grobom Poldke Bavdkove. Bil je miren, oblačen večer, in ko so bili prvi pogrebci že na pokopališču, so zadnji komaj odhajali izpred njene hiše.

Bil je lep, tih pogreb, kot si ga je pokojna želela sama. In v tem sprevodu je bilo na stotine njenih bivših učencev. Učencev, ki so danes zreli moške in žene in skoraj starci.

Pa saj to ni nič čudnega, ko pa je Poldka Bavdkova že od 1901. leta kot učiteljica živela in delala na Vinici. Ta košček belokranjske zemlje ji je prerasel k srcu, da ga vse od takrat ni zapustila. Tu si je sredi lepega vrtiča postavila dom in tu je pričakala jesen in konec svoje življenja.

»Da, moji Belokranjci! To so bile besede, ki smo jih tolikokrat slišali iz njenih ust.

Pa Poldka Bavdkova ni ti bila Belokranjka. Tam v Krškem, kjer je bil njen oče sodni oficial, ji je 23. marca 1881 stekla zibel. Potem je dovršila meščansko šolo v Ljubljani in učiteljico v Gorici. Od tu je mlado učiteljico leta 1900 zanesla pot na prvo službeno mesto v Stari trg ob Kolpi, od koder je že naslednje leto prišla v Vinico in tu službovala dolgih 37 let, vse do svoje upokojitve. Tedanji vinskih nadučitelj Franjo Lovšin jo je navdušil za ljudske vezenine, ki so pritegnile njeno po-

zornost in ji hkrati usmerile življensko delo. Pričela je hoditi po vaseh in posnemala je vzorce s starih vezenin, jih preučevala, urejala po krajih in tehnikah, pripravljala razstave in predavanja. Te vzorce je potem profesor Sič prerisal in jih izdal v knjigi. Na žalost pa je bila iz Sičeve zbirke razvidna samo ornamentika, ne pa tudi tehnika vezenja. Zato je Bavdkova izdala novo pomožno zbirko, s katero je obrazložila to tehniko. Hkrati je belokranjsko vezenje tudi vpleljala v šole, raširilo pa se je potem po vsej Sloveniji in tudi izven nje; celo k našim ljudem v Ameriko je zašlo.

Za vse svoje delo, ki je trajalo skoraj pol stoletja, pa je Bavdkova dobila le redka priznanja, čeprav

Poldka Bavdkova pred leti

so njena etnografska prizadevanja cenili znani folkloristi France Marolt, Janko Barle, dr. France Kotnik, dr. Niko Zupančič, Vinko Möderndorfer, Božo Račić in drugi. Pač, spomnili so se je tu in tam; najlepše priznanje pa je dobila konec lanskega leta, ko je že vsa betežna ležala na bolniški postelji. Takrat so ji iz Ljubljane

sporočili, da ji je bil podeljen častni naziv pedagoškega svetnika.

Res, Poldka Bavdkova je bila učiteljica, pedagoginja Kar je imela bogatega v sebi, je razdala drugim. Zato sta bila tudi njen dom in njena zbirka belokranjskih vezenin odprta vsakemu. Nič ni ljubosumno shranjevala zase, in ko je bil leta 1951 odprt Belokranjski muzej v Metliki, mu je podarila večino svoje lepe tekstilne zbirke. Od takrat se v muzejskih vitrinah svetijo njene belokranjske robače, rokavci, tkanice, šikanke, svilaši in bogato vezeni otirači, jugle in javba, jalba, zaglavce, parta svatki venec pa prestice, vretenca... Bogastvo naših starih mater je tam, dragotine, ki jih je Bavdkova otela pozabi in ohranila nam in zanamcem.

Zato Poldka Bavdkova in njeno delo ne bosta pozabljena. In da bo še dolgo živela v hvaležnem spominu belokranjskih ljudi, so pričale besede ob odprtem grobu. Besede njene nega stanovskega tovariša, dolgoletnega vinskihga šolskega upravitelja Rudolfa Kavčiča, in besede Mirka Kramariča iz Crnomlja, ki se je od pokojne poslovil v imenu društva upokojencev. In izzvenilo je to zagotovilo v prisrčnem govoru njene nekdanje učence Lucije Roginove pa še v besedah ravnatelja Belokranjskega muzeja Jožeta Dularja, ki se je od Bavdkove poslovil v imenu ustanove in Belokranjskega muzejskega društva, katerega častna članica je bila pokojna.

Da, Poldka Bavdkova lahko med svojimi Belokranjci zares počiva v prijetni zavesti, da ni živela zaman. V njenih delih bo ostal spomin nanjo živ in lep.

Polkovnik JLA Vid Jerič:

7

Pred dvajsetimi leti

dolgo pot je bilo to očitno premalo. Na uro smo lahko prehodili le bore tri kilometre, ker so naš pohod ovirali ranjenci. Od Trebnjega do Dol. Polja pa je bilo pred nami 25 km poti. To je bilo popolnoma neizvedljivo. Hiteli smo s pohodom, kar se je le dalo. V dolino pri Dol. Polju je naša kolona prispela šele okoli 9. dopoldne. Ko smo prišli tja, ni bilo nikjer nikogar, ki bi nas čakal s čolni za prevoz. Preden so se enote podale v dolino, smo premik zavarovali. Zavarovanje sta prevzela jurišni bataljon in I. bataljon.

Jurišni bataljon je zasedel položaje proti Straži, I. bataljon pa pri Saleškem gradu.

Krka pri Polju takrat ni bila težko prehodna, kar nam je prišlo zelo prav. Ker nismo vedeli kaj drugega storiti, smo hitro poslali kurirja proti Toplicam. Po njem smo obvestili naše, da smo prispeli na dogovorjeno mesto, ter prosili, naj takoj pridejo čolnarji s čolni. V dobri uri so čolni res prispeli, nato pa smo karseda pohiteli s prevo-

zom. Balj smo se namreč, da bo sovražnik vsak čas prispel za nami in zasedel položaje v dolini Krke. V tem primeru nam ne bi preostalo nič drugega, kot umik nazaj na Kamenski hrib in Kurova sela. Za nas to ne bi bilo prijetno, saj bi se morali ves dan težko bojevati, na kar pa nismo bili pripravljeni.

Prevoz je hitro napredoval; najprej smo prepeljali ranjence, nato pa še vse enote. Srečno in brez posebnih težav smo v dobri poldruhi uri z vsemi oddelki prispeli na desni breg Krke. Kolona je nato nadaljevala pohod proti Dol. Toplicam. Na desnem bregu Krke so ostali le zaščitni oddelki z nalogo, da preprečijo sovražniku prehod čez Krko in morebitno prodiranje proti Dol. Toplicam. Komaj smo vse enote prepeljali čez Krko in se od nje oddaljili za nekaj streljajev, že je sovražnik pridrel od Straže proti Polju in začel hitro zasedati položaje. Naši zaščitni oddelki so ga sprejeli z močnim ognjem. Besni kot lačni psi so sovražnikovi vojaki začeli nabijati čez Krko. Toda ko so sprevideli, da za nami ne morejo, so se začeli umikati.

29. marca približno okoli poldneva so se vse naše enote zbrale v Dol. Toplicah. Veseli smo bili tega, da smo spet na osvobojenem ozemlju in da si bomo lahko odpočili. Še istega dne popoldne so se vse enote okopale v termalni vodi. Kopeli smo bili zelo potrebni, saj so dolga pot in neprestani boji borce zelo zdelali. Opisani pohod pa je bil tudi naš zadnji bojni pohod proti Savi in uspešno smo ga opravili.

Dve krajevni skupnosti v Poljanski dolini

Kaj bi bilo boljše: ena ali dve skupnosti? – Dela in skrbi ne bo zmanjkalo: elektrifikacija, ureditev javnih stavb, telefonske zveze, poštne usluge, še in še bi lahko naštevali

Najprej je bila za območje Poljanske doline ob Kolpi ustanovljena ena krajevna skupnost, kasneje pa so občani gornjega konca doline – Čepelje, Vimolj, Brezovica in Kralji – ustanovili svojo krajevno skupnost, tako da sta v Poljanski dolini zdaj dve. Jasno je, da bi občani v eni sami skupnosti na zaokroženem, enotnem območju doline lažje reševali skupne probleme, vendar se prebivalci gornjega konca doline bojijo, da bi se sredstva, ustvarjena v njihovem peskopoku v Čepeljah, odtokala v Predgrad. Naj bo tako ali drugače, dve krajevni skupnosti bosta imeli prav toliko ali pa še več

dela kakor ena sama, če bosta hoteli zadovoljiti vsem potrebam občanov. V prvo vrsto postavljajo volivci vse Poljanske doline, da je treba končno le urediti fasado prosvetnega doma v Predgradu. V nekdanjem gradu je kino, šola, trgovina, poslovni prostori itd. Poljanska dolina tudi nima telefonskih zvez s Kočevjem, zato volivci predlagajo, da bi napeljali 7 kilometrov dolg telefonski vod iz Knežje lipe. Za Jelenjo vas in Predgrad predlagajo napeljavo trofaznega toka, nadaljevati je treba z gradnjo vodovoda v Predgradu, zelo slaba je dostava pošte in kruha v te kraje itd.

Vse leto so v bistvu stvari, ki žulijo slehernega prebivalca doline, vendar pa spisek želja in potreb še ni popoln. Z dobro organizacijo in voljo prebivalcev bo krajevna skupnost večino problemov lahko uredila, če takoj ne, pa malo kasneje. Zal so prav z organizacijo dela v Predgradu težave, saj je znano, da niso znali lansko leto izkoristiti 300.000 dinarjev, ki jim jih je namenila občina. Za letos bo dobila krajevna skupnost Predgrad milijon in pol din iz sredstev za KS, s tem pa bodo uredili telefon ali pa napeljali trofazni tok. Krajevni skupnosti Vimolj je občina namenila 200.000 dinarjev.

STRUGE: elektrika in prostor za prireditve

Dve vasi v Struški dolini v kočevski občini sta lansko leto po dolgoletnih pripravah dobili elektriko, letos pa bodo elektrifikacijo končali. Do vasi Rapljevo in Ravni so bili električni drogovci postavljeni

že lani, zdaj je potrebnih le še okrog 800.000 dinarjev za ostala dela. Za struški konec je največji problem pomanjkanje prostora, koder bi se ljudje shajali, imeli prireditve, kjer bi

gostoval potujoči kino iz Kočevja itd. Ker so ti kraji oddaljeni od Kočevja, je ureditev družbenega prostora nujno potrebna, uredili pa bi ga lahko v osnovni šoli. Predračuna za to sicer še nimajo, vendar bi verjetno lahko dobili nekaj sredstev iz republiškega sklada za pospeševanje kinematografije, nekaj bi dala občina, deloma pa bi prispevali prebivalci Strug sami.

Občinska skupščina je namenila letos krajevni skupnosti Struge milijon in 200.000 dinarjev, od tega pa bodo porabili 800.000 dinarjev za dokončanje elektrifikacije zadnjih dveh vasi v tem predelu.

TO IN ONO STRAVE

19. aprila se je 45 otrok iz Trave vselilo v novo, veliko šolo na vzpetini na koncu vasi. Tedaj so namreč praznovali na območju bivše občine Draga krajevni praznik v spomin na leto 1942, ko je bil tu splošen upor proti okupatorju. Slavnostna otvoritev šole bo 22. julija, ob tridesetletnici, kar so Italijani požgali staro šolo. Do tedaj bo treba urediti še nekatere pomanjkljivosti, po možnosti odstraniti ruševine požgane cerkve nasproti šole, urediti okolico šole itd. Lepo bi tudi bilo, da bi za to slovesnost vaščani popravili fasade in okoliško hišo, da ne bo vse preveč zapuščeno. Popravili bo treba tudi tri vaška koprta za vodo.

Šola na Travi obiskuje 15 otrok v vseh osmih razredih. V 1. razred se jih je lani v jeseni vpisalo sedem, letos pa je šola zapustilo 6 učencev. V novi šoli, koder je veliko prijetnejše učilnikot v stari podrtiji, sta dve učilnici in klubski soba, v kateri imajo televizor; lepo opremo za klub so dobili od okrajnega sindikata, v šoli je tudi kopalnica za vaščane in otroke, šolska kuhinja in dvojne stanovanj.

NOVICE IZ MORAVE

Skozi vas ni nobene javne luči, razen na gostilni, pa se ta je zasebna. Posebno nevaren je oster ovinek na koncu vasi proti Banjaloki. Vaščani bi radi namestili vsaj dve javni luči, pri delih bi pa sodelovali tudi sami.

Moravčani so se tiste dni pripravljali na volitve, toda ne one, ko smo vsi stopili na volišče; volili bodo novega svaškega župana, našega moža, ki bo kar najprizadevnejše vodil barko vaških želja in potreb mimo nevarnih čer-pomanjkanja denarja. Sedanjemu županu je mandat potekel, sedanje volitve pa bodo organizirali kar se da slovesno. Da ne bo med ljudmi razburjanja, bodo imeli dva kandidata, za košeni kandidaturi pa se bodo zmenili na posebnem sestanku. Želijo, da bi bil novi vaški župan prav tako uspešen in delaven, kot je bil pred leti Ardon Pleše, ki pa zdaj ne more kandidirati zaradi visokih let.

V OSILNICI

Na vsak način je treba letos popraviti pot od Belice do Zurg, pri čemer bo vsakakor potrebna bo stalo okrog milijon dinarjev, ki jo je lani zasul plaz. Popravilo pomoč občine. Hud problem krajevne skupnosti Osilnica je še vrste neelektrificiranih vasi in zasebkov, v glavnem po hrih nad Kolpo. To bi bila zelo draga zadeva in bo verjetno treba počakati še nekaj časa. Neelektrificirane so tudi štirihise v Osilnici in dve v Mirtovih.

Tisto sredo je bil v krajevnem uradu v Sodražici kar hud »promet« in uslužbenka Joža Carnanova je delo komaj zmagovala. Nenehno je mrmrala, da ne ve, kje se je drži glava, vendar pa številnih strank ni pustila dolgo čakati. V odmorih sva komaj našla čas za kratek klepet o njenem delu. Povedala je, da je območje KU tako veliko in dela toliko, da bi nujno potrebovala še nekoga.

Za 600.000 din škode

V ponedeljek, 21. junija se je v zgodnjih jutranjih urah zgodila v bližini benčinske črpalke na cesti pri Zlebiču prometna nesreča. Alojz Dejak iz Dol. Lazov pri Ribnici je bil s še dvema sopotnikoma v Fiatu 1300 namenjen proti Ljubljani. Iz neznanih vzrokov je eksplodirala desna sprednja guma, zaradi česar se je avtomobil prevrnil. Pri nezgodi sta se sopotnika poškodovala, na avtomobilu pa je za okrog 600.000 din škode.

Cestni smernik

Na križišču, kjer se odcepi cesta iz Sodražice proti Gregorju, je do letošnje spomladi stal cestni smernik, ki je potnikom povedal, kam cesta vodi. Letos spomladi so ga podrli otroci in od takrat se morajo tujci znajti, kakor vedo, da najdejo pravo pot proti Gregorju. Ker je omejena cesta občinska in je torej na skrbi ribniške Komunale, bo morala le-ta čimprej postaviti nov cestni smernik.

Za živahnejšo kulturno dejavnost

Za kulturno dejavnost v ribniški občini je letošnji proračun zagotovil nekaj nad 6 milijonov dinarjev. To so na videz precejšnja sredstva, vendar če bi podrobneje pogledali potrebe, bi opazili, da je denarja vsaj trikrat premalo.

V občini deluje pet prosvetnih društev – v Ribnici, Loškem potoku, Sodražici, Gregorju in v Sušju, nujno potrebni pa bi bili še za področje Dolenje vasi in Velikih Poljan. Ribniška Svoboda je v zadnjem letu naštudirala že dve igri, v Loškem potoku so uredili in opremili klubski prostor, dejavnost v njem pa ni zaživela. Lepo dela prosvetno društvo v Gregorju, medtem ko je sodražica na papirju.

Razen Svobode deluje v Ribnici še tradicionalni kulturni festival, ki skrbi skozi vse leto, posebno pa v poletnih mesecih, za gostovanja kulturno umetniških skupin. Ko so nedavno na posebnem posvetovanju o kulturni problematiki v občini premlevali te stvari, so ugotovili, da bi za kulturno dejavnost najbolj lahko skrbel poseben zavod za pospeševanje kulture, katerega bi vodili sposobni kulturni delavci. V zavodu bi bila združena poleg festivala še delavska univerza in etnografski muzej, z nasveti in tudi kako drugače pa bo lahko pomagal Svobodam oziroma občinskemu svetu Svobod in prosvetnih društev. Vsekakor je treba postaviti delavsko univerzo, sploh izobraževanje in prosvetljevanje odraslih, na bolj trdne noge, zagotoviti tej dejavnosti nekaj več sredstev in jo kadrovsko okrepiti. Tudi muzej je treba dokončno urediti in ga odpreti širšim množicam. To

leg etnografske zbirke bo treba čim prej urediti v njem še gasilski muzej (v republiškem merilu), oddelek NOB ter arhivsko službo.

Za začetek so na posvetu imenovali pripravljaln odbor, da bo do jeseni pripravil vse potrebno za ustanovitev kulturnega zavoda.

RIBNIŠKA KRONIKA

Od kar je prevzel obrat družbene prehrane INLES, se je število abonmentov povečalo na okoli 350. Hrana se je količinsko in kvalitativno precej izboljšala. Trejti stolpnici, ki se je že precej visoko vzbela, dela v neposredni bližini, družbo četrt stolpnica. Tudi ta že raste v prvo nadstropje. Ta del Ribnice, do pred nekaj leti pust in prazen, bo z dograditvijo stolpnice med najlepšimi v mestu. Da bi le uredili tudi okolico novega naselja. Pred novo restavracijo so delavci komunalne uprave uredili lično zelenico. Temu gostinskemu lokalu manjka le še parkirni prostor. Kot kaže, bo tudi ta kmalu urejen, ko bodo staro stavbo podrili. V Ribnici močno priranjkuje čevljarjev, krojačev, mehnikov, kolarjev in še nekaterih obrtnikov. Kot je slišati, tudi v bližnji prihodnosti ni upanja, da bi se tovrstne obrtniške usluge izboljšale. Sodobna pekarna je mestu

nujno potrebna, ker dve zasebni pekarni nista kos vsem potrebam. Občani pravijo, da bi morali že enkrat najti sredstva tudi v te namene. Zaradi dolgotrajnega deževja so dela pri regulaciji potoka Bistrice zastala. V načrtu je, da bo letos urejena regulacija do mostu na Miako, s čemer bi ves del Ribnice v bližini gradu mnogo pridobil. Ribniške trgovine so razmeroma dobro založene s blagom. Potrošniki pogrešajo le sadje, po katerem je precejšnje povpraševanje. Otroci iz vrta ce pretekli teden priredili v Domu Partizana priscen program. Mladi cicibani in obe vsgojiteljici zaslužijo za ves trud vsaj pohvalo. Na območju domače občine je že okoli 370 osebnih avtomobilov, tako da pride povprečno na 32 prebivalcev eno vozilo. Razen tega ima 200 občanov motorna kolesa, medtem ko mopodov skoro ni več mogoče prešteti!

Kakšni so osebni dohodki?

Analiza osebnih dohodkov v ribniški občini je postregla z mnogimi podatki. Opravili so jo v 14 delovnih organizacijah, v katerih je zaposlenih večina delavcev v občini. Razčlenili so osebne dohodke v prvih štirih mesecih letos. Povprečni razpon osebnih dohodkov se giblje v razmerju 1:2,5, kar je v skladu z republiškim povprečjem. Najvišji razpon so dosegli pri INLESU, kjer dela 1200 ljudi. Tam so osebni dohodki v razmerju 1:5, kar pomeni, da prejme ta, ki ima največje osebne dohodke, petkrat več kot oni, ki ima najnižje. Na osnovnih šolah v Ribnici in Sodražici je razmerje najniž-

je, kar je razumljivo, ker je sestav zaposlenih enak. Ne bo odveč še ena zanimiva primerjava: povprečni osebni dohodki vodilnih delavcev v prvih štirih mesecih letos so bili 98.300 din. Naj k temu dodamo še podatke o povprečnih osebnih dohodkih vseh zaposlenih v prvem tromesečju letos in v prvem tromesečju lani. Letos so povprečni osebni dohodki 50.810 din, lani pa so bili 42.559 din. Osebni dohodki so torej kar lepo napredovali, to pa je v skladu z uresničevanjem letnih proizvodnih planov, saj delovne organizacije z osebnimi dohodki niso zajedale skladov.

Gasilci za 20-letnico osvoboditve

6. junija je gasilsko društvo v Bukovici proslavljalo dvojno svečanost: odprli so novo orodišče v vasi Dane in izročili namenu novo motorno brizgalno. Pokrovitelj lepe slavnosti je bil predsednik Obs Ribnica tov. Franc Ilc, udeležil pa so se še predstavniki devetih gasilskih društev s prapori. Na slovesen način so najbolj poartvovalnim in prizadevnim gasilcem izročili odličja in diplome za njihovo delo. Letos se v okviru proslavljanja 20-letnice osvoboditve tudi gasilci iz ribniške občine pripravljajo na mnoga praznovanja. PGD Nemska vas

in PGD Mali log bosta slavili obletnico svojega obstoja, za 4. julij, dan borca, bodo gasilska društva obiskala gasilce, ki so sodelovali v NOV in jih obdarila, gasilci pa bodo prav tako sodelovali na proslavi dneva vstaje, ki bo 22. julija v vasi Zukovo nad Velikimi Poljanami, PGD Sodražica zbira sredstva za gradnjo novega gasilškega

doma, prav tako tudi gasilci v Rakitnici, medtem ko gasilci iz Loškega potoka nameravajo dokončno urediti svoj gasilski dom. Osrednja gasilska svečanost v počastitev 20-letnice osvoboditve bo v Ribnici ob koncu požarnovarnostnega tedna, ko bo gasilska parada, v kateri bodo sodelovala vsa društva. JOZE BABNIK

Te dni v Kočevju

Licitacije za gradnjo nove šole v Kočevju se je udeležilo 5 gradbenih podjetij iz Slovenije. Najugodnejšo ponudbo je dalo domače gradbeno podjetje ZIDAR, ki bo kmalu pričelo graditi. Pri kavarni Zvezda so uredili lep vrtiček. V senco so postavili več miz in stolov, kjer bodo gostje v vročini gotovo radi posedali. V soboto je sindikalna no-

telu Pugledu so priredili tekmovalna v kegljanju, nogometu, odbojki itd., ogledali so si Dom telesne kulture in druge športne objekte v Gaju. Lep sončen dan je pripomogel k dobremu razpoloženju gostov. Izleta se je udeležil tudi predsednik tovariš Ivan Maček.

Papirnica Državne založbe je končno zgrajena, manjka le še oprema. Občani že komaj čakajo, da bi trgovina začela poslovati, saj so se dela vse preveč dolgo vlekla.

Ze lani so začeli delati otroško igrišče. Razrili so zemljo, napeljali nekaj odpadnega materiala, pri tem pa je tudi ostalo. Na tem prostoru je le velika mlakuža, polna žab in mesnag, zato je skrajni čas, da bi z deli nadaljevali.

KOČEVSKÉ NOVICE

du. nca skupščine SRS priredila letel v Kočevje. Po kosilu v ho-

PRIFARSKI DROBIŽ

Ta mesec je končalo šolanje na osemletki v Fari 31 učencev, vpis v prvi razred je bil približno tolikšen, kakor lansko leto. Zavod za zaposlovanje delavcev iz Kočevja je usmerjanju otrok v poklice posvetil letos precejšnjo pozornost. Dvakrat so testirali otroke, ki so letos končali šolo, razgovarjali so se s starši itd., da bi izbrali kar najboljše poklice za otroke. V glavnem so se odločili za obrt – kovinarsko stroko, za mehaniko, nekateri pa grede tudi še naprej v šole. Solo v Fari obiskuje 207 učencev, na dveh podružničnih šolah pa jih je 51 – v Osilnici 20 in v Banjaloki 21. Na šoli vedno priranjkuje učiteljskega kadra. Trenutno manjkata najmanj dva učitelja. Pravijo, da bo zdaj s kvadrom bolje, ker so šole prevzele štipendiste.

Prifarsko šolo zelo bremenijo prevozi otrok v šolo iz Osilnice in Banjaloke, avtobus pa pelje dvakrat dnevno. Lani so za prevoze plačali 8 milijonov, letos pa pogodbe še ni, bo pa okrog 10 milijonov dinarjev. Krajevni urad Fara obsega 53 naselij, razdalja od enega do drugega konca območja KU pa je 30 kilometrov. Najbolj oddaljene vasi od Fara so Srobotnik in Gergelj ob Kolpi in Ajbelj proti Kočevju. V teh 53 naseljih so 403 naseljenih hiše s 430 gospodinjstvi in 1.300 prebivalci. Samo s kmetij se ukvarja 457 ljudi, ostali pa so v službah, upokojenici itd. Od 1.300 prebivalcev teh obkoljskih vasi je samo 370 starih pod 18 let, zelo veliko pa je starih ljudi. Iz prifarskih vasi je 43 ljudi zaposlenih v obratu DIP na Brodu, doma pa se še ukvarjajo s kmetijstvom.

MORDA BOŠ JUTRI TI NA VRSTI!

Promet je vedno gostejši, nesreč je vedno več, hkrati pa potrebujejo bolnišnične vedno več krvi za transfuzijske posege. Razumljivo je torej, da v zdravstvu uporabljajo vedno več krvi, ki je nena-domestljivo zdravilo. Mnogi ljudje, ki jih srečujemo na cesti žive in zdrave, se morajo za to, da so še med nami, zahvaliti neznanim krvo-dajalcem! Ti ljudje, nekdanji bolniki, so iz srca hvaležni tistim, ki so jim rešili življenje. Potrebe po krvi pa so iz dneva v dan večje, zato moramo povečevati in širiti krog tistih, ki kri darujejo! Zavedajmo se, da mine odzvem krvi pri zdravem

človeku brez vsakih posledic! Ne pozabljamo na to, da ne vemo kaj nas čaka in da bomo morda že jutri potrebovali transfuzijo tudi mi!

Občinski odbor RK Kočevje zategadelj vabi vse občane, naj se odzovejo krvodajalski akciji, ki bo 9., 13. in 14. julija! Če hočemo zadostiti velikim potrebam krvi za transfuzijo, se mora ta krvodajalski akciji odzvati vsaj 6 odst. naših občanov, kar pomeni 800 krvodajalcev! Zato še enkrat pozivamo vse občane, naj humani krvodajalski akciji pomagajo!

Občinski odbor RK KOČEVJE

Posojilo za brežiški vodovod

Pitne vode ne bo več primanjkovalo - Novi brežiški vodovod bo veljal 35 milijonov dinarjev - 15 milijonov bo prispevala JLA

V Brežicah že nekaj let primanjkuje pitne vode. To pomanjkanje najbolj občutijo prebivalci novega mestnega naselja, ki je zrastle v Hraščini. Tam so v zadnjih letih zgradili precej enodružinskih hiš, stanovanjskih blokov in stolpnice. Ljudje, ki stanujejo v pritličju, se nad oskrbo z vodo ne pritožujejo, medtem ko so stanovalci v prvem, drugem nadstropju in višje zlasti v poletnem času podnevi skoraj redno brez vode.

Mesto se oskrbuje z vodo iz zajetja v Brežini. Črpalke tlačijo vodo iz obeh vodnjakov v potrošno mrežo in vodovodni stolp. Brežiški vodovod stoji že od 1913. leta. Takrat so položili tudi glavni cevovod, ki zdaj že na več mestih pušča večje količine vode. Nujno potrebna je torej postavitve novega cevovoda od črpalnice do mesta. Ker sedanje zmogljivosti vodovoda nikakor ne morejo več kriti potreb po pitni vodi, je občinska skupščina na

seji 17. junija izglasovala najetje posojila za izgradnjo novega vodovoda. Po predračunu bi zanj potrebovali 35.000.000 dinarjev. Skupščina ima na razpolago 5.000.000 dinarjev, 15.000.000 je pripravljena prispevati Jugoslovanska ljudska armada, za razliko 15 milijonov pa bo skupščina najela posojilo pri celjski komunalni banki. Odborniki so za to posojilo glasovali brez oklevanja, saj s tako investicijo ne kaže več odlašati.

V JUTRANJKI oklevajo z vajenci

Letos so nameravali sprejeti 40 vajenk, vendar menijo, da je to zanje preveliko breme - Do jeseni bodo urejeni prostori novega obrata na Radni - V prihodnjih letih bo tudi Jutranjka izvažala svoje izdelke

Konfekcija Jutranjka sodi med tista podjetja, ki že vsa leta nazaj sprejemajo v uk veliko število vajencev. Tudi za letos so računali na precejšen dotok novih kadrov. Nameravali so sprejeti 90 mladih deklet, 50 za priučitev in 40 za izučitev. Razpisali so le 40 mest, zdaj pa že razmišljajo, da bi razpis celo preklicali. Do tega jih je napeljal trenutno kritično stanje v gospodarstvu nasploh in predpisi novega zakona o vajencih. V podjetju jih imajo že sedaj 48, ki prejemajo mesečno nagrado 15.000 din v prvem letu in 18.000 din v drugem letu učenja. Tretjih letnikov trenutno nimajo. Menijo, da bodo zaradi velikih izdatkov prisiljeni zmanjšati sprejem vajencev v uk in da se

bodo najbrž morali močneje nasloniti na priučevanje. V konfekciji take vrste, kot je Jutranjka, to sicer ni najboljša rešitev, ker se hitro menjajo modeli in kroji in se temu lažje prilagajajo tiste delavke, ki obvladajo in poznajo celoten delovni proces. Obeti za sprejem v uk so torej slabši kot v preteklih letih, vendar ta zastoj najbrž ne bo trajen. S preselitvijo v nove prostore na Radni se bodo izboljšali delovni pogoji in povečal delovni učinek. Če se bo izkazalo, da podjetje brez večjega dotoka kvalificiranih šivilj ne bo moglo uspešno delati, potem ga tudi večje nagrade v učni dobi ne bodo odvrčale od sprejemanja vajenk. Jutranjka se namerava v

naslednjih letih vključiti v izvoz in napeljanih ima že nekaj dogovorov z zapadnimi državami. Zaradi tega bodo pohiteli s preurejanjem sole na Radni. Upajo, da se bodo jeseni že preselili v udobnejše prostore, v katerih bodo lahko povečali proizvodnjo. Pridobitev za potnike Pred nedavnim smo v Brežicah, na stavbi, kjer je pisarna podjetja SAP, z veseljem opazili novo, lično in pregledno tablo, na kateri so vpisani prihodi in odhodi vseh avtobusov, ki vozijo skozi Brežice. Tudi čakalnica je na novo preurejena, vendar je premajhna za tako močan promet, kot je v Brežicah. To opozarja, da bo treba prejeti slej razmišljati o urejeni avtobusni postaji, v kateri bi lahko bil tudi kiosk za prodajo časopisov in cigaret ter znak in dopisnice. Stranišče pogrešajo pri sedanjem postajališču mnogi potniki. Na vse to bo treba misliti kar kmalu. D.V.

Nova šola že to jesen

Gradnja šole na Veliki Dolini lepo napreduje. Občani so zadovoljni, saj bodo že to jesen pošiljali svoje otroke v nove in svetle učilnice. Solarji se bodo za vedno poslovili od grajskih hlevov v Mokricah, pa tudi od stare šole na Dolini. Otvoritev šole napovedujejo za praznik občine Brežice, ki ga občani slavijo 28. oktobra.

ke Doline na jesen dobili novo šolo, vodovod, učiteljska stanovanja, prosvetni dom in transformatorsko postajo. Uresničile se jim bodo dolgotrajne želje in nekateri izmed njih kar verjeti ne morejo, da bodo vse to imeli že čez nekaj mesecev.

Da ne bo zadrege z vodo in elektriko, bodo v kratkem začeli na Veliki dolini urejati vodovod in transformatorsko postajo. V občinskem proračunu za to ni sredstev in skupščina bo za obe investiciji najela posojilo v znesku 5 milijonov dinarjev. Transformatorska postaja bo veljala 1.200.000 dinarjev, za vodovod pa bodo potrebovali 3.800.000 dinarjev. Tako bodo prebivalci Veli-

Jutri zbor šolnikov

Sindikata družbenih dejavnosti pri ObSS v Brežicah sklicuje za jutri, 25. junija, razširjeno sejo s prosvetnimi delavci. Sodnik Miko Martinič bo prisotnim tolmačil novi zakon o delovnih razmerjih. Sledila bo razprava, nato pa bodo šolniki prebrali še uresničevanje sklepov zadnjega plenuma o šolstvu. Opozorili bodo na vse tisto, kar je ostalo le na papirju in dopolnili sklepe z novimi predlogi.

NOVO V BREŽICAH

V gimnaziji so v soboto zaključili maturo. Pred izpitno komisijo se je v minulem tednu zvrstilo 53 dijakov. Štirje so bili odklonjeni do jesenskega roka že pri pismenem delu, eden pa pri ustnem izpitu. Popravni izpit iz enega predmeta jih mora jeseni opravljati osem. Med maturanti so letos trije odličnjaki. 17 jih je opravilo zaključni izpit s prav dobrim uspehom, 16 z dobrim in štirje z zadostnim uspehom. Ocenjevanje je bilo tokrat precej strogo.

kandidatov iz brežiške, krške in sevniske občine. Izpiti so bili v obliki testov, ki jih je pripravil celjski pedagoški zavod za vse gimnazije v bivšem celjskem okraju. Dijaki so odgovarjali iz slovenske, matematike in tujega jezika.

Sončni dnevi privabljajo v kopalnice Cateških Toplic vsak dan več kopalcev. Največji obisk so zabeležili v nedeljo, 20. junija. Našteli so 2000 obiskovalcev. Tako bo verjetno tudi naslednje lepe nedelje vse dotlej, dokler se ne bo ogrela Krka. Posebno veliko gostov pričakujejo 3. in 4. junija, ko bodo v zdravilišču ves dan igrali zabavni ansambli.

Jutri popoldne ob 15. uri bo v Brežicah seja občinskega komiteja Zveze komunistov. Sekretar Virko Jurkas bo najprej podal referat o spremembah gospodarskega sistema, nkar bodo člani sprejeli konkretne naloge za dejavnost komunistov pri izvajanju novih ukrepov v domači občini.

Franc Molan - novi odbornik

V prostorih občinskega odbora SZDL so bile v petek, 18. junija, nadomestne volitve v zbor delovnih skupnosti občine Sevnica. Volivci 22. volilne enote, ki jo tvorijo državni organi in družbene organizacije, so namesto Marice Keršičeve izvolili novega odbornika Franca Molana. Volitve so bile zaključene že v zgodnjih jutranjih urah. Za novega kandidata so oddali svoj glas vsi volivci 22. enote.

Vodo in pot na Okroglice!

Vas Okroglice je bila med NOB zelo prizadeta - p. žganih je bilo kar 46 stanovanjskih hiš in gospodarskih poslopj. Vas je ves čas podpirala borca Kozjanskega oddreda. Naselja tod okoli že imajo pitno vodo. Okroglice pa še ne, čeprav imajo močan izvirek dobre vode. Okrogličani pričakujejo od krajevnih organizacij SZDL in RK na Razboru, da jim bosta pomagali pri gradnji vodovoda. Upajo pa tudi, da bodo naleteli na razumevanje

pri občinski skupščini in občinskem odboru ZB v Sevnici. Nekaj prostovoljnega dela so že opravili, imajo svoj gradbeni odbor, potrebujejo pa denarno pomoč. Potegujejo se tudi za dobro pot na cesto Breg - Razbor - Jurkloster, po kateri bi lahko vsaj z živinsko vprego vozili brez težav. Iz gozdov, vinskih gorle in sadovnjakov bi lahko imeli lep zaslužek, če bi te pridelke mogli spraviti v dolino.

IZGUBLJENI MILIJONI - NAŠA SKUPNA ŠKODA

Preveč poškodb in preveč invalidov

Udeleženci posvetovanja o zaščiti pri delu v Sevnici opozarjajo na resnejše varnostne ukrepe - Lani samo v celjskem okraju 1.300.000 zgubljenih delovnih ur!

Za direktorje in druge vodilne uslužbence podjetij je priredil občinski sindikalni svet v Sevnici posvetovanje o varnosti pri delu in prehodu na 42-urni delovnik. Prvič so se zbrali na posvetovanju 10. junija, drugič pa 18. junija. Nadaljevanje so udeleženci predlagali sami, da so se lahko pogovorili o vrsti vprašanj, ki zadevajo predvsem boljše zaščito pri delu.

Tovariš Kleč, predavatelj z delavske univerze v Zalcu, je kot bivši delovni inšpektor za celjski okraj z lahkoto naštel vrsto pomanjkljivosti

in neupoštevanja varnostnih predpisov v mnogih podjetjih. Te svoje trditve je podprl s številkami, ki še bolj nazorno prikazujejo dosedanje stanje v delovnih organizacijah.

V okraju Celje se je lani pripetilo 9700 poškodb pri delu in 10.300 izven dela. Med poškodovanimi je 500 invalidov, 15 pa jih je podleglo poškodbam. Vseh zaposlenih je bilo v okraju 83.000, od teh pa jih povprečno 4849 ni bilo na delu! Če to prikažemo v zgubljenih delovnih urah, jih naštejemo 1.300.000. Te števil-

ke opozarjajo na resnejše ukrepe v zvezi z zaščito delavcev na delovnem mestu. Udeleženci posvetovanja so v drugem delu posvetovanja ta vprašanja podrobneje obravnavali. Precej pozornosti so namenili razpravi o novem zakonu o delovnih razmerjih nasploh.

KOPITARNA je obogatila sklade

DOBRI OBETI GOSPODARJENJA V PRVI TRETJINI LETA - Od januarja do aprila je podjetje izvozilo za 55.000 dolarjev izdelkov na tuja tržišča - Osebnih dohodki se povečujejo

1965. leto je za gospodarske organizacije leto trde preizkušnje. Večanje produktivnosti, boljše izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti in skrb za kakovost izdelkov postajajo nepogrešljiva sestavina

gospodarjenja.

Eno tistih podjetij, kjer na te stvari ne pozabljajo, je prav gotovo Kopitarna v Sevnici. Kljub zastarelosti strojne opreme je krizo dobro prebrodila. Od januarja do konca aprila je dosegla v proizvodnji lepe uspehe, izpolnila je obveznosti do tujih odjemalcev in se razen tega finančno okrepila. Za leto so planirali za 150.000 dolarjev izvoza. V prvih štirih mesecih so prodali na tuja tržišča za 55.000 dolarjev izdelkov.

Podjetje se je po januarjskem pomanjkanju lesa dobro založilo s surovino in tako zagotovilo proizvodnjo do konca leta. Kon-

zervirana bukovina bo lahko čakala na uporabnejše obdobje. V prvih štirih mesecih je kolektiv Kopitarne prigrisnil 106 milijonov čistega dohodka, kar je približno toliko kot lani v tem času. Sorazmerno zelo veliki odstotek so vložili v sklade podjetja in jih obogatili za 45 milijonov dinarjev.

Za prvo tretjino leta je ugodno tudi gibanje osebnih dohodkov. Povprečje znaša 53.248 dinarjev, medtem ko je bilo lani v aprilu še 29.952 dinarjev. Vsekakor velik skok od lanskega leta in tistih časov, ko so prejemali delavci v Kopitarni še najnižje osebnih dohodke v sevniki občini.

V Šentjanžu delajo

Pred kratkim je imel svet krajevnih skupnosti že tretjo sejo, na kateri so razpravljali o finančnem načrtu in nalogah v letošnjem letu. Potrebno so tudi tu mnogo večje, kot pa je razpoložljivih sredstev, zato so sklenili predlagati zboru volivcev, da bi sprejeli krajevni samoprispevek. S pomočjo vseh občanov bi tako lahko uredili pokopališče v Šentjanžu, na Kalu in v Vel. Črniku, razen tega so nujno potrebna popravila skoro vsa vaška pota in ceste.

Na seji so govorili tudi o vodovodu, ki je že nekaj let pod upravo kmetijske zadru-

ge. Za vodovodne naprave se v zadruzi bolj malo zanima, zato je zaradi pokvarjenih napeljav voda odprta le po nekaj ur na dan. Vaščani menijo, da bi morala zadruga s sredstvi vodarine to urediti.

ALOJZ POVŠE

Spodnje Šmarje ni več pozabljeno

Ni še dolgo tega, kar smo v našem listu zapisali, da se občani Spodnjega Šmarja čutijo zapostavljene, ker nimajo urejenih komunalnih naprav. Zdaj že niso več tega mnenja. Hiše ob Savski cesti bodo še letos dobile vodovod. Sredstva zanj so že zagotovljena. Nekaj bo prispevala občina, nekaj podjetja, nekaj bremen pa bodo prevzeli nase tudi občani sami. Hkrati z vodovodom bodo v tem delu mesta uredili tudi kanalizacijo. Če čez te dni se do lotili dela. Ljudje se veselijo, da bodo še to leto imeli vodo v svojih stanovanjih.

SPORE MED LJUDMI

uspešno poravnava poravnalni svet v Šentjanžu. Letos so obravnavali že 48 sporov, od teh pa je bilo poravnanih okoli 8 odstotkov. Članom poravnalnega sveta gre vse priznanje za tako delo!

S. Sk.

A.P.

Obrt je namenjena občanu

Teoretični pouk v vajenskih šolah je pravzaprav ponavljanje gradiva iz osemletke in ne da vajencev tega, kar obrt potrebuje - Legalizirana popoldanska obrt naj ne bo vir zaslužkarstva, pač pa nadomestilo za tiste obrtne stroke, ki so brez obrtnikov - Pomanjkanje industrijskih servisov je ogledalo slabega odnosa industrije do občanov

Razprava o obrti je bila 15. junija osrednja točka seje občinske skupščine v Krškem. Kratek izvleček iz poročila, ki so ga prejeli odborniki, smo posredovali v pretekli številki. O tem, da so zaradi nerazvitosti uslužnostne obrti prebivalci krške občine prikrajšani za mnogoktero uslugo, sta tokrat med drugimi razpravljala tudi republiška poslanka Milan Ravbar in Edo Komočar.

Odborniki so ugotovili, da bo treba skrbeti za kar se da hiter razvoj uslužnostnih obrti. To bo moč doseči s primerno kadrovsko politiko in tako, da se bo davčna politika prilagodila zahtevam. Za

sebnega kmeta, ki se vedno obdeluje 80 odst. zemlje v občini, pač ne moremo pustiti brez kolarskih, sodarskih, kovaških in kleparskih obrti, ki mu usposablja njegova delovna orodja, so menili odborniki.

Obrt kot postranski poklic pride v poštev le v strokah, kjer primanjkuje obrtnikov. Pri izdajanju dovoljenj je treba preprečevati spekulacije in nelojalno konkurenco z ostrejšimi pogoji. V delovnih organizacijah naj z boljšo organizacijo dela onemogočijo, da bi popoldanski obrtniki dopoldne na nedovnem mestu počivali, popoldne pa se izživljali v svoji delavnici.

Uk vajencev v obrti je problem zase. Učne programe poklicnih šol bo treba prilagoditi dejanskim potrebam in hkrati vztrajati pri popolni osemletki kot pogoju za uk v obrti. Visoke vajenske nagrade, ki jih predpisujejo novi zakoniti predpisi, bodo najbrž vsaj začasno zmanjšale interes za uk vajencev v obrtnih podjetjih in pri obrtnikih. S posebnimi predavanji po osnovnih šolah bodo pri mladini povečali zanimanje za obrt ter prikazali njen družbeni pomen in vrednost. Poleg tega bodo na pobudo sindikata sklicali sestaneke vseh vajencev.

Odborniki so predlagali, naj se republiški organi zavamejo za ureditev servisnih služb za industrijske izdelke. Pomanjkanje tozadevnih servisov opozarja na zelo slab odnos industrije do občana in potrošnika.

Ustanovitev združenja obrtnikov v Spodnjem Posavju je pobuda, ki jo velja pozdraviti, poskrbeti pa je treba za utrditev pravnih in organizacijskih oblik združenja. O stališčih, ki jih je na seji sprejela skupščina, naj razpravljajo vsi obrtni kolektivi

Premajhne rizične skupnosti?

15. junija so na seji občinske skupščine v Krškem odborniki med drugim sprejeli tudi sklep o novi stopnji osnovnega prispevka za zdravstveno zavarovanje. Skupni prispevek za socialno zavarovanje je znižan iz 24,5 na 22,5 odst., notranja delitev pa izpremenjena tako, da se šteta od 1. julija dalje v skladu zdravstvenega zavarovanja na mesto dosedanjih 8,5 odst. odslej 9,3 odst. Odborniki so v živahni razpravi poudarjali, da so sedanje skupnosti zavarovancev kot rizične skupnosti premajhne, saj ima Posavska skupnost zavarovancev (občine Brežice, Krško in Sevnica) do konca aprila v skladu zdravstvenega zavarovanja 87 milijonov din primanjkljaja. Menili so, da se je plačevanje storitev v zdravstvu izpreverilo v navaden komercializem. Dosedanje razprave v republiški skupščini obetajo, da bo pravkar

povišani prispevek v sklad zdravstvenega zavarovanja kar kmalu spet znižan na 8,5 odst. Odborniki so opozorili, da s takšnimi zgolj administrativnimi ukrepi le gasimo požar. Naraščanje izdatkov za zdravstvene storitve bi bilo moč zavezati edinole z izpremembo zakona o socialnem zavarovanju

Z velikimi panoji vabi vodstvo Dolenjskega kulturnega festivala v Kostanjevici na nedeljsko prireditev: Haydnov oratorij LETNI CASI, ki ga bo izvajalo nad 130 glasbenikov in pevcev, članov zbora in orkestra Slovenske filharmonije. Prireditev se bo začela ob 10. uri v kostanjeviškem Domu kulture - pridite! (Foto: Vili Skok)

Bohor vabi

»Planinsko društvo «BOHOR» Senovo vabi vse ljubitelje planin zlasti vodstva šol in razrednike, da svoje pomladne odnosno poletne izlete usmerijo k prijetni, stalno oskrbovani planinski postojanki na zelenem Bohorju, kjer bodo po zmernih cenah dobro postreženi.

Vsi dohodni in poboja Bohorja so v tem času polna prelepih planinskih rož, v svežem gorskem zraku pa

POROČEVALBO KOMUNE VIDEM-KRSKO

najde po napornem delu osvežujoč oddech tako učeča se mladina, kakor tudi vsak delovni človek s fizično ali intelektualno zaposlitvijo.

Bohor naj nam bo še posebno vabljiv v letošnjem jubilejnem letu, ko praznujemo 20-letnico osvoboditve naše domovine. Obširne planjave in gostave Bohorja so nudile varno zatočišče že našim prvoborcem in aktivistom, poznejšim borbenim enotam pa dobre položaje za juriš na sovražnika. Na Bohorju je bil leta 1943 pomemben sestanek vodstva in aktivistov OF. Zgodovina narodnoosvobodilne borbe in revolucije na Kozjanskem področju in v Spodnjem Posavju je tesno povezana z Bohorjem. S svojim obiskom v jubilejnem letu počastimo zato tudi spomin na junake, ki so na tem terenu darovali svoja življenja za našo svobodo.

Pohitimo v letu 1965 množično na zeleni Bohor!

Navdušen sprejem umetnikov

V soboto zvečer so prebivalci Kostanjevice, okoljskih krajev in gostje iz Novega mesta, Brežic, Krškega in drugih spodnepsavskih krajev v nabito polni dvorani kostanjeviškega Doma kulture z dolgočasnimi, prisrčnimi aplavzi pozdravljali drage umetnike ljubljanske Drame. Z uprizoritvi-

jo Euripidove MEDEJE so člani Drame začeli osrednji spored letošnjega Dolenjskega kulturnega festivala in pozeli za tragedijo zaslužen priznanje. Zlasti smo iz vsega srca ploskali Štefi Drolčevi, Poldeču Bibiču, Angeleju Hlebecu in Viki Grilovi, ki so 2500 let staro tragedijo prikazali tako živo, neposredno in na vsi moč ustvarjalno, da so ganili vse v dvorani: sočustvovali smo z užaljeno pravico in s srečo strice, tako nesrečno prizadete žene. Bil je nepozaben večer.

Pred začetkom tragedije se predsednik Obs Krško inž. Franc Dragan pred Domom kulture zagal vsakoletni festivalni ogenj: drugih slovesnosti letos zaradi varčevanja ni bilo. Poudariti pa je treba, da so se mnogi Kostanjevičani zelo potrudili in okrasili svoje hiše z rožami in zastavicami, najlepše pa so okrasili in razsvetlili Bučarjevo hišo, v kateri deluje restavracija Pod Gorjanci. Mr.

Za dan borca se pripravljajo

Po zelo uspeli proslavi v počastitev 20-letnice osvoboditve se v Brestanici že pripravljajo tudi na svečano proslavo dneva borca. Osrednja prireditev bo na predvečer dneva borca v Brestanici. Na programu bo pestra in bogata kulturna prireditev, ki bo najbrž pred spomenikom internancem in političnim pripornikom. Ko bo svečan del končan, bo sledilo partijsko rajanje ob tabornem ognju. R. O.

Varčuj in vlagaj pri

ZROP Krško bo razvilo prapor

4. julija, na dan borca, ko so v krški občini proslavljali občinski praznik na osrednji proslavi v Gor. Leskovcu, bodo tam razvili tudi prapor občinske organizacije ZROP. Kumoval bo predsednik občinske skupščine inž. Franc Dragan, sokumovalo pa bo 19 družbenih organizacij iz občine, ki bodo darovali spominske trakove. 5 spominskih trakov bodo pripelje na novi prapor krajevne organizacije ZROP iz krške občine, člani organizacije pa so darovali 236 zlatih žebličkov.

Davek na zamrznjenje?

Mirenska DANA je v KONTALU, ljubljanski poslovalnici celjskega podjetja LIBELA, nedavno kupila tehtnico in zanjo odštela 280.000 dinarjev. Napravo je bilo treba namestiti in preizkusiti; ker tega niso znali na Mirni, so prosili LIBELO za strokovnjaka. To pa ni bilo tako preprosto. DANA je morala podpisati dodatno pogodbo, po kateri je treba plačati za usposobitev tehtnice še 80.000 dinarjev. Ta pogoj je morala izpolniti, če je hotela imeti tehtnico v redu. Vso to so odšteli, vendar so se vprašali: zakaj tako?

Ko je strokovnjak prišel v DANA, ni imel s seboj drugega kakor napotnico, da ustreže prošnji. Iz Ljubljane so mu pripeljali uteži, s pomočjo katerih je preizkusil delovanje tehtnice in tehtnico namestil. Za to je porabil nekaj dni. DANA si je tako z deli, ki bi jih moral opraviti prodajalec, še povečala stroške. Tudi določila za garancijo so bolj naklonjena prodajalcu kot kupcu. Med drugim je zapisano, da ugotovi izvor okvare le (celjski) strokovnjak, nakar tudi odredi, kdo plača popravilo. Kupec je tu brez besede. Kaj malo verjetno je, da bi strokovnjak ugotovil, da je okvara nastala po krivdi proizvajalca, se pravi prodajalca.

Naposled se je treba vprašati, zakaj tolikšni stroški za eno samo tehtnico? Mar mora kupec plačevati davek na račun ukrepa o zamrzovanju cen (izdelkov), ki je prizadel tudi LIBELO?

„Mojster, kako pa obrt?“

Za razvoj obrti v trebanjski občini se bodo morale zavzeti krajevne skupnosti

Vprašanje je vprašanje, nič hudega nisi hotel, pa ti tovariš mojster že pokaže figo ali naredi kisel obraz.

»Dobro, kaj pa ugodnosti?«
Ne boš dočakal odgovora, prej boš postrežen s Da. včasih je cvetela obrt, da je bilo veselje. Danes pa Saj res, kaj pa danes? predavanjem o dobrih starih časih.

V temeniški in mirenski obrtnikov, kar glede na oddaljenost predela od Trebnjega ne zadostuje. Najbolj potrebuje kovače, mizarje, šivilje in tesarje. Tudi zgornji predel občine s centroma Veliko Loko in Velikim Gabrom se ne morejo pohvaliti, da imajo prav vse obrtne dejavnosti. Ni čevljarjev, kovačev, krojačev in kovinarjev.

Ob pogledu skozi drobno gled razberemo, da v trebanjski občini prevladujejo mlinarji, krojači in šivilje, gostinci, mizarji in tesarji in morda še zidarji, medtem ko zajamejo vse druge stroke komaj 6,25 odstotka registriranih obrtnikov.

NI KOVAČEV, KLEPARJEV, ŠIVILJ

● Slej ko prej je največ obrtnih delavnic raznih strok na trebanjskem območju. To je razumljivo, ker obrtniki težijo za tem, da se utaborijo v večjih občinskih središčih ali vsaj blizu njih. Radi delajo blizu oziroma ob samih prometnih vozlih, kjer je največ ljudi in seveda največji prometnih vozlih, kjer je največ ljudi in seveda največji promet. Trebanjski okoliš ima vse vrste obrtnikov, le servisov mu še primanjkuje.

● Trebno in okolišni kraji se zatekajo po usluge k osmim obrtnikom, od katerih je kar pet mlinarjev. Za prebivalstvo tega območja, zatrjujejo, bi bili potrebni še obrtniki kovinske stroke, zlasti kovač in krojač, šivilja ter čevljar. Ljudje tega predela iščejo usluge tudi pri obrtnikih mokronoškega območja, ki šteje kar 22 obrtnikov. Vendar tudi to območje nima kleparja, šivilje in čevljarja, skratka obrti, po katerih so čedalje večje zahteve.

● Če je Mirna precej bogato zastopana in nima pravzaprav samo še mizarja, je neprimerno na slabšem Dobrič, ki je bil svojčas tudi občinsko središče, se pa zdaj ne razlikuje od drugih suhokranjskih vasi. Na svojem območju ima vsega sedem

Uspela razstava

Razstava urbanistične dokumentacije Mirne, ki so jo organizirali ob nedavnem prazniku tega kraja, je lepo uspela. Ogledali so si jo številni občani in odborniki mirenskega območja.

Mirne ne vidijo

V dom TVD Partizan na Mirni so začeli napeljevati vodovod, kasneje pa bodo uredili še sanitarije. Streho, ki je že več let razpadala, so naposled popravili in sicer s sredstvi, ki so jih prispevali krajevni činitelji. Občinska zveza za telesno kulturo kaj malo ve o tej dejavnosti na Mirni. Njen pravi odnos do Partizanove dejavnosti v tem kraju se kaže v zelo zanemarjeni oskrbi obveščanja.

Vsi borci na pregled!

Predsedstvo Združenja zveze borcev v Trebnjem je organiziralo obvezno zdravniški pregled za vse borce, ki prebivajo na območju trebanjske občine. Pregled, ki bo v juniju, naj bi prikazal dejansko zdravstveno stanje borcev, zdravniki pa bodo predlagali, katere borce bi bilo treba poslati na klimatsko zdravljenje. Tako uresničuje predsedstvo enega najvažnejših sklepov letošnje občinske skupščine ki je osrednjo razpravo posvetila prav skrbi za svoje članstvo.

KRAJEVNE SKUPNOSTI ZA SERVICE

Obrtna dejavnost bo po mnenju poznavalcev sedanje stanja na področju zasebnega obrtništva zacvetela, ko bodo to hotele krajevne skupnosti, ki jih te dni ustanovljajo. Nemara bo prav skrb za krepitev obrtnih strok ena osrednjih nalog krajevnih skupnosti, ki bodo morale predvsem prisluhnuti željam prebivalstva. Saj niti ni glav-

TREBANJSKE NOVICE

no, da se določena obrt razvije pri zasebniku. Verjetno bodo krajevne skupnosti posvetile večjo skrb servisom, saj so tudi občani na raznih zborih volilcev omenili to obliko. Vsekakor pričakujejo, da se bo v krajevnih skupnostih to stanje popravilo.

● In predavanja o starih dobrih časih ko je cvetela obrt, da je bilo veselje, ne bodo potrebna. Če boš vprašal obrtnika: »Mojster, kako pa zdaj?«, ti bo najbrže prišepnil, da je zdaj za spoznanje boljše. Samo za spoznanje? Hja, kdaj se je pa še obrtnik hvalil, da mu posel gre?!

IVAN ZORAN

Mirna dobi impozanten spomenik

Na Rojah, kjer je pokopanih 106 borcev in aktivistov, bodo v počastitev dneva vsa je SR Slovenije odkril impozanten 10,5 m visok spomenik, za katerega je izdelal načrte akademski kipar Jane Lenassi.

Spomenik bo stal na beoanski plošč pred pokopališčem in bo dobro viden tudi iz okolice. Sestavljen bo iz treh stebrov, ki bodo pri vrhu nosili 1,8 m debelo votlo krogljo iz plošče nerjavčega jekla. To bo simbol spomina na žrtve odpora proti fašističnemu nasilju.

Krajevni odbor ZB in drugi činitelji na Mirni si prizadevajo, da bi čimprej začeli graditi spomenik. Akcija za sredstva je lepo obrodila in so podjetja znatno prispevala. Delež v prostovoljnem delu bodo dali tudi delavci GP Grosuplje, ki bo spomenik postavilo.

Do otvoritve spomenika bodo preuredili tudi partijsko grobišče, do pokopališča pa razširili cesto. Mirna, ki je pred dnevi imela krajevni praznik, bo tako najlepše proslavila 20. obletnico osvoboditve.

Prijavljenih že 2400 tabornikov

(Nad. s l. str.) in četa kolestarjev iz ljubljanskega oddelka Rožnik, ki se bodo odpeljali proti Dolenski v ponedeljek zjutraj. Vse te enote bodo v sredo, 30. junija, ob 14. uri korakale na priložni zletni prostor pa pričete z urejanjem soto-

rovin in tabornih objektov. Hrana bodo taborniški ekonomisti kupovali v centralnem ekonomatu pri kopalnici, vsaka enota pa bo tople obroke pripravljala sama. O kvična dnevna povelja bo izdajal glavni štab zmeta, naslednja pa bodo potem svoj program prilagodila tem po-

veljem. Poleg preskrbovalnih in propagandnih služb bodo pri štahu zmeta tudi enote taborniške milice in sanitarne skupine, ki bodo skrbela za red na zletnem prostoru in disciplino pri kovanju in umivanju.

Za taborniška tekmovanja so se pripravile tudi ekipe iz naselja »Po poteh osvoboditeljev in graditeljev«. Tekmovali bodo po enotnem slovenskem pravilniku v postavljanju tabornega življenja, v signalizaciji, orientacijskem pohodu, kurjenju ognjev, postavljanju šotarov in igrah z žogo.

V nedeljo, 4. junija, bodo ob 10. uri zaključena taborniška tekmovanja, ob enajstih pa bodo vsi taborniki prišli na miting v Metliko. Pred spominsko ploščo na Trgu svobode bodo položili vence, potem pa bodo proslavili dan borca. Zvečer bodo na poslovnem tabornem ognju razglasili rezultate tekmovanja. m.

Samomor na podu

21. junija je popoldanskih urah se je obesil na domačem podu Jože Dragan, star 62 let, poročen in brez otrok, iz Mihovega pri Sentjerneu. Dragan je hotel na selodu, zaradi česar je bil tudi operiran. Komisija ni mogla ugotoviti nobenih posebnih razlogov za samomor, saj se je z domačini in vaščani dobro razumel. V Dragovni rodbini so imeli je dva primera samomora — pred leti si je vzela življenje njegova mati, že prej pa tudi stara mati.

V soboto, 19. junija, je novomeški ribič Mate Pekež po četrtini borbi izvelkel iz Krke pri Grabnu tegale soma. Dolg je bil 115 cm, tehtal pa je slabih 10 kg.

JEJTE ŽUŽELKE!

Strokovnjaki, ki se ukvarjajo s prehrano, zdravniki in biologi, so nedavno na nekem kongresu v Washingtonu zahtevali, da se poveča proizvodnja konzerviranih žuželk kot prehranskega artikla. V ameriških trgovinah že dalj časa prodajajo konzerve z napisom: Konzervirane mravlje in ličinke sviloprepke — made in Japan. Crvi iz Mehike, pražene kobilice in kobilice v medu krasijo sendviče na ameriških družabnih prireditvah.

Američani so že davno preboleli odvratnost do črvov. Toda skrivnost tega psihološkega uspeha so odkrili ravno v Washingtonu: uspelo jim je prepričati ameriške gospodinjice o odličnem okusu in vrednosti prehrane z žuželkami.

Propaganda za prehrano s žuželkami ni nič novega. V mnogih predelih sveta se ljudje že stoletja hranijo z žuželkami. Odkar v Ameriki ni več odpora do teh konzerv, doživlja Evropa velike težave. To je tembolj čudno, ker v Nemčiji, Skandinaviji, Franciji in Italiji jedo školjke, žabe, polže in sipe, v nekaterih restavracijah pa servirajo celo ptičja gnezda, hrošče in jastogove repe.

Pražene kobilice in gosenice, metulji, mravlje in termiti povzročajo gnus v evropskih deželah. Toda ta hrana je neprimerno bolj hranljiva in bolj bogata s kalorijami od tiste, ki jo poznamo.

Prizor iz Brechtove ljudske komedije »Gospod Puntila in njegov hlapec Mattie«, ki ga bo nocoj ob 20. uri zaigralo v Dolenjski gledališčni družbi v okviru poletnih prireditev Dolenjskega kulturnega festivala. Gospoda Puntilo bo oblikoval letošnji Prešernov nagajec Vladimir Skrbinek.

27 000 km po kruh

Če bi Jože Mlakar z Vrha nad Mokronogom zložil vse kilometre, prebrojene od doma do krmeljske METALNE, bi bil zdaj že 27.000 km daleč. Prehodil bi že tri črti ekvatorja... Toda Jožetu najbrž še na misel ne pride, da bi ugotavljaj, do kam vse bi lahko prišel.

Če bi Jože Mlakar z Vrha nad Mokronogom zložil vse kilometre, prebrojene od doma do krmeljske METALNE, bi bil zdaj že 27.000 km daleč. Prehodil bi že tri črti ekvatorja... Toda Jožetu najbrž še na misel ne pride, da bi ugotavljaj, do kam vse bi lahko prišel.

V torek, 22. junija sta iz Vrha nad Mokronogom odpotovala brata Toplički na nevsakdanje potovanje. O tem smo v našem časniku že poročali. Predsednik komisije za vizumsko potovanja iz viza-romana Madžarsko, Poljske, Italije, Belgije in Nizozemske pa bosta izpustila v letošnjem letu so pri organizaciji potovanja pomagale tovarne Kolinska iz Ljubljane, Josipova iz Zagreba in »29. novembra« iz Subotice. (Tml.)

BELOKRANJSKI MUZEJ V METLIKI
JE ODPRT
vsak dan od 8. do 13. ure in v nedeljo od 9. do 12. ure.
Uprava muzeja

Kislo vino in kisli obrazi NESREČE

Inspekcijski organi so pred dnevi pripravili vinsko preizkušnjo gostinskih obratov v občini Metlika. Tržna inšpektorja sta v enem dnevu obiskala vse gostilne od Gorjančev do Kolpe, odvzela vzorce vin za točilnimi mizami in v kletih, jih oštevilčila in za-

pečatila. Nato je oddelek za gospodarstvo Obs Metlika predvil vinsko preizkušnjo in javno ocenjevanje vin. Sodobno je v prisotnosti gostilničarjev izredna komisija, ki je vina v njihovi prisotnosti javno ocenjevala. Med delom komisije je viadala v sejni dvorani grobna tišina, slišati je bilo le srebanje poskuševalcev in prasketanje peres po papirju.

Gradca in Antona Rajmerja iz Metlike, drugo mesto je dobil lo vino Slavka Brunskoleta s Hrasta s 25 točkami, 3. mesto pa belo vino iz vinske kleti Metlika. Mer črnimi vini je bilo najboljša iz bifeja MERCATORJA v Metlici, drugo iz poslovalnice metliškega hotela v Gradcu, tretje pa vino z obrata Veselica.

Birokratska pot

Neki Morton iz Detroita v ZDA se je pred nekaj meseci prijavil za natečaj za personalnega šefa v neki veliki trgovski firmi. Toda na svojo ponudbo ni prejel nobenega odgovora, čeprav je imel vse kvalifikacije. V tem času se je po naključju seznanil z generalnim direktorjem te firme, in zahvaljujoč njemu; je takoj dobil to delovno mesto. Po dveh mesecih je na njegovo hišno naslov prispelo pismo, v katerem mu firma oz. obžalovanemu sporoča, da ne ustreza delovnemu mestu, na katerem je zaposlen. Ko je dokument bolj pazljivo pogledal, je Morton opazil, da ga je sam podpisal.

Komisija je ocenila 34 odvezih vzorcev. Med njimi je bilo 20 belokranijskih vin, ostalih 14 pa je bilo mešanjskih z južnimi vini. Za prehrano neprimerne so bili izločeni štirje vzorci, odvzeti pri dveh gostilničarjih! Od 30 možnih točk sta bili s 26 točkami ocenjeni beli vini last Jolke Stampohar iz

Gradca in Antona Rajmerja iz Metlike, drugo mesto je dobil lo vino Slavka Brunskoleta s Hrasta s 25 točkami, 3. mesto pa belo vino iz vinske kleti Metlika. Mer črnimi vini je bilo najboljša iz bifeja MERCATORJA v Metlici, drugo iz poslovalnice metliškega hotela v Gradcu, tretje pa vino z obrata Veselica. Predsednik občinske skupščine Metlika Franc Vrviščar je v uvodu poudaril, da sodijo za točilne mize belokranijskih gostišč le zdrava in pristna belokranijska vina! Domača specialiteta je ena najboljših reklam za belokranijski turizem, tržna inspekcija pa naj gostišča dosledno kontrolira. Kislim obrazom gostov, ki nezadovoljni zapuščajo gostišča, kjer točijo slaba vina, so se tokrat pridružil še kisli obrazi prizadetih gostincev. Upajmo, da bo zaleglaf J. Skot

Utonil je v soboto popoldne

19. junija ob 12. uri in 10 minut je utonil v odprtem bazenu v Dolenskih Toplicah Marjan Tomau, samski, star 26 let, iz Gornje Lipice, občina Radovljica. Tomau je bil delavec v koproarskem »FLAMENI«. S sedemdesetimi leti je prišel na Dolensko in ko so se v soboto okrog polne kopali v bazenu v Toplicah, se nenadoma pogrčal Marjana. Pod vodo je bil skoraj 5 minut. Ker je kazal znake življenja, ko so ga potegnili iz vode, so ga poskušali obuditi z umetnim dihanjem, potem pa so ga odpeljali v novomeško bolnišnico. Tu so se trudili do štirih popoldne, da bi ga rešili, vendar zaman. Ker je Marjan biloval na srečni in imel močan pritis, sklepajo, da mu je v vodi prišlo slabost.

ZASPAL V KRAKOVSKEM GOZDU

Na avtocesti med kilometrskim kamnom 711 in 712 je 15. junija zaspal za volanom svojega volkswagen Ludvik Goljat iz Klanca pri Kamniku in zapeljal na levo stran ceste. Nasproti mu je pripeljal OM, lasti Avto Kočevje, ki se nesreči ni mogel izogniti. Goljat se je zalezel v bližini kamnina, se dvakrat prevrnil in obstal na karknih. Voznik sta bila brezna, požarovan za njih nihče, škoda pa je za 2-milijona dinarjev.

Komplicirano srečanje

Ko je Longer Bogomir iz Male vasi pri Straži 15. junija ob 14. uri pripeljal z motorom koleosom v križišče pred IMV v Novem mestu, mu je zapri pot voznik osebnega avtomobila, ki je pripeljal izza parkiranih kombijev. Nasproti je pripeljal Slavko Gole, ki je prehitel neko kolesarico. Oba motorista sta tako vozila precej levo in — trčila. Gole je dobil pretes mozganov, Longer pa odrgnine. Škoda: 380.000 dinarjev.

V KUP GRAMOZA

19. junija ob 16.45 je Jože Henč iz Vasice pripeljal z javo precej hitro v ovinek v Kaničarici. Zaneslo ga je v kup gramozu, vrglo z motorja in obšel je nezavestno. Pomoč so mu nudili v novomeški bolnišnici, kjer so ugotovili pretes mozganov. Škoda na motorju je za 40.000 dinarjev.

Nevarni ovinek

20. junija ob 13.45 so pred vasio Trnovce v enem najbolj nevarnih ovinkov na Gorjanski cesti trčili motorist Anton Stepan s Suhorja s sopotnikom Martinom Nemančičem in 60-letni Anton Vrtičnik iz Metlike z zastavo 600. Čeprav je avtomobilist pravilno pripeljal v ovinek, motorist zaradi prevlečke hitrosti ni obvladal motorja. Škoda je bilo za 150.000 dinarjev, motorist si je zlomil nogo, sopotnik pa je dobil odrgnine.

MOTORIST ODETEL S CESTE

Motorist Anton Gorjanc je 21. junija ob 18.30 vozil od Velike Loke proti Trebnjem. Zaradi velike hitrosti ga je vrglo s ceste v jarek, kjer je obšel nezavestno. Odpeljal so ga v bolnišnico. Na motorju ni velike škode.

Pretesna mopedista v bolnišnici

Na kandiškem križišču sta se 14. junija ob 0.30 zalezla mopedista Jože Meglič iz Grobelj pri Sentjerneu in Stefan Šurja iz Gor. Lakanca. Meglič je izsiljeval prednost. Pri padcu sta si oba pretesla mozgane. Meglič pa si je tudi poškodoval tudi spodnjo celjust. Zdravita se v novomeški bolnišnici.

Novomeški pogum v italijanskem podzemlju

Iz Novega mesta bo jutri, 25. junija, popoldne odpotovala v Varese (Italija) skupina sedmih jamarjev iz kluba Vinka Paderšiča-Batreje, s čimer vrača ta klub obisk italijanskim jamarjem, ki so letos marca obiskali Dolenjsko in nekaj njenih jam.

V skupini so: Lojze Medle (DOZ) kot predsednik jamarjskega kluba Vinka Paderšiča-Batreje; Milan Eržen, tehnik iz KRKE in tajnik kluba; Jože Mikec, študent; Rudi Hraštar, mizar pri PIONIRJU; Marjan Znidaršič, delavec v IMV; Franc Bajer, vajence v ELL, in Bogo Radi, delavec iz IMV.

Novega mesta, najdlje pa v Sežani, ko je organiziralo tamkajšnje društvo zbor jamarjev. Jože Mikec: V podzemlju gremo navadno z vnaprej odrejenim načrtom za vso skupino, zato so posebni osebni načrti omejenogocni. Vodja odprave mora imeti absolutno oblast, da ne bi prišlo v jami do nesporazumov in nesreč. Pred odhodom in jami prevzame komando za konkretno delo, rasporeditev ljudi in podobno samo vodja skupine. Ker se nekateri mlajši jamarji težko podrejuje strogi disciplini in poskušajo uveljaviti svoje podvige tam, kjer je prenevarno, predvsem pri spustih v brezna, navadno sam prevzame poveljstvo nad njimi. To opravilo pa ni nič kratkoročno. Sicer vedno mislim na napake kakršnekol vrste, ki bi utegnile onemogočiti uspeh akcije. Bogo Radi: Je stlej ko prej eden najbolj marljivih in ubogljivih jamarjev mlajšega rodu, eden tistih, ki so si z dosedanjim delom prislužili pot v Italijo. Lojze Medle: »Varežani so nas povabili, ker cenijo naše izkušnje in pogum. Ko so bili v Novem mestu, so rekli, da si upajo v svoje jame je z nami. Z njimi imamo tesne pismene stike, zlasti še z Mici Goršček, ki jih vodi. Prepričan sem, da se bomo vrnili iz Italije z bogatimi izkušnjami. Milan Eržen: »Videli bomo podzemlje v italijanskem prodaljskem svetu, kjer so jame celo globlje kot pri nas. Niso pa bogate kraških lepote, ker so nastale ob navpičnih zemeljskih prelomnicah.«

Veselo razpoloženi so se zadnje dni skoraj vsak večer živahno pogovarjali o potovanju v inozemstvo, zlasti še, ker bo večina med njimi privratar prestolipia državnog mejo. Zakaj so jamarji, kako doživljajo podzemlje, kaj vidijo zanimivega v njem in še o marsičem sa povedali v kratkem razgovoru. Rudi Hraštar: »Pri padalcih imam 45 skokov, z jamarji pa sem bil okoli 250-krat. Za jamarstvo videl se navdušil, ko sem v podzemlju videl lepote, kakršne zunaj zaman iščeš. Mislim tudi, da lahko prav v jami spoznaš, kaj je pravo tovarništvo. Jamar bom, dokler se bom čutil sposobnega.«

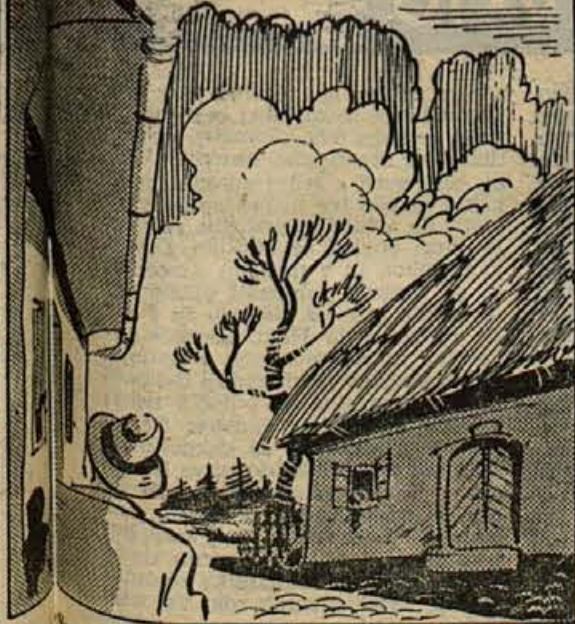
Franc Bajer: »Najbolj sem se bal, ko smo se spuščali v Prepadno jamo pri Kočevju. Tam pa sem bil kot jamar tudi najbolj srečen. Prav meni se je posrečilo najti več tisoč let staro jelenovo rogovje, kar je jamarška redkost. Smola pa se me je držala, ko so me vlekli iz jame sv. Magdalene pri Crnomlju. Ko sem bil že skoraj pri vrhu, se je pretrgala vrv, pa sem zdriknil navzdol in se zagodzil med skale.«

Marjan Znidaršič: »Za seboj imam 40 jamarjskih akcij. Z Lojzotom, Rudijem, Bogom in Ladom sem se največkrat spustil v jamo. Bil sem v vseh jamah okoli

IVAN ZORAN

VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★

97. — Iz gozda je stopilo sedem partizanov. Napoliti so se proti čistini proti hišam. Francka je spoznala enega izmed njih. Stekla jim je nasproti in jim zaklicala: »Drago, bežite, povsod okrog je polno Nemcev! Partizani so se naglo obrnili in izgubili v gozdu. Francka bi najraje zajokala. Po vseh grebenih je videla sive nemške čelade, domov ni mogla več, Nemci bi jo gotovo opazili.

98. — Pognala je krave bliže h gozdu. Sedla je in pre-mišljevala, kaj naj stori. Nenadoma je pod seboj zaislišala glasno živžiganje. Partizan Sine ji je veselo mahal iz gozda in si pri tem živžigal na ves glas. Niso ga še opazili, je pomislila. Na ves glas je zavpila: »Sine, Nemci, Nemci!« Sine se je ustavil in se začudeno ozrl naokrog. Nikogar. Spet je zastavil korak in veselo živžigal.

99. — Francka je planila pokonci. »Sine, Nemci! Na vseh vrhah so Nemci!« Sine se je sunkovito ustavil. Na nasprotnem pobočju je opazil nemške slemce, svetlikačice se nad vejevjem. Obrnil se je in naglo stekel proti gozdu. Tedaj je zaportalo in nekaj korakov za njim je udaril v tla nemški rafal. V dolgih skokih se je pognal v gozd, srce mu je divje utripalo, še dva koraka, še eden — izgubil je.

100. — Francka je planila pokonci. »Sine, Nemci! Na vseh vrhah so Nemci!« Sine se je sunkovito ustavil. Na nasprotnem pobočju je opazil nemške slemce, svetlikačice se nad vejevjem. Obrnil se je in naglo stekel proti gozdu. Tedaj je zaportalo in nekaj korakov za njim je udaril v tla nemški rafal. V dolgih skokih se je pognal v gozd, srce mu je divje utripalo, še dva koraka, še eden — izgubil je.

SMEH STOLETIJ

Ob smrti avstrijskega cesarja Franca Jožefa se je okrog cesarskega dvora zbrala velika množica. Nekateri ljudje so celo jokali. Na balkonu se je pojavil dvorni maršal in začel tolažiti ljudstvo: »Ljudje, nikar ne jokajte! Vse bo ostalo po starem!« »Saj zato pa jokamo!« se oglasi neki dobrovoljček.

Slavnetu gledališkemu igralcu Kainzu se ni zmerom godilo tako dobro kot v poslednjih letih. V mladosti je moral vrsto let igrati na podeželskih odrih. V majhnem mestu je nekoč igral junaka, ki na koncu obleži mrtev na odru. Približal se je konec predstave. Kainz je že izrekel poslednje besede, umrl, toda — zastor ni hotel pasti. Kainz je ležal nekaj minut na odru. Nazadnje ga je nainilo potrpljenje, počasi je vstal, sam spustil zastor in pri tem dejal: »Hudiča, človeku še po smrti ne dajo miru!«

— Najini ljubi otročki zdaj prav gotovo že sladko spijo... —

Ko se je cesar Franc Jožef I. postaral in mu je vid opešal, si je kupil očala. Ker pa je bil, kot večina starih ljudi, zelo pozabljiv, so bila očala vedno kje založena, namesto da bi bila na »prevzvišenemu nosu. Ves dvor je tedaj iskal očala in obveljalo je pravilo, da je tisti, ki je našel očala, dobil odlikovanje. Nekoč, ko je bilo iskanje očal v največjem razmahu, je prišel v Schönbrunn visok funkcionar. Mož se je zelo čudil in dejal ministru predsedniku, zunanjemu ministru in prvemu komorniku: »Zakaj pa si njegovo veličanstvo ne nabavi še enih rezervnih očal?« Tedaj so vsi trije dostojanstveniki prebledeli in funkcionarju zabčali: »Za božjo voljo, molčite o temi! Saj bi bil potem mi vsi brez dela!«

Slikar Utirilo se je peljal s taksijem. Po vožnji je dal soferju nاپitnino, rekoč: »Vzemite tole, pa ga popijte kozarček na moje zdravje!« »Hudo bolni se mi zdite, gospod, zato ne vem, ali bo en sam kozarček dovolj za vaše zdravje.«

— Najini ljubi otročki zdaj prav gotovo že sladko spijo... —

Saj sem ti rekla, da je zelo zječkljiva

Več pozornosti varstvu pri delu

S posveta direktorjev v Črnomlju - Novi zakon o varstvu pri delu nalaga kolektivom mnogo večjo odgovornost - Letos do konca maja v občini Črnomelj že 249 nesreč pri delu - Statuti gospodarskih organizacij in sistemu delitve pred potrebnimi spremembami - Problemi obratnega kreditiranja povzročajo težave skoro vsem podjetjem

9. junija je predsednik skupščine občine Črnomelj sklical posvet z direktorji gospodarskih organizacij, na katerem so obravnavali predvsem varnost pri delu v luči novega zakona O novostih, ki jih določa zakon, je poročal predstavnik Medobčinskega zavoda za inšpekcijske službe iz Novega mesta ter opozoril zlasti odgovorne v podjetjih BELT, LIC in KOVINAR, naj kupujejo in testirane stroje, pri katerih je vsaj delno poskrbljeno za delavčovo varnost.

Podatki o nesrečah pri delu - lani 605 nesreč in 9.710 izgubljenih delovnih dni, letos v petih mesecih že 249 nesreč s 3.074 izgubljenimi dnevi - kažejo, da je varstvu pri delu res treba posvečati mnogo več pozornosti kot doslej.

Težave niso samo v pomanjkanju zaščitnih sredstev pri nekaterih podjetjih, temveč je marsikje tako, da delavci sami odklanjajo sredstva za zaščito pri delu, ker jih niso vajeni. Za podjetja

nimajo zakonitih možnosti za ukrepe zoper take delavce, kar vse vpliva na to, da varnost pri delu ne more in ne more zaživeti, kot bi morala.

Samoupravni akti so potrebni sprememb

O tem, da so statuti in samoupravni akti o delitvi čistega osebnega dohodka v gospodarskih organizacijah zastareli in da ne ustrezajo več sedanjim potrebam, so govorili že na seji zbora delovnih skupnosti tokrat pa so te probleme še natančneje razčlenjevali.

Ker v vseh podjetjih pomanjkuje strokovnjakov za izdelavo samoupravnih aktov, so se na posvetu dogovorili, da bo kolektivom nudila vsa pomoč pristojna občinska komisija, ki je za tako delo usposobljena.

Komisije iz podjetij lahko same sestavijo osnutke in jih samo predložijo občinski komisiji v pregled ali pa se dogovorijo s člani občinske

komisije za skupno delo že pri sestavi osnutkov. Poudarili pa so, naj bi to delo čim prej steklo.

Resne težave v vseh kolektivih

Ko so razpravljali o problemih obratnega kreditiranja ki so se pojavili kot posledica ukrepov za ustalitev gospodarstva, so ugotovili, da so v zvezi s tem nastale resne težave v vseh kolektivih, posebno pa v Beltu, Zori, Iskri, Kmetijski zadrugi, Kovinarju in Beti. Zmanjšati proizvodnjo na obseg obratnih sredstev, v okviru katerih so podjetja sposobna poslovati, pomeni namreč odpust delovne sile, v čemer pa ni izhod. Posebne težave so se pojavile še pri podjetjih, ki izvažajo, ker plačila za prodano blago ne morejo dobiti prej kot v dveh mesecih.

O tem, kar so govorili na posvetu, bodo razpravljali tudi po delovnih kolektivih

»Občanom razložite, zakaj tako!«

Na zadnji seji občinske skupščine Metlika je bilo premalo razprave o gospodarskih točkah dnevnega reda, preveč pa o osebnih dohodkih

19. junija so se zbrali odborniki obeh zborov občinske skupščine Metlika k obravnavi 10 točk dnevnega reda. Po poročilu o uresničevanju družbenega plana in proračuna v preteklih petih mesecih ni bilo posebne razprave, pač pa je predsednik skupščine Franc Vrvišar prosil odbornike, naj na terenu pojasnjujejo, kaj hočejo doseči z novimi gospodarskimi ukrepi.

Občani morajo vedeti, da gre predvsem za racionalizacijo proizvodnje, za odložitve investicij, ki lahko počakajo še leto ali dve, medtem ko naj se složno zavemo za gradnjo nove osemletke v Metliki, s čimer ni mogoče več čakati Poudaril je, da imajo občani vedno nove zahteve po raznih komunalnih delih, zato je treba ljudem povedati, da se bodo morali v marsikateri va-

si odreči tem in onim željam, kakor se bodo morali v Metliki odreči gradnji večjega podjetja, ki bi zaposlovalo moško delovno silo.

Pri zaposlovanju bi morali narediti konec s pretirano izbirčnostjo, ker so se ljudje glede tega že preveč razvabili in pogospodili. Odborniki so menili, naj se nekvalificirani delavci lotijo zemanjenega kmetijstva, če pa te možnosti nimajo, bodo morali prijeti v roke tudi kramp in lopato.

Problematici šolstva v občini je podrobneje razložil ravnatelj osemletke Ivan Ze-

le. Omenil je, da manjka več učnih moči, predvsem za predmetni pouk, da so nekatere šolske stavbe potrebne popravil, govoril je o preobremenjenosti učiteljev in kvaliteti pouka ter hkrati opisal potrebo po gradnji nove osemletke v Metliki.

Ob vsej šolski problematiki se pomembnejša razprava ni razvila, medtem ko so precej ostro, včasih že malce osebno govorili o osebnih dohodkih v prosveti in občinski upravi. V razpravi o šolstvu je sodeloval tudi ljudski poslanec prof. Janez Kambič.

SUHORSKE NOVICE

19. junija zvečer nas je obiskal invalidski pevski zbor Partizan iz Maribora. Lep program so domačini nagra-

diši z burnim pioskanjem. Ob tej priložnosti je govoril znani prvoborec Rudj Pušenjak-Urgan, nato so se gostje seznanili z dogodki NOB, ki so se odigrali na Suhorju in v okolici. Po kulturnem sporedu je bila zabava, na kateri je igral veselo in poskočne zabavni ansambel gostov.

Na Suhorju se pripravljajo na ustanovitev krajevne skupnosti. V kratkem bo sestanek iniciativnega odbora, vabljeni pa bodo tudi predstavniki krajevnih družbenopolitičnih organizacij.

Člani sindikalne podružnice LEPIS bodo priredili 11. julija vrtno veselico. Dohodek je namenjen opremlitvi obratne menze. J.S.

Nepotrebne pomanjkljivosti

Za razvoj turizma si v Metliki zelo prizadevajo, vendar lepe želje še niso dovolj. V hotelu bi se dalo še marsikaj

spremeniti gostom v prid. Rečimo: da ne bi več zmanjkalo črne kave, da bi gostom lahko vedno postregli s pravo limonado, da bi od vseh napovedanih sladkih belokranjskih specialitet prodajali vsaj navadne torte...

Prav te dni, ko je težko pričakovano lepo vreme zvalilo v Belo krajino, mnoge izletnike s posebnimi avtobusi, je moč od njih marsikaj slišati prav na račun takih »malenkosti«.

Se to, ob urejenem parkirnem prostoru se čez škarpo spenjajo lepe rdeče vrtnice, po tleh pa je vse polno papirjev in odpadkov. Tudi tem drobnim stvarim posvetimo več pozornosti!

»Jezusovi apostoli« v Metliki

Dramsko delo Leonharda Franca »Jezusovi apostoli« je že pred leti zamikalo marsikatero režiserja mladih grajskih družin. Ne samo zaradi zanimive zasedbe v igri, saj imajo razen treh, štirih vlog, v katerih nastopajo odrasli, glavno besedo mladi ljudje, temveč tudi zaradi njene globoko humane, resne, a hkrati vedre strani. Mlada družba podjetnih fantičev se namreč v zborniškim vlogarjem Würzburgu poveže v društvo »apostolov« in potem v mestu jemlje bogatim izkoriščevalcem in daje revnim. Vse to delajo ti mladi ljudje z dobrim namenom, vendar pa se končno vsa družba le znajde pred sodiščem, kjer se v sodni razpravi

še pokažejo njihovi pravi značaji in se mali ljudje odkrito odločijo za upredne humane ideje.

Igra, ki jo je z lepim uspehom postavila na oder lov. Dragica Nenadić, pa je bila za mlade igralce metliške osnovne šole tu in tam le malo trd oreh in so bili v nekaterih prizorih premalo sproščeni. Toda to so začetnišnje slabosti in kateri mladi igralec je brez njih! Od odraslih velja omeniti lepo igranje Jožeta Kambiča. Zelo dobro je bila tudi scena Mladene Brančeve.

Skoda je, če bo ta prisrčna igra ostala umro v mehan metliškega odra. Naj jo vidijo tudi drugod!

TURISTIČNI BIRO V ČRNOMLJU

Je lep primer, kako naj bi bili opremljeni podobni lokali. Razen praktičnega pohištva je na policih in v vitrinah razstavljen množica turističnih spominkov iz področja belokranjskih domačih obrti in zgodovine Bele krajine. Ni standardnih izdelkov od drugod, kjer so se razvile že kar industrije turističnih spominkov.

Večino izdelkov bi lahko izdelovali tudi po belokranjskih šolah, s čimer pa se ukvarjajo le v Adlešičih. Iz delavnice črnomaljske šole v 16 mesecih še ni nič prišlo, kar je »zasluga« tovariša, ki je prevzel dolžnost za organizacijo tega dela.

Kume

»Še bomo prišli«

so izjavljali člani Krajevne organizacije ZZZB Ljubljana - Novi trg, ko so pretleto nedeljo obiskali Belo krajino in Črnomelj. Predstavnika domačega občinskega odbora ZZZB - Janez Vitkovič in Enica Skof sta gostom razkazala mesto, Dom ljudske prosvete in spomenik na Gričku, kjer so z zanimanjem poslušali spomine na najpomembnejše dogodke mesta v času NOB.

Za prevzgojo Ciganov

Zavod za zaposlovanje delavcev Črnomelj naj bi za prevzgojo Ciganov in deloma invalidov prispeval denarna sredstva več gospodarskim organizacijam, predvsem pa podjetju ZORA, ki zaposluje največ Ciganov. Tak je bil sklep, sprejet na zadnji seji dveh občinskih svetov občine Črnomelj.

Lepo bi bilo, ko bi ga čim prej uresničili!

Tudi to pogledite!

Trgovini in gostinstvu je inšpekcijska služba že precej pogledala na prste, medtem ko bi morala več pozornosti posvečati tudi komunalni ureditvi, prodaji prehrabnega blaga, črnim vinotočem in prekupačevanju z gradbenim materialom. Takega mnenja so bili člani svetov za industrijo in obrt ter sveta za trgovino, gostinstvo in turizem občine Črnomelj, ko so na skupni seji razpravljali o inšpekcijski službi.

Na vniškem področju tudi lepo cvete prekupačevanje z lesom, za katerega pravzaprav vsi vedo, ukrenejo pa nič.

114 otrok že pregledanih

Pred kratkim se je začela na področju občine Črnomelj prva načrtna kategorizacija otrok, motenih v umskem ali telesnem razvoju. Prav v teh krajih je takih otrok precej in doslej ni bilo mogoče poskrbeti za njihovo posebno šolanje ali usposabljanje za poklic, ker niso imeli za to potrebne dokumentacije. To namreč lahko izda samo posebna komisija strokovnjakov: psihologa, defektologa, psihiatra in nevrologa.

Taka komisija je pregledala doslej 114 otrok, delala pa je v Črnomlju in v Semiču. Oddaljene in nepokretne otroke so h komisiji pripeljali.

Letos bodo urejeni potrebni dokumenti prihodnjega leta pa bodo te otroke, seveda v skladu s finančnimi možnostmi, pošiljali v razne posebne šole in učne zavode kjer si bodo pridobili poklic. To je velikega pomena ne samo za posameznega otroka in njegovo družino, temveč tudi za širšo družbeno skupnost, ki bi v nasprotnem primeru morala v obliki socialnih podpor prispevati za vzdrževanje. Če bi umsko ali telesno prizadeti otroci ostali v sedanjem okolju, bi verjetno vse življenje ostali pridobitno nesposobni.

Janko Rajakovič iz Bočke je pred dnevi z velikimi zamahji vihtel koso na travniku pri Metliki, kakor nešteto drugih kmetovalcev v tem času. Moča je letos poskrbela za dovolj sena, le kositi je težko, ko je vse poležano, je rekel - Dolgotrajen dež je menda koristil le travi, vsem drugim pridelkom pa je doslej naredil že precej škode.

JOZE DULAR MLINI OB KOLPI UMIRAJO

Da, lep spomin nam bo za za ključek današnje poti.

Kmalu potem smo namreč že na sotočju, kjer se v Kolpo izliva Lahinja, ta mirna belokranjska reka, ki sprejema v svoje naročje skoraj vse vode, ki namakajo Belo krajino.

Od tega sotočja pa je komaj nekaj streljajev do malenice v Križevski vasi, kjer bomo danes zaključili naše potovanje.

Lovšinova malenica v KRIŽEVSKI VASI je še do nedavnega imela šest vodnih koles, ki so gnala pet kamnov in stope. Bila je prilična stavba, ki jo je ob velikem deževju zmerom zalila voda. To malenico je po svojem očetu Antonu leta 1938 prevzel sin Anton Lovšin, ki pa jo je v letih 1957 in 1958 temeljito prenovil.

Predvsem jo je visoko nadzidal, da mu voda ne bo mogla več delati škode. Potem je odstranil stope in štiri pare kamnov. Samo en par je prenesel na gornji pod in tu navadno melje koruzo. Zraven pa je

postavil valjni stroj za pšenico. Kadar ta dela, je res lepo: štiri sita sejejo hkrati moko v dveh pajtljih. Samo da je delo zdaj še utrudljivo, ker mora sam nositi škafe in zasipavati grot. Ko bo to prenašanje mehaniziral - če se bo seveda v današnjih dneh to splačalo urediti - bo lažje; potem bo transporter nosil tja gori žito. Razen valjčka pa si je Lovšin nabavil tudi trier in še poseben stroj za čiščenje.

»Vidite,« nam pravi mlinar, ko spet stojimo ob veliki vrbi, »opravljam malenico, pa skoraj ne vem, za koga. Hči je doštudirala za učiteljico, se poročila in živi na Reki, fant pa hodi v tehniško šolo v Krškem. Ne verjamem, da bo kdaj hotel delati doma. Kje pa! Saj veste, kakšni so danes. Vse rine v šole in tovarne!«

Kanec grenkobe je bil v glasu Antona Lovšina. Ko bi mu vedel kdo odgovoriti. Ali mi prehitavamo čas ali čas prehitava nas vse.

Priklenili smo čoln ob vrbo bližjo mlina. Danes ne bomo postavili

sotora. Nekaj sto metrov od mlina namreč teče asfaltirana cesta in od tu je še kaka dva kilometra do Metlike. Vse stvari smo spravili v bližnji hiši, vzeli s seboj aparate in še nekaj obleke ter jo peš mahnilj po cesti. Na vrhu Gavgenhriba se nam je odprl pogled na Metliko. Ležala je v dolini, in v medlem soncu, ki so ga prekrili mrenasti oblaki, so se svetlele hiše na Vejarju in Požegi, svetil se je Hrib, gostišče na Veselici in zidanice tam v daljavi.

Pravzaprav je bil zadnji del poti, za katerega smo se odločili nekaj dni kasneje, dokaj žalosten. Ne zaradi poti same, ki se slikovito vija vse od Metlike do izliva Kamenice v Kolpo, ne zavoljo sonca, ki nas je prijetno grelo v tistem poletnem dnevu. Bolj zato, ker smo pri svojem prizadevanju, da bi še kaj mlinske romantike ohranili pozabi, ostali praznih rok. Vsi trije zadnji mlini na slovenski strani namreč stojijo. Mogoče to niti ni prava beseda. Samo na Zelebeju še mirujejo razpadla vodna kolesa, mlina v Radovičih in pod Božakovem pa nimata ne koles ne kamnov

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

Iz oči v oči - toda preveč osebno

Organizacija Socialistične zveze tretjega terena je zbrala nekaj najbolj pogostnih vprašanj potrošnikov o novomeški trgovini in jih predložila v obravnavo na javni tribuni, ki je bila 15. junija zvečer v dvorani na Društvenem trgu - Ali zares prehuda »radovednost« potrošnikov? - Nepotrebna užaljenost »izzvanih« trgovcev

Vprašanja, vseh je bilo štiriinajst, so bila zelo konkretna, zato je bilo pričakovati tudi zelo odkrite odgovore. Z odgovori naj bi bilo potrošnikom pojasnjeno, ali so na obzorju kakšne izboljšave ali pa bo treba ukrepi o zamrzovanju cen še nadalje plačevati davek.

Predstavnikom novomeške trgovine očitno ni bilo pogodu, da bi potrošnik obravnaval reči, ki jih ne pozna in

da bi vtikal nos tja, kjer ni zaželeno. Zato so sprva iskali vse mogoče načine, da bi razpravo prekinili, ali pa jo vsaj preusmerili. Z obžalovanjem so ugotavljali, da se »tež pešiči« navzočih potrošnikov (beri: šestdesetim) ne splača na dolgo in široko obrazlagati, kako je s trgovino, ker da bi bili njihovi odgovori vredni, da bi jih slišalo čimveč občanov. Zato so se počutili skoroda užaljene, ko so potrošniki vztrajali, da želijo kljub temu odgovor.

Teh nekaj uvodnih besed je bilo potrebnih, ker je tudi razprava na tribuni potekala pod vtisom prevelike potrošniške »radovednosti« in užaljenosti »izzvanih« trgovcev.

Navedli bi le nekaj značilnih odgovorov. Na vprašanje, zakaj prodajajo kmetice na novomeškem trgu jabolka za 50 dinarjev ceneje kot zadruga in zakaj je zadruga zelenjava na sploh dražja, ter ali ne bi kazalo osnovati vrtnarijo, ki bi zalagala trg, je predstavnik zadruga odgovoril: »To je absurd. Za vrtnarijo ni nobenih možnosti. Dnevna potrošnja je premajhna. Če nam kdo zagotovi rentabilno proizvodnjo, pa poskusimo tudi s tem.« Na to je takoj odgovoril neki potrošnik, da je zadruga dolžna zalagati trg in vprašal: »Ali naj vrtničarstvo rešuje pre skrbno z zelenjavo?«

Ko je drugega potrošnika

zanimalo, zakaj je taka razlika med odkupno ceno živine in prodajno ceno govejega mesa v mesnici, je predstavnik mesarije takoj skočil pokonci, češ: kaj se boste zanimali in nam mesarjem solili pamet v poslu, o katerem nimate pojma!

Sele proti koncu tribune je razprava stekla v mirne vode. Eden izmed predstavnikov je navzočim precej nazorno pojasnil razmere, ki so nastopile na trgu po ukrepih za izravnavanje nesoglasij v gospodarstvu. Poudarjeno pa je bilo, da ima sedanje zaskrbljujoče stanje svoje korenine v obdobju pred 22. marcem, ko je začel veljati ukrep o zamrzovanju cen, zato so posledice, ki jih je ukrep povzročil, toliko težje. Potrošniki so z zanimanjem poslušali pojasnila. Na nekaj kasnejših vprašanj pa le niso dobili odgovora.

Ceprav tribuna ni bila tako pripravljena, kakor bi želeli predstavniki trgovine, ni propadla. Pohvalno je, da je razprava o trgovini začela Socialistična zveza in da se je to začelo prav v času, ko že teko priprave na velike gospodarske spremembe. Morda bi bilo prav, ko bi na prihodnjo tako tribuno prišlo več Novomeščanov kot tokrat.

NA SMARJESKO-SENTJERNEJSKEM PREDELU stoje tu in tam sušilnice, kjer še dandanes tro lan. Taka sušilnica, po domače ji rečejo »ševnca«, stoji tudi ob cesti v Zburah. Ze nekaj desetletij je opuščena, včasih pa so tu natrli veliko lanu. Ko so kurili, je dala »ševnca« toliko toplote, da so lahko tudi sadje sušili. Kadar so trli lan, so ženske prepevale. Veliko smeha je bilo, kadar se je ženski posrečilo, da je moškemu naskrivaj obesila rep iz neuporabnega prediva.

450 otrok na počitnice in v zdravilišča

Plodno medobčinsko sodelovanje bo omogočilo 450 socialno in zdravstveno prizadetim otrokom v poletnih mesecih počitnice in zdravljenje

Občinski odbor RK, društvo prijateljev mladine in občinska skupščina Novo mesto bodo letos v plodnem sodelovanju omogočili 450 otrokom počitnice v počitniških kolonijah, zavod za socialno zavarovanje pa v klimatskih zdraviliščih. Otroci, ki bodo deležni počitnic in klimatskega zdravljenja, so bodisi so-

cialno, bodisi zdravstveno ogroženi.

Izmed 450 otrok jih bo 150 šlo v obmorsko počitniško kolonijo Fazan pri Portorožu, 30 v tabor Valeta na Belem križu pri Portorožu, 28 v srednjevišinsko počitniško kolonijo Vransko pri Celju, 40 v tabor »Sutjeska« v Dolenj-

skih Toplicah, 92 učiteljskihnikov bo odšlo v tabor Valeta na Beli križ, 60 otrok iz telesnovzgojne organizacije Partizan prav tako v tabor Valeta na Beli križ. 40 otrok iz taborniške organizacije pa bo odšlo na počitnice v Omiš pri Makarski.

V klimatsko zdravilišče Debell rtič pri Kopru bo odšlo 50 otrok, v klimatsko zdravilišče Gozd Martuljek 50, v klimatsko zdravilišče Rakitno pri Preserju 50 otrok in v klimatsko zdravilišče Kraljevica 25 otrok.

Letošnja počitniška akcija, ki poteka kot že vsa leta doslej v znamenju sodelovanja med organizacijami, ki skrbijo za otroke iz občine Novo mesto, se odvija tudi v medobčinsko smer. Med 450 otroci je 132 otrok iz občin Metlika, Črnomelj in Trebnje. 54 otrok bo odšlo v počitniške kolonije in klimatska zdravilišča iz občine Črnomelj, 52 iz občine Trebnje in 26 iz občine Metlika. Sredstva za oskrbo otrok v klimatskih zdraviliščih bo prispeval zavod za socialno zavarovanje iz Novega mesta, sredstva za bivanje otrok v počitniških kolonijah pa občinske skupščine in organizacije, prireditelji, deloma pa tudi starši. Predloge za klimatska zdravilišča dajejo zdravstveni domovi, za počitniške kolonije pa center za socialno delo pri občinski skupščini Novo mesto oziroma referati za socialno varstvo pri občinskih skupščinah Črnomelj, Metlika in Trebnje.

Sodelovalo je 12 šol s 180 nalogami

Zavod za prosvetno pedagoško službo Novo mesto je v počastitev 20-letnice osvoboditve priredil natečaj najboljših nalog, ki opisujejo zgodovino in tradicije NOB. V natečaju so sodelovali učenci petih, šestih, sedmih in osmih razredov osnovnih šol občin Črnomelj, Metlika, Trebnje in Novo mesto. Vabilu se je odzvalo 12 šol, ki

so poslale posebni komisiji v oceno 180 nalog. Udeleženci natečaja so bili razvrščeni v 3 skupine: v prvi so bili učenci 5. in 6. razredov, v drugi učenci 7. razredov in v tretji učenci 8. razredov. Komisija je v vsaki skupini trem najboljšim podelila nagrade v zneskih po 5.000, 4.000 in 3.000 din.

Učenci 5. in 6. razredov so

pisali nalogo z naslovom »Tako so padali za svobodo, za boljše življenje nas vseh«. Najboljšo nalogo je napisala Darinka Danovec iz 5. c. razreda novomeške osnovne šole, drugo nagrado je osvojil Tone Murgelj iz 6. c. razreda osnovne šole Smihel, 3. nagrado pa Miro Brudar iz 6. c. razreda osnovne šole Trebnje. Učenci 7. razredov so pisali nalogo »Tudi v mojem kraju živi spomin na hrabre partizane«. Prvo nagrado je osvojil Bojan Božič iz 7. razreda osnovne šole Stopiče, 2. nagrado Marinka Tavčelj iz 7. b. razreda osnovne šole Dol. Toplice, 3. nagrado pa Stanko Brodarič iz 7. b. razreda osnovne šole Metlika. Učenci osmih razredov so pisali nalogo »Naša svoboda se je rodila v gozdovih«. Prvo nagrado je osvojila Duška Slana iz 8. a. razreda osnovne šole Novo mesto, 2. nagrado Lidija Simec iz 8. a. razreda osnovne šole Črnomelj, 3. nagrado pa Pavla Košak iz 8. razreda osnovne šole Zužembek.

Zveza gluhih za 20-letnico

Tudi novomeška osnovna organizacija Zveze gluhih sodeluje v proslavljanju 20-letnice osvoboditve in 600-letnice Novega mesta. Za dan mladosti so gluhi priredili mladinsko tekmovanje v strelstvu in dosegli lepe uspehe. Tudi 15 odraslih članov se je na zasilnem strelišču pomerilo v streljanju z zračno puško. Republiško strelsko tekmovanje gluhih bo letos v Novem mestu, kar je naši osnovni organizaciji v lepo spodbudo. 12. junija je organizacija priredila enodnevni

izlet v Ljubljano in Postojno. V Ljubljani so si ogledali muzej NOB, ljubljanski grad in druge zanimivosti, v Postojni pa Postojnsko jamo in Predjamski grad. Mnogi člani so tokrat prvič videli Ljubljano in del Primorske ter so bili zelo navdušeni, zlasti nad ohranjenimi dokumenti iz NOB v muzeju. V teh dneh si lahko ogledate lično razstavo iz dejavnosti gluhih, ki jo je organizacija priredila v izložbenih oknih novomeške lekarne.

M. TRATAR

in ne vreten. Niti strehe ne. Samo gole, neme stene.

Delata le še mlina na hrvaški strani pod Bubljarci in na Orljakovem. Tu je tudi žaga. Koliko časa pa bodo koleša kljubovala času in Kolpi, nihče natanko ne ve. Pravzaprav pa je temu ali onemu že jasno. Tako na primer Antonu Borkoviču, enemu izmed treh lastnikov malenice in žage v Orljakovem. Ta bo odpovedal mlinsko obrt, v zameno pa si je že postavil novo žago ob cesti, kjer mu jarmenik poganja elektrika.

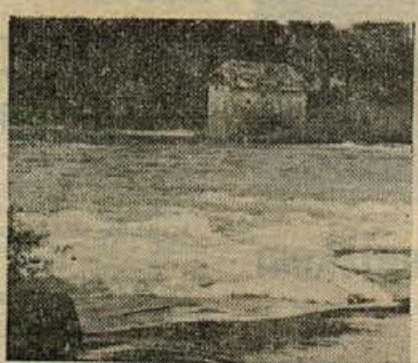
Ne bo dolgo, res ne, ko bo obstalo še zadnje kolo na Kolpi med Metliko in kamanjskim mostom. Pa pojdimo po vrsti! Saj se ne bomo dolgo mudili na teh petih zadnjih postajah.

V RADOVIČIH, kjer stoje danes le še zidovi nekdanje Matjašičeve malenice, je bila pred leti v leseno preklado nad vhodnimi vrati »sekana letnica 1754. Lepo število gospodarjev se je zvrstilo od takrat. Pred desetletji je Jože Matjašič zapustil malenico hčeri Mariji, ki se je poročila z Ivanom Težakom. Po Težakovi smrti je zagospodarila njegova žena, svoje deleže pa so v malenici imeli tudi njeni trije sinovi in med njimi sedanji lastnik teh ruševin Anton Težak.

Malenica, ki je imela pet vodnih koles, je prenehala delati po zadnji vojni okoli 1948. leta. Dotrajala je, kot dotraja vse živo. Vse bi bilo treba temeljito obnoviti. In gospo-

dar Anton Težak je leta 1952 res začel malenico obnavljati. Povezal je vrhnji zid z betonskim vencem in postavil novo ostrežje. Vse bi lepo steklo, da ni bil takratni čas tako malo naklonjen zasebni obrti. Prevelike dajatve so bile. Tako je Težak spomnil, da sploh ni vredno, da bi začel mleti. Rajši si je opremil moderno ključavničarsko delavnico.

Kolesa malenice pa so mirovala. Zato je Težak prodal novo streho na malenici in razkopal mlinske naprave. Potem so začeli delati svoje

Malenica pod Bubljarci

voda, neurje, mraz... V zidne razpoke se je naselilo rastlinje.

Tako je malenica v Radovičih, potem ko je dvesto let zvesto služila gospodarjem, umrla. Zdaj stoje le prazne stene kot njen nemi kamniti nagrobnik.

Nemaničevo malenico pod ZELEBEJEM si je pred osemdesetimi, devetdesetimi leti delilo kar sedem gospodarjev. Bilo pa je takrat tudi kaj mleti, saj so sem na osličjih tvorili zrnce celo ljudje iz daljnega Zumberka. »Malenica pod rustino«, to je mlin pod skalo, so mu rekli ti vlaški prebivalci.

Res se malenica stiska pod skalnim bregom in pred desetletji je tu Kolpa gnala sedem parov mlinskih koles. Potem je stari oče današnjega gospodarja vse solastnike izplačal in sam zagospodaril v malenici. Mlel je na šest koles, kjer je enega opustil, zadnje čase pa jih je bilo samo pet, pa še ta se niso vsa vrтела. Leta 1952 je obmirovalo zadnje kolo.

In še zavoljo nečesa je imenitna Nemaničeva malenica. Med zadnjo vojno namreč, ko je bilo težko za petrolej in drugo svečavo, je gospodar Jože Nemanič namestil v malenico skromen dinamo, ki je večini hiš v vasi dajal elektriko. Vaščani so postavili drogove, iznajdljivost pa je pomagala, da so prišli do žice in žarnic. Potem je po hišah zago-rela elektrika. Ni bila močna, včasih je ob nizki vodi sploh ni bilo, toda v glavnem je tistih štirideset žarnic v vasj kar dobro opravljalo svojo nalogo. Vse do leta 1952, ko se je ta začasna razsvetljava umaknila novi, močnejši, ki se je iz transformatorjev pričela vse križem razširjati po belokranjski zemlji.

»Lepo je, da nas niste pozabili...«

Nekdanji partizanski intendanti, ki so se v soboto, 19. junija, zbrali iz vse Slovenije v Ljubljani, so se na poti po Dolenjski in Beli krajini ustavili najprej v Žužemberku. Tu jim je pripravila sprejem krajevna organizacija ZB. Po kratkem nagovoru so intendanti položili venec pred spomenik na Cviblju. V Žužemberku so se jim priklučili tudi intendanti z novomeškega področja.

Vsi skupaj, bilo jih je blizu 100, so se potem odpeljali na Bazo 20, kjer so si ogledali naselje in poslušali zgodovinske podatke o delovanju baze in o sovražnikovih ofenzivah. — Po kosilu v Dolenjskih Toplicah so se ustavili še v Črmošnjicah in Srednji vasi.

V semiški osnovni šoli, kjer je bil med vojno nižji intendantski tečaj, so jih pričakali pionirski zastavi in učitelji. Pristrčen sprejem je intendante presenetil in ganil. Pionirjem so poklonili in jim zaprosili za spomin na obisk.

V Črmošnjicah so intendante sprejeli predstavniki krajevne

organizacije ZB. Skupaj so nato odšli k spomeniku na Gričku, kjer so položili venec. Na poti v Metliko so se ustavili tudi v Gradcu. V Metliki so imeli tovariški razgovor in skupno večerjo.

V nedeljo zjutraj je delegacija intendantov obiskala vasi Krivoglavice in Geršiče. Tu se je leta 1944 začela višja intendantska šola, ki je bila pozneje prestavljena v Metliko. Domačini se še dobro spominjajo partizanskih intendantov, celo njihovih imen niso pozabili. Intendanti so vaščane obeh vasi obdarili s skromnimi zavetki. Ljudje so bili veseli te pozornosti, češ, tudi oni niso pozabili na nas...

Ob 10. uri dopoldne so intendanti položili venec pred ploščo v spominskem kotičku v parku v Metliki, potem pa so si ogledali oddelek NOB v metliškem muzeju in metliško šolo, kjer je bila med drugimi tudi partizanska intendantska oficirska šola. Pionirjem te šole so poklonili radijski sprejemnik z gramofonom in kitaro.

Ko so se napotili čez Gor-

jance proti Novemu mestu, so se ustavili in položili venec tudi pred spomeniku na Suhorju. Na Jugorju so jih pričakali predstavniki novomeškega združenja borcev, ki so jim v hotelu KANDIJA pripravili pristrčen sprejem in kosilo.

Intendante je na obisku po naših krajih vodila partizanski major in načelnik ekonomskega oddelka glavnega štaba NOV in POS Mara Dermastia, med udeleženci pa so bili tudi nekdanji starešina intendantske šole Viktor Senica, predavatelj Franc Avsenik, zdej polkovnik JLA, slušatelj šole in drugi. Z izletom in gostoljubnostjo naših krajev so bili vsi zelo zadovoljni.

Pred spomenikom na Suhorju je zbranim intendantom in domačinom govorila Mara Dermastia

»Hvala za vse...«

Te dni odhajata v pokoj tovarišici Marija Lavrič in Terezija Kulovec, dolgoletni učiteljici suhokranjskih otrok v Žužemberku in na Dvoru. Obe izhajata iz tiste generacije slovenskih prasketnih delavcev, ki je morala po Solanju dalj časa čakati na zaposlitev. Med zadnjo vojno sta tudi poučevali na osvobojenem ozemlju.

Prebivalci Žužemberka in Dvora se jima za vestno in požrtvovalno delo z mladino lepo zahvaljujejo, hkrati pa za sodelovanje v krajevnih organizacijah, posebno pri RK in v kulturno prosvetnem društvu.

Občinska komisija v Dol. Toplicah

Te dni je občinska komisija razpravljala s predstavniki krajevne skupnosti o komunalnih pomanjkljivostih v Dolenjskih Toplicah. Uredili bodo vprašanje vodovoda z novimi napravami v Loški vasi. Nekaj bo treba storiti tudi za cesto proti Podturnu, ki ne ustreza več prometu, kakršen se razvija po njej. Tudi cestna razsvetljava v Toplicah ni več primerna in treba bo najti sredstva za postavitev nove razsvetljave.

D. G.

Čebelarji spet samostojni

Čebelarji topliške doline so obnovili čebelarstvo družino, ki je bila do sedaj priključena kmetijski zadrugi. Uredili bodo čebelarstvo pasišča v Rogu, da bodo kar najbolj smotno izrabljena.

D. G.

Iz Šmarjete in Bele cerkve

Plenum KO ZB NOV v Šmarjeti je pred kratkim potrdil sklep o postavitvi spomenika žrtvam vojne v Beli cerkvi. Pripravljali odbor za spomenik pa ima težave z lastniki zemljišča, kjer naj bi spomenik stal, upajo pa, da bo spor pravočasno rešen, ker žele spomenik odkriti za občinski praznik.

V počastitve 20-letnice osvoboditve pripravlja organizacija v Šmarjeti svečano proslavo 4. julija s komemoracijo pred spomenikom padlih borcev na pokopališču, za dan vstaje pa bodo prire-

dili izlet v kraje, znane iz NOB. Za ta izlet z avtobusom naj se člani pravočasno pripravijo.

V zadregi so krajevne družbene organizacije, ker jim je župni urad odpovedal prostor v župnišču, ki so ga dobili po zamenjavi s kmetijsko zadrugo. Razumljivo je, da jim mora zdaj zadruga, ki je imela za omenjeni prostor pogodbo z župniščem, zagotoviti drug prostor ali pa odstopiti starega. Organizacije sicer spet ne bi imele prostora za sestanke in inventar.

Novomeška kronika

■ PRALNI STROJ je menda lažje dobiti v teh dneh kot električni kabel. Kdor ga je iskal po Novem mestu, je lahko razočaran ugotovil, da išče zaman. Pralni stroji pa čakajo na kable, ki jih od nikoder ni!

■ STARE NOVOMEŠKE SLIKE (fotoreprodukcije) razstavlja Fotoklub v svojem okenčku na Medobčinski zavarovalnici. Stari Novomeščani, ki jih je počasi, toda zanesljivo preraščala trava. Toliko bolj razveseljuje zato letošnji start novomeških igralcev tenisa, ki so se spet vključili v tekmovanja. Po nastopu na Zletu bratstva in enotnosti so se pretekli teden pomerili v prvem kolu slovenske teniške lige z mlado ekipo kranjskega Triglava. Hren, Picek in Breščak so se kar dobro upirali mladima igralcema iz Kranja: čeprav so srečanje izgubili gladko 5:3:0, pa je razveseljiv predvsem nastop in obvladitev tega lepega športa, ki mu v Novem mestu ne manjka tradicije.

■ VSE KAZE, da nekateri posamezniki ne upoštevajo odloka o prepovedi divjih gradenj. V naselju na Mestnih njivah rastejo garaže vseh mogočih oblik kot gobe po dežju. Če bodo vsi lastniki avtomobilov postavili svoje kolibe okoli blokov, najbrž ne bo ostalo kaj prida prostora za predvidene nasade in otroška igrišča. Take sgaraze postavljajo tudi že pri blokih ob Trdinovi cesti, prav gotovo tudi brez dovoljenja!

■ DOSLEJ NI BILO v navadi, da bi otroci že ob končanem osemletnem šolanju to vidneje praznovali. Navade pa se spreminjajo, kar smo lahko letos opazili. Kaj bo šele tedaj, ko bodo končali srednjo šolo in takrat, ko bodo dobili fakultetne diplome?

■ ZA DENAR večkrat igrajo navdušeni prijatelji »hudičevih podobice« v kavarni METROPOL, to lahko vidimo popoldne ali pa tudi zvečer. Mar niso igre na srečo oz. za denar brez dovoljenja pristojnih organov prepovedane?

■ TRZNICA tudi zadnji ponedeljek ni bila posebno dobro založena. Gospodinjice so bile najbolj vesele lepih češenj iz Gorških brd, ki so jih prodajali po 300 dinarjev kilogram. Zanimivo, da so kmetice iz naših krajev zahtevale za mnogo slabše in manj sladke češnje 400 din. kg! Jajca so veljala 40 din, solata 150 din kilogram, špinata na merico 40 dinarjev, šoki česna ali čebule 50 din, sirčki 20 din, mleko 90 din liter, stari krompir 100 din kilogram, jagoda 400 din liter. Pojavile so se že tudi robe. Za

tri, ne preveč velike jurčke, so zahtevali 200 din!

■ GIBANJE PREBIVALSTVA — rodile so: Cirila Regina s Partizanske 29 — Janeza, Marija Ostroveršnik iz Kotarjeve 8 — Matjaža, Darinka Kavšek iz Volčičeve 8 — Tanjo.

Izlet na Hmeljnik, Trško goro in Stari grad

Planinsko društvo prireja 27. junija izlet na Hmeljnik, Trško goro in Stari grad. Avtobus odpelje ob 7.30 iz Novega mesta. Od priključka v Karteljevem gremo peš po grebenu Trške gore. Vračali se bomo z večernim avtobusom, ki odpelje ob 19 uri iz Otočca. Izlet bo vodil Bogomil Liliša.

Že 3. julija na Klek

Popravljamo objavo v prejšnji številki, ker bo izlet na Klek že v soboto, 3. julija. Posebni avtobus odpelje iz Novega mesta ob 5. uri izpred hotela Metropol. Voznina 2.300 din je treba plačati do 2. julija. Številko sedežev v avtobusu je omejeno, zato pohihte s prijaviteli. Zbrava jih tov. Helga Krošič na sodišču. S seboj vzemite topla oblačila in izkaznico PD. Peš hoje na Klek bo za eno uro in 15 m'nut.

Drugi v Jugoslaviji

Izreden uspeh mladih atletov iz novomeške osnovne šole na finalnem tekmovanju »Malih novina« v Sarajevu!

78 moških in 65 ženskih ekip iz osnovnih šol vse Jugoslavije se je v letošnjem letu borilo za zmago in pokal sarajevskih »Malih novina«. Novomeščani, pionirji osnovne šole Katje Rupena, so dosegli izreden uspeh: fantje so se plasirali v finale, dekleta pa so osvojila 9. mesto. Obe ekipi sta bili najboljši v Sloveniji. Kako pomemben je njun uspeh, pove podatek, da je najboljša zagrebška šola prišla komaj na 35. mesto, najboljša beograjska pa se niti ni uvrstila med 40 najboljših! Preteklo nedeljo je pod vodstvom Marjana Spilarja, ki skrbi za atlete na osnovni šoli in jim tudi veliko pomaga,

odpotovala v Sarajevo šestnajstotica mladih atletov: Verček, Lenardič, Kovačič in Hočvar so zastopali šolo v teku na 60 m; v skoku v višino so tekmovali Slak, Ržema, Zupančič in Kusič; v daljino so skakali Suhy, Malje, Zupan in Jenko; v metu krogla pa so nastopili Velkavrh, Pavlič, Jeraj in Gorše.

Zanimanje za to tekmovanje je bilo v Sarajevu zelo veliko, saj so tekmovanje posneli za filmske novice in televizijo, organizacija pa je bila res izvrstna. Med šestimi ekipami so še posebej izstopale šole Dositaja Obradovića iz Niša, novomeška osnovna šola Katje Rupena in mostarska Lilišica. Ostale tri šole so bile precej slabše od najboljših trojček. Med šest najboljših so se od Novomeščanov uvrstili: v teku na 60 m — Verček 7,7 drugi, Lenardič 7,9 šesti; višina — Slak 160 drugi; daljina — Suhy 5,38 tretji; Met 5,10 peti; krogla — Velkavrh 13,67 drugi, Pavlič 12,36 peti. V skupni uvrstitvi je zmagala niška šola Dositaja Obradovića z 990 točkami. Ta šola je z 2500 učenci ena največjih v Jugoslaviji in je imela dovolj izbire za tekmovanje, v katerem so v posamezni disciplini nastopali po štirje atleti, vsak pa je lahko tekmoval le v eni panogi. Na drugo mesto so se na splošno presrečneje uvrstili Novomeščani z 829 točkami in so tako prehiteli šolo iz Mostarja, ki je zbrala 783 točk, a je bila pred finalnim tekmovanjem na drugem mestu.

Najboljši trije v posameznih disciplinah so dobili kolajne in diplome, novomeška ekipa je dobila pokal, diplomo in atletske rekvizite v vrednosti 100.000 din. Nagradjen je bil tudi njihov nemorni trener Marjan Spilar.

To je bil velik uspeh mladih atletov novomeške osnovne šole, ki pa ni prišel slučajno. Atletska sekcija šolskega športnega društva je namreč med najbolj

marljivimi, saj je imela letos zelo dolge priprave in se je na to tekmovanje še posebej vestno pripravljala. Drugo mesto fantov v konkurenci 78 šol iz vse Jugoslavije in 9. mesto deklet v enakih konkurenca pomenita ne le naj-

NOVOMEŠKA KOMUNA

večji uspeh osnovnošolskega športnega društva in največji uspeh izvenšolskih dejavnosti na novomeški osnovni šoli, ampak tudi velik uspeh novomeškega športa in vzbujata upanje, da bo novomeška atletika hitro našla poti do dobrih starih časov.

Oživljeni tenis

Tenis je bil pred leti v Novem mestu prav popularen. Po odhodu nekaterih igralcev pa je teniška sekcija začela životartiti in je končno — lahko rečemo — zamrla. Prav žalostno je bilo pogledati tri nekdanje lepe urejene igrišča, ki jih je počasi, toda zanesljivo preraščala trava. Toliko bolj razveseljuje zato letošnji start novomeških igralcev tenisa, ki so se spet vključili v tekmovanja. Po nastopu na Zletu bratstva in enotnosti so se pretekli teden pomerili v prvem kolu slovenske teniške lige z mlado ekipo kranjskega Triglava. Hren, Picek in Breščak so se kar dobro upirali mladima igralcema iz Kranja: čeprav so srečanje izgubili gladko 5:3:0, pa je razveseljiv predvsem nastop in obvladitev tega lepega športa, ki mu v Novem mestu ne manjka tradicije.

Koristno bi bilo, če bi v Novo mesto povabili kakega trenerja ali pripravili propagandni nastop, ki bi zlasti med mladino povečal zanimanje za ta plemeniti šport.

Namesto proslave: nesreča

V nedeljo, 20. junija ob 11. uri, so se trije mlajši mladoletniki z Mercedesom enega izmed njihovih očetov odpeljali proti Gorjancem, da bi proslavili konec šolanja na osemletki. Na cesti v Črmošnjicah pri Stopicah jih je začelo zanašati, avto se je večkrat prevrnil in obstal pod bregom. Telesnih poškodb ni bilo, materialne škode pa je za pol milijona dinarjev.

Razpis Zavoda za izobraževanje v Novem mestu

V jeseni 1965 bo zavod odprl naslednje oddelke za strokovno izobraževanje zaposlenih (v primeru zadostnega števila prijaviteljev):

1. oddelk tehniške šole strojne stroke, v katerega se lahko vpišejo kvalificirani delavci vseh poklicev kovinske stroke,
2. oddelk tehniške šole elektro stroke, v katerega se lahko vpišejo kvalificirani delavci v elektro stroki.

Šolanje oddelkov pod zaporedno številko 1 in 2 traja 4 leta, predavanja so 3 do 4-krat tedensko v popoldanskem in večernem času. Začetek pouka v šolskem letu 1965/66 bo 5. septembra 1965.

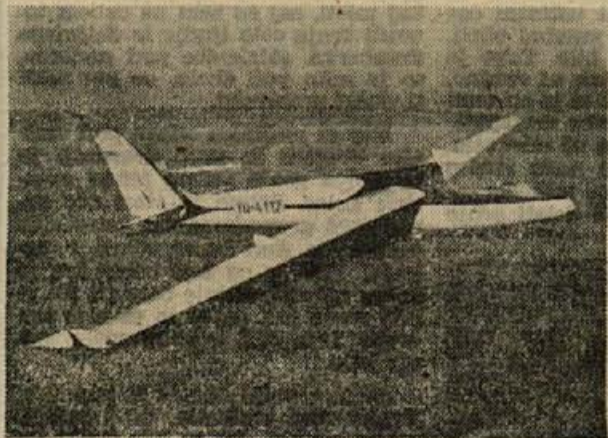
Oddelki tehniških šol za zaposlene omogočajo delavcem doseganje srednje strokovne izobrazbe — naziv tehnika.

Interesenti s področja Dolenjske naj se pripravijo do 5. julija 1965 in uredijo:

1. lastnorčno pisano prošnjo za sprejem, kolokvano s 50 din in naslovljeno: Tehniška šola ... stroke (navedite stroko) Ljubljana, oddelk za izobraževanje zaposlenih, Novo mesto, Ulica talcev 3/II;
2. rojstni list;
3. zaključno spravevalo vajenskega oziroma industrijske šole;
4. spravevalo o kvalifikaciji v stroki;
5. dopisnico s točnim naslovom, s katero bo kandidat obveščen o izidu razpisa.

Stroške šolanja v oddelku za zaposlene plačujejo kandidati oziroma podjetja, ki pošiljajo svoje delavce v šolo. Višina šolnine je odvisna od števila dijakov v oddelku.

Vse podrobnejše informacije lahko dobijo interesenti v pisarni zavoda ali po telefonu št. 21-319.

Prvi »delfin« na Dolenjskem

Novomeški Dolenjski letalski center je pred dnevi po regresni ceni dobil za 2,5 milijona dinarjev visokosopobno enosedežno letalo »Delfina«. Ostalo polovico sredstev za letalo, ki so ga dobili iz Vršca, je prispeval izvršni odbor Letalske zveze Jugoslavije. Letalo je lesene konstrukcije, trup je klasičen in ovalnega preseka. Največja hitrost letala je do 250 km na uro, teža pa je 215 kg. Letalci upajo, da bodo s tem letalom, ki je prvo te vrste na Dolenjskem, dosegali tudi večje športne uspehe kot do sedaj, ko so morali tekmovali s sposojenimi letali.

Rokometaši v drugi slovenski ligi

Potočki znoja in številni treninji so pozabili! Novomeškimi rokometasem je končno uspelo izpolniti davno željo: uvrstili so se v ljubljansko consko ligo, ali bolj zveneče povedano — v drugo slovensko rokometno ligo. Sobotna in nedeljska bosta še dolgo ostali v spominu ljubiteljem rokometna in vsem šestim ekipam, ki so poskušale srečo na igrišču na Loki.

Rezultati kvalifikacij: Stična — Hrastnik 9:15 (5:7), Novo mesto — Medvode 12:9 (4:3), Novo mesto — Duplje 23:12 (8:8), Medvode — Krmelj 18:13 (6:5), Duplje — Hrastnik 14:14 (7:6), Stična — Medvode 7:10 (2:4), Krmelj — Novo mesto 8:8 (3:4), Krmelj — Duplje 7:11 (6:5), Novo mesto — Stična 21:12 (9:6), Hrastnik — Medvode 7:8 (4:3), Stična — Krmelj 11:15 (6:9), Stična — Duplje 7:16 (2:7), Novo mesto — Hrastnik 7:11 (2:5), Duplje — Medvode 6:11 (4:5), Hrastnik — Krmelj 9:11 (3:4).

Lestvica:					
Medvode	5	4	0	1	56:45
Novo mesto	5	3	1	1	71:53
Hrastnik	5	2	1	2	56:49
Krmelj	5	2	1	2	54:57
Duplje	5	2	1	2	59:62
Stična	5	0	0	5	46:77

Vojaki na tekmovanju

Vojaki polkovnika Ivana Slapnika iz novomeškega garnizona bodo odpovali na vojaško športno tekmovanje ljubljanskega področja. Okrog 300 se jih bo borilo za najboljša mesta v rokometu, mnogoboju, streljanju in atletiki. Številna srečanja v predtekmovanjih govore, da so temu tekmovanju namenili veliko pozornost. Izbrano ekipo je pripravil poročnik Muzafar Bračkovič. Rokometaši imajo možnost za najvišjo uvrstitev, škoda pa je, da na to tekmovanje poje le en predstavnik in oficirskim mnogoboju. Uvrstitev je zaradi znanosti ekip seveda težko napovedati, zato ne preostane nič drugega, kot začeti dosti športne sreče tistim, ki se bodo od 24. do 27. junija borili v Kranju.

Plat zvona za krško plavanje

Za 10-letnico obstoja plavanja v Krškem se lahko zgodi, da bo plavalni klub moral izstopiti iz druge zvezne lige, ker nima dovolj finančnih sredstev! V programu so planirali 2,8 milijona dinarjev, obljubili so jim dva milijona, dali pa jim niso še ničesar. Če ne bi bilo prizadevanja sekretarja Ladislava Hartmanna, ki uspešno zbira članarino, bi že lahko zaprli vrata in razpustili plavalno v tretjem slovenskem plavalnem centru! Za morebitne posledice seveda ne bi bili krivi plavalci ampak odgovorni forumi.

Dr. Vovko pravi, da sredstev iz sklada za telesno kulturo večkrat ni; takrat pomaga sindikalna podružnica tovarne papirja. Če bodo tudi tu nekdo odrekli pomoč, potem se je bati najhujšega. Sicer pa so v plavalnem klubu mnenja, da bodo sredstva — tako kot po navadi — prišla pet minut pred dvanaesto, kar pa seveda ne daje zagotovila za redno

in uspešno delo. 170 plavalcev seveda ne more živeti od obljub, pa tudi akcija »načimo se plavalci ne bo stekla tako kot bi sicer. Menijo, da se bo letos naučilo plavati toliko otrok kot lani, okrog 500 ali 600. Razen tega je letos njihov glavni namen obnoviti postavo prvega moštvila, obdržati prvo mesto pri pionirjih in ostali v drugi ligi.

Stanje je torej kritično, čeprav je plavanje po kategorizaciji uvrščeno v prvo skupino, čeprav je plavanje v Krškem najbolj množično in ob speedwayu najbolj kvalitetno! Olimpijski bazen, za katerega so celo že naredili načrti za pokriti bazen, ki bo prvi v tem delu Evrope — vendar za zdaj seveda ni možnosti za sredstva — grozi da bo ostal prazen in brez tekmovanj, ki privlačijo športno občinstvo Krškega! Plavalci pravijo:

NISMO NOGOMETASI! Kljub temu pa menimo, da bi le mo-

ŽELEZNIČAR - dolenski prvak

Medvode, Novo mesto in Hrastnik so se uvrstili v ligo. Kako zagrizena in nepopustljiva je bila borba za tri najboljša mesta, ki vodijo navzgor, kaže lestvica sama: nobene neporažene ekipe ni, z istim številom točk kot tretje plasirani Hrastnik pa sta na koncu pristala še Krmelj in Duplje. Sele količnik je naglil tehnično v prid Hrastniku.

Novomeščani so bili edina ekipa, ki si je vstop v višje tekmovanje zagotovila že pred zadnjo tekmo: tu lanko tudi iščemo vzrok za edini poraz proti Hrastniku, saj domači niso imeli kaj izgubiti, pa tudi dobiti niso mogli ničesar. Novomeški rokometasji so igrali v isti postavi kot v medobčinski ligi: Perko je bil naravnost nepremagljiv v голу, Jaklič se je izkazal z lepimi goli od daleč, Vidmar je bil dirigent igre in zanesljiv strellec, Setina nepopustljiv v obrambi in nevaren v napadu, Jončič je z neprifrakovanimi strelci dostikrat presenetil nasprotno vratarje, Koba in Smerdu sta uspešno igrala svoji vlogi na črti, Fifolt in Benčina sta bila velikokrat hitrejša na krilih od obrambnih igralcev nasprotnikov, Gantar je nekajkrat uspešno ostro streljal, Možina pa je imel preveliko tremo.

Novomeški rokometasji so zdaj odšli na zaslužni počitek, potem ko so leto in pol neprekinjeno trenirali v želji za enim samim, velikim ciljem, ki so jo zdaj uresničili.

Drugi predstavnik iz Dolenskega, Krmelj, ki je moral na kvalifikacije zaradi slabe uvrstitve v uspel, čeprav je zbral toliko točk kot tretje plasirani Hrastnik in čeprav je zmagal v mesebojnem srečanju. Toda takšen je šport: pravila včasih pokopljejo moštvo, ki je bilo boljše od tistega, ljubljanski conski ligi, tokrat ni ki se je uvrstila naprej.

Dolenskega prvenstva v balinanju se je namesto osmih ekip udeležilo le šest, ker tekmovalcev iz Kočevja in novomeškega 13. maja ni bilo na igrišču na Loki.

V prvi skupini je Borac premagal Celulozarje iz Krškega s 13:9, Pionir Debenc-Dob s 13:2 in nato še Borac s 13:9. Celulozar je bil uspešen proti Debencu-Dobu s 13:7, nato pa je v odločilni borbi za vstop v finale podlegel novomeškemu Borcu s 5:13. Iz te skupine sta se v finale uvrstila Pionir in Borac, iz druge skupine pa Zeleznicar in Poštara, ker nista imela nasprotnikov.

Ze prvo finalno srečanje je bilo odločilno: srečala sta se stara rivala, novomeški ekipi Zeleznicar in Pionir. Po hudi in dolgotrajni borbi so imeli igralci Zeleznicarja več sreče in bolj mirne roke in so na koncu triumfirali s 13:10. Poštara je v drugem srečanju izgubil proti Borcu s 6:13. V finalnem srečanju pa je nato Zeleznicar dobesedno pregazil Borca, saj temu ni uspelo osvojiti niti ene same točke. Pionir si je na koncu le priboril drugo mesto, potem ko je premagal Poštara s 13:10 in Borac s 13:12.

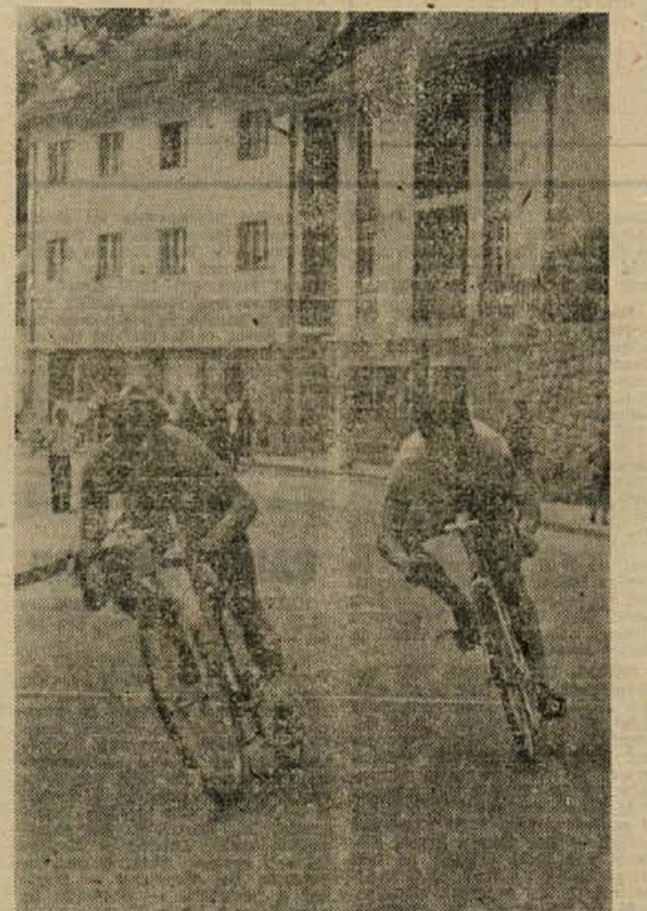
Zmagovalna ekipa železnicarjev je igrala v postavi Bratuš, Istenič, Stalcer in Legiša. Razen Zeleznicarja si je tudi ekipa Pionirja priborila pravico do igranja na slovenskem prvenstvu.

Uspešno čez Gorjance

Mednarodna kolesarska karavana je v nedeljo po hudi vročini opravila svojo pot čez Gorjance. Na dirki, ki jo je organizirala Kolesarska zveza Slovenije in katere pokrovitelj je bila Občinska skupščina iz Metlike, je startalo 47 kolesarjev iz Jugoslavije in Italije, medtem ko so Avstrijci zaradi državnega prvenstva odpravili udeležbo. Na startu so bili vsi najboljši jugoslovanski kolesarji, razen osmerice, ki bo te dni šla na pot največje svetovne amaterske prireditve Tour de l'Avenir. Proga, dolga 130 km, je tekmovalce vodila iz Otočca preko Novega mesta v Črnomelj, nazaj v Metliko, spet v Črnomelj in nazaj v Novo mesto. Pisana karavana kolesarjev se je že pri vzponu na Gorjance razdelila na skupine in skupince, ki so složno pritisnale pedala na strmi poti. Italijan Marco Giubellini je med potjo pobral gorsko nagrado, na letošnem cilju v Metliki pa je bil prvi Ukmar.

Nazaj grede so vodočo kolono tvorili Giubellini, odročevca Pečnik in Kalan, Sebečič iz pulške Istre in Ukmar iz JLA. Bilu pred ciljem pa sta Giubellini in Pečnik pobegnili ostali trojici in sta tudi prva prekosarila progo; v cilj je kot prvi prišel Italijan v času 3.28.35. Enak čas ima tudi Pečnik, medtem ko ima naslednja trojica za 3 minute slabši čas. V tej skupini je bil prvi Ukmar pred Kalanom in Sebečičem. Povprečna hitrost zmagovalca dirke čez Gorjance je 37,440 km na uro.

Dirka je dosegla namen; saj je hotela popularizirati ta šport na Dolenskem. Na obeh ciljih: na letošnem v Metliki in končnem v Novem mestu, se je zbralo precejšnje število ljubiteljev kolesarskega športa. Proga čez Gorjance je prav gotovo primerna za kolesarje. Z dobro organizacijo in boljšo propagando si bo prav gotovo lahko kmalu utrla pot v kolesdarje naših kolesarskih prireditvev.

Italijan Marco Giubellini (U. I. S. P. Parma) je samo za pol zavrtiljaja zaostal za Ukmarjem (JLA) na ciljnih črti etape v Metliki

ZDRAVNIK VAM SVETUJE

Mrčes prenaša bolezn

Mrčes ali insekti so živalce, ki spadajo v skupino členonožcev. Telo imajo razdeljeno na tri ostro ločene dele in sicer glavo, trup s tremi pari nog ter trebuh.

Mrčes prenaša povzročitelje nalezljivih bolezn lahko s svojimi nožicami, krili, z dlačicami, želim in drugimi deli svojega telesa, nekateri insekti pa so lahko stalni ali vmesni gostitelji povzročiteljev nalezljivih bolezn. Tak mrčes mora nujno biti sam okužen, če hoče bolezen prenesti, čeprav ni nujno, da sam zbol.

Mrčes je lahko tak, da leti. Sem spadajo muhe, komarji mušice. Poznamo pa tudi mrčes, ki leze, skake in se drži človeka ali živali in ne zna letati. Sem spadajo uši, stenice, bolhe, pršice.

Uši so zajedalci živali in človeka. Tri vrste jih je: glavna uš, ki se drži lasišča na glavi, bela uš, ki ji pravimo tudi gvančna uš in živi v šivih ter gubah obleke, ter sramna uš, ki živi na dlakah ob spolovilu. Uši se hranijo izključno s krvjo. Njihovim jajčecem pravimo gnide. Bela uš je najnevarnejša, ker prenaša pegavico in povratno mrzlico. Ker so uši zelo občutljive za toploto, jih najbolje uničimo s paro ali prekuhanjem perila. Škoduje jim tudi prašek proti mrčesu.

Tudi bolhe napadajo ljudi in živali. Več vrst je bolh: človeške, podganje, pasje in perutninske. Bolhe prenašajo kugo in mišjo pegavico. Zelo verjetno pa prenašajo tudi povzročitelje tifusa in paratifusa, griže, kolere in jetike. Tudi bolhe žive od krvi. Razširjene so po vsem svetu. Zatiramo jih s praškom proti mrčesu in s skrajno čistočo tal, ker v razpokah in špranjah ležejo jajčeca.

Stehice so podobni zajedalci, ki pijejo kri človeku, psu, mački, zajcu, piščancu, golobu in drugim pticam in mišim. Zive za robovi postelj in v špranjah, kamor ležejo jajčeca. Prenašajo lahko povzročitelje tifusa in paratifusa, grižo in najbrž tudi sodelujejo pri prenosu povratne mrzlice. V tropskih krajih prenašajo še nekatere tropske bolezni. Da bi jih uničili, ne zadošča samo prašek proti mrčesu, pač pa moramo največkrat zapliniti prostore, kjer so, s cianovodikom.

Muha prenaša lahko vse mogoče povzročitelje, ker leta povsod. Od tifusa, paratifusov in griže do jetike in trahoma je široko področje možnosti okužbe, ki jim botruje muha. Vsi vemo, da muha sede na gnoj, pa na hrano, pade v juho ali mleko, obleže dojenčkova usta in dudo, skratka ni kraja, kamor ne bi mogla prileteti. Muhe preganjamo z muholovkami različnih izvedb, s praškom proti mrčesu, predvsem pa s skrajno čistočo. Znano je, da tam, kjer je čisto, ni muh. Ker se muhe razvijajo iz jajčec na gnoju, je dobro, če gnoj od časa do časa obrnemo, vsaj vrhno plast, ker potem vročina razkrajajočega se gnoja v globini uniči mušji zarod. Poznamo dve vrsti nadležnih muh: domačo in hlevsko. Obe sta enako nevarni. Hlevska muha prenaša razen ostalega lahko še antraks ali črni prisad.

Komarji so leteca nadlega poletja in predvsem močvirnih predelov ter krajev ob vodah. Več vrst jih je. Anofeles je komar, ki ima pri sedenju dvignjen zadek, po tem ga tudi spoznamo, prenaša pa malarijo. Drobni aedes prenaša rumeno mrzlico, pri nas v Dalmaciji pa mrzlico dengo, ki je precej podobna gripi. Naš navaden komar pa ni nevaren, je le nadležen. DDT prah jih uničuje.

Pršica povzroča garje. Rije rove v koži in tam odlega jajčeca. Koža srbi, najhujše srbi ponoči, ko je človek pokrit v postelji in je toplo. Največ rovev je med prsti, na spodnji strani kolena, pod pazduho, okrog pasu in spolovil, nikdar pa na glavi. Zaradi praskanja nastanejo še dodatna vnetja. Zoper garje imamo posebno tekočino ali mazilo, hkrati pa moramo razkužiti obleko, perilo in posteljnino.

Dr. B. O.

Kanal : Novo mesto 3:0

Ljubitelji športa v Novem mestu in ljubitelji odbojke v Sloveniji so bili v ponedeljek neprijetno presenečeni, ko so iz časopisov razbrali, da so Novomeščani izgubili nedeljsko odbojkarško srečanje brez borbe. To je menda prvi primer v zgodovini novomeške odbojke, da moštvo sploh ni odpovalo na tekmo. Res je, da bi bila tekma tudi sicer izgubljena, ker je forma Novomeščanov daleč od tiste pred leti, toda poteza ni športna in je vsega obsojanja vredna. Se posebej, ker so v Kanalu verjetno pričakovali goste razen igralcev tudi gledalci.

Nekaj je gnilega... Novomeška odbojka že nekaj let tone. Spomnimo se lanskih dogodkov

in sestankov ter prenehanja igranja Simiča, Medica in Sonca. Poteza je bila nepremišljena, saj je bilo to najbolje dokazano zdaj, ko so te igralce spet povabili v svoje vrste. V nedeljo razen tega ni bilo dovolj igralcev, ki bi potovali v Kanal. Tudi z denarjem je bilo precej težav: sredstva so izvirali šele v zadnjem trenutku. Torej: odbojkarji se morajo najprej pogovoriti, ali se mislijo igrati, poiskati si morajo tehničnega vodjo, da ne bodo vseh del (iskanje denarja, žoge itd.) opravljali sami. Ko si bodo s tem na jasnem, naj povedo: ali igramo ali pa nehamo! Druge izbire brez nas, saj se taka predaja, kot je bila v nedeljo, ne bi smela več zgoditi.

Pokal pionirjem iz Kočevja

Pionirji občine Delnice in Kočevje so se že tretjič pomerili v tradicionalnem tekmovanju. V Kočevju se je zbralo nad 130 tekmovalcev. Pred precejšnjim številom gledalcev so v skupni oceni zmagali domači s 290:190 točk in že drugič dobili prehodni pokal ZTK Slovenije. Zmaga je bila prepričljiva in zaslužena, saj so se najmlajši dobro pripravili za ta nastop.

V nogometu je na splošno presenečenje zmagalo Kočevje s 3:2 in se oddolžilo za lanski poraz. Pionirke iz Delnic so v kosarki zmagale s 22:2, pionirji pa s 39:8. Kočevski rokometasji so bili uspešni s 12:4, pionirke pa so podlegle s 4:7. Delničani so bili boljše strelci, saj so zmagali s 293:264 pri pionirjih in s 152:172 pri pionirkah. V ostalih disciplinah so prednjačili domačini: v šahu so zmagali s 4:2, v odbojki obakrat z 2:0, v namiznem tenisu pa pionirji s 5:0, pionirke pa s 3:0. Ze po teh uspehih je bil pokal zagotovljen, visoko zmago pa so priborili atleti, ki so zmagali s 4.067:3.203 in pobrali razen enega vsa prva mesta. Med posamezniki je Jerman s 621 cm postavil nov slovenski rekord v skoku v daljino. Jerman je zmagal tudi v skoku v višino s 170 cm, Mikulčičeva je vrgl kroglo s 12,82 m, Briškova je 60 m pretekla v času 8,5, Otčičarjeva je v višino skočila 135 cm, Krizeva pa 402 cm v daljino. Zagorjanova je vrгла kroglo 9,73 m.

Ni slovenske lige za Kočevje

V kvalifikacijski tekmi za vstop v slovensko ligo so nogometasji Kočevja podlegli doma Jesenicom z 0:2. Domači so igrali izredno lagodno, neborbeno, veliko so preigravali, manjkalo jim je kondicije: poraz je bil zato neizbežen. Gostje niso bili tako močni, da se jih ne bi dalo

premagati, bili pa so poirtvovalni in borbeni. Za tekmo na Jesenicah se bo treba pripraviti resneje kot za prvo. Bojimo se, da se spet ponavlja stara napaka: bolj ko se bliža konec tekmovanja, manj je volje pri igrateljih. To pa se ne bi smelo zgoditi, vsaj takrat ne, ko moštvo pride do kvalifikacij.

Uprava doma telesne kulture je kupila še 3 Stiga mize za namizni tenis. Tako bo ta panoga, ki se je v zadnjem času razmahnila posebej med žensko mladino, lahko še bolj zaživela.

V soboto je bilo v Kočevju tekmovanje elektrogospodarscev v namiznem tenisu. Igrali so Ljubljanci, Trboveljčani, Novomeščani in domači igralci. V prvi skupini je zmagalo Kočevje pred Ljubljano-okolica in Trbovljami II. V drugi skupini je zmagala ekipa Ljubljana-mesto pred Trbovljami I in Novim mestom. V finalu je bilo Kočevje uspešnejše od Ljubljancanov. Tretje mesto je zasedla Ljubljana-okolica, četrto Trbovlje I, peto Novo mesto in šesto Trbovlje II. V živahnih tekmovanjih je Kočevje opravičilo vlogo favorita.

A. Arko

Uspeh mladih atletov

Na slovenskem atletskem prvenstvu za pionirje in pionirke, ki je bilo v nedeljo v Mariboru, so predstavniki Dolenskega, atleti iz Novega mesta in Kočevja, pobrali vrsto visokih uvrstitev. Jerman iz Kočevja pa je celo postavil nov slovenski rekord v skoku v daljino. Verček (Nm) je zmagal v teku na 60 m, novomeška Štافتa na isti progi je bila druga, Jerman je zmagal v skoku v višino in v daljino, Slak (Nm) je bil drugi v višini, Velkavrh (Nm) pa je dosegel isto uvrstitev v metu kroglice. Novomeščanka Močnikova je zmagala v teku na 400 metrov. Brez dvoma so rezultati Dolenski na nedeljskem tekmovanju zmagali boljših časov dolenske atletike.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Petek, 25. junija — Jaroslav Sobota, 26. junija — Gruda Nedelja, 27. junija — Ema Ponedeljek, 28. junija — Zoran Torek, 29. junija — Peter Sreda, 30. junija — Emilija Četrtek, 1. julija — Bogoslav

ČESTITKE

Dragemu atu in mami FRANCU in ALOJZIJU DRENIK iz Vel. Podljubna želimo za 25-letnico skupnega življenja vse najlepše, največ pa zdravlja sinovi in hčerka z možem Tonetom in Marjančkom.

Dragemu stričku LOJZETU AVSCU iz Malega Slatnika pri Novem mestu želimo za praznovanje mnogo srečnih in zdravih let nečaki Franci, Zdravko, Viki, Silvo, Vesna, Dragi, Karli in Darko.

Dragemu bratu ANTONU STARICU čestitajo za praznik in vrnitev med domače: bratje, sestra Anica in mama.

LOJZKI SAJE iz Kanade čestita za dvojni praznik, drugim pa pošilja lep pozdrav družina Gazvoda iz Sentjošta pri Novem mestu.

ZAHVALE!

Ob tragični smrti ljubelega sina, brata in strica

ALOJZA TURKA

iz Podpreske se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v tej težki nesreči kakorkoli ostali ob strani, vsem, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi pregodnji zadnji poti in vsem darovalcem vencev. Posebno se zahvaljujemo za takojšnjo pomoč zdravniku tov. dr. Smalcu, zdravniškemu osebju na nezgodnem oddelku in Ljubljani, gospodu župniku Lončarju, tov. Pajničju za poslovljene besede, gasilec iz Podpreske ter vsem, ki so sočustvovali z nami.

Zahvaljujemo: mami Marija, oči Stanko, brat Slavko, sestri Marija in Beta z družinami in ostalo sorodstvo Podpreska, p. Draga pri Loškem potoku

Ob penadni izgubi najdražjega sina in brata

TONIJA DEBEVCA

iz Brežice se zahvaljujemo vsem darovalcem cvetja, zdravnikom in osebju bolnišnice, gasilec in vsem, ki so ga spremili na zadnji poti.

Mati, oče, sestra, svak in nečakinja Alenčica.

Ob bridki, prerani izgubi ljubljene žene, mami, sestre itd.

JULIJANE (JULKE) LOGAR

z Zajčjega polja pri Kočevju izreknemo najtoplejšo zahvalo vsem, ki so jo v tako velikem številu spremili na zadnji poti, nam izrekli sožalje ter zasuli njen grob s cvetjem in številnimi veneti. Posebna zahvala zdravnikom in sestram ljubljanske bolnišnice, ki so se trudili, da bi mater starih otrok v starosti od 3 do 8 let ohranili v življenju. Zahvala kolektivni državne posestva Livold, ki se je z upravnikom na čelu

poinštevilo udeležil pogreba, gošpodo župniku in ostalim. Zahvaljujemo: mož Franc, sinovi France, Ciril, Steško, hčerka Milica, bratje in sestre z družinami in ostalo sorodstvo Zajčje polje 13. junija 1965

Zahvaljujem se vsem, ki so se kakorkoli spomnili našega ata JANEZA BEVCA, ki je 2. junija 1965 slavil svojo stoletnico. Posebej se zahvaljujem predstavnikom občinske skupščine, občinskemu odboru SZDL in Čestnemu podjetju v Novem mestu.

Franc Bevc, Cerklje ob Krki

KINO

PRODAM novo motorno kolo znamke NSU maks — 175 cc. Janez Štojs, Srebrnice 1, Novo mesto.

UGODNO PRODAM vse rezervne dele tovornega avtomobila TAM pionir. Jože Bračun, Pišce, Brežice.

PRODAM motorno kosilnico BCS. Naslov v upravi lista (585/65). PRODAM opremo za dnevno sobo in steno za predsoho. Dolenc, Kettejev drevored 17, Novo mesto.

POCENI PRODAM dobro ohranjeno spalnico, osebni avto ali tudi posamezne dele, ki bi bili primerni za gumij voz. Naslov v upravi lista (579/65).

PRODAM odlično ohranjeno pralni stroj alba cygnus. Cena 65.000 dinarjev. Naslov v upravi lista (585/65).

UGODNO PRODAM TELEVIZOR znamke asaba — ekran 49. Mestne njive — blok 7/1.

ODDAM STANOVANJE v okolici Novega mesta. Naslov v upravi lista (576/65).

ISCEM LOKAL za krznarsko obrt v Novem mestu. Naslov v upravi lista (583/65).

GOSPODINSKO POMOČNICO k trem odraslim osebam iscem. Vzajemni tudi začetnica. Julia Molnar, Bled, Kidričeva.

PRIDNO IN POŠTENO dekle išče gostilna Lukež Cilka, Brežice.

ISCEM POŠTENO DEKLE za varstvo dveh otrok 8 ur na dan. Hrana in stanovanje preskrbljeno. Plača po dogovoru. Poesterjeva 12, Novo mesto.

SLUŽBO V RIMU dobi dekle za pranje posode in pomočnico slovenski kuharici. Možnost izučitve italijanske kuhinje. Plača 100.000 din mesečno, hrana in stanovanje. Ponudbe pošlji na Hotel Bled, Via S. Croce in Gerusalemme 40, Roma.

MLINARJA SPREJMEM takoj v službo. Valjčni mlin Franc Kopinč, Dobova.

ZDRAVILISCE ROGASKA SLATINA — Ali ne delujejo zelodec, jetra, žolč, črevesje? Uredite jih z rogasko »Donata« vodol! V zalogi jo ima v Novem mestu Trgovsko podjetje »Hmeljnika« — telefon 21-129 in »Standard« — telefon 21-158.

KUPIM KOMPLETEN VPLINJAC za avtomobil fiat 1100/B. Ponudbe pošlji na upravo lista pod »Vplinjaca«.

KINO

Brežice: 27. in 28. 6. špansko-italijansko-francoski barvni film »Lepa Lola« 27. in 28. 6. ameriški barvni film »Dobri duh Pariza« 29. in 30. 6. poljski film »Umor v taksiju«.

Brod na Kolpi: 26. in 27. 6. poljski film »Morlice in gospodičnas«.

Crnomelj: 25. in 27. 6. ameriški film »Ubiti oponašavca« 29.

in 30. 6. francoski barvni film »Pariški balet«.

Dol. Toplice: 26. in 27. 6. jugoslovanski film »Nevesnjska puška«.

Kočevje — »Jadrana«: 25. do 27. 6. francoski barvni film »Slavne ljubezni« 28. in 29. 6. švedski film »Sodnika« 30. 6. in 1. 7. jugoslovanski film »Svitanje«.

Kostanjevica: 27. 6. španski barvni film »Prišel je anđel«, 30. 6. nemški film »Moja nečakinja tega ne dela«.

Metlika: 26. in 27. 6. jugoslovanski film »Obratna«, 26. in 27. 6. ameriški film »Clovek, ki je ubil Libertija Valansa«, 30. 6. in 1. 7. ruski film »Misija Leona Garosa«.

Mokronog: 26. in 27. 6. me-

hiški barvni film »Jaz pustolo-

veca. Novo mesto »Krka«: 25. do 28. 6. ameriško-italijanski film »Pet ostrizhen«, 29. 6. do 1. 7. francoski film »Melodije v prilljeju«.

Predgrad: 27. 6. italijanski film »Miadoletnica«.

Ribnica na Dol.: 26. in 27. 6. francoski film »Skrivnostni judex«.

Sevnica: 26. in 27. 6. jugoslovanski film »Napad na Drvars«.

Sodražica: 26. in 27. 6. ameriški film »Dober dan, žalost«.

Stara cerkev: 26. in 27. 6. francoski film »Polnočni sestanke«.

Strazja: 26. in 27. 6. jugoslovanski film »Srečamo se zvečer«.

Trebnje: 26. in 27. 6. italijanski film »Scano Boas«.

GIBANJE PREBIVALSTVA

Iz nove meške porodnišnice

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Rozi Kuplek iz Smarjških Toplic — Ireno, Slavka Gorenc s Kršnjega vrha — Jožeta, Marija Plavan iz Bereče vasi — Petra, Neža Junkar z Malega Bana — Ano, Marija Muc iz Krivoglavice — Nado, Martina Sprajcar iz Crnomlja — Janca, Ana Naumovski iz Crnomlja — Dafino, Ivanka Murn iz Podgrada — Srečka, Ljubica Ropar iz Drenovice — Franja, Kristina Pungerski iz Dul — Stefana, Dragica Bradin iz Trstenika — Andrejko, Alojzija Blatnik iz Jermana vrha — Romana, Amalija Urpelj iz Mokronoga — Bojano, Olga Janežič iz Zgornjih Mladetič — Benjamina, Amalija Potočar iz Laz — Peregrina, Jožeta Stolič iz Dolnjih Ponikev — Zorko, Milena Lukšič z Uršnih sel — Marinko, Ana Muhič iz Malega Podljubna — Branka, Marija Stojmenovič iz Crnomlja — Zorana, Bernarda Vidmar iz Peznan — Romana, Majda Kastelic iz Gojne vasi — Zorana, Angela Pavlin z Dolže — Anica, Jožica Bolšec iz Nakla — Silva, Marija Češnovar iz Hrastulj — deklica, Ana Murn z Malkovca — deklica, Marija Duh iz Ledče vasi — deklica, Marija Rupar iz Goriske vasi — deklica, Marija Zeljko iz Srednjega Gričevja — deklica, Marija Berkopec z Velikega Cerovca — deklica, Slavka Safar iz Gabrja — dečka, Milka Mirt iz Krškega — dečka, Martina Vide iz Dobravice — dečka, Angela Majer iz Dešeče vasi — deklica, Angela Kraševc iz Dolnjega Krovca — deklica, Dragica Mravunac iz Kohanjca — dečka, Marija Ivanetič iz Omote — deklica.

KRONIKA + NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoč v novomeški bolnišnici: Milan Mikec, sin posest-

Vsem poslovnim prijateljem se tudi vnaprej priporoča

GOZDNO
GOSPODARSTVO
NOVO MESTO

Koncert ob 17.05. 18.15 Zvočni razgledi. 18.45 Novo v znanosti. 20.00 Izbrali smo vam. 20.50 Koncert ansambla palače Pitti iz Firenze 22.10 Popevke vs vrstijo.

TOREK, 29. JUNIJA: 9.05 Odmelodije do melodije. 8.05 Početniško popotovanje od strani do strani. Marjan Marinc: Strahopetalus — IV. 9.30 Godala v ritmu. 10.15 Prizori iz Verdijevega »Trubadurja«. 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Krsto Odaka III. simfonija. 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Dušan Terčelj: Kakšne spremembe vseebuje novi vinski zakon. 14.05 Dela P. I. Čukjovskega. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 V terek na svidenje. 17.05 Koncert ob 17.05. 18.15 Popevke s tekočega traku. 18.45 Na mednarodnih krizpotjih. 20.20 Radijska igra Karel Cop: Ure. 22.10 V plesnem ritmu z orkestrom Perez Prado in Harry James.

SREDA, 30. JUNIJA: 8.05 Zabuvalni zvoki. 9.00 Svet skozi sončna očala. 9.15 Pojo mladinski zbori »Bodra smjana«. 10.15 Sorpranistka Nedda Fittana poje peme italijanskih tržaških skladateljev, pri klavirju Livia Romanelli. 10.30 Clovek in zdravje. 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Drobni operni prizori. 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Slavko Cepin: Kolikšni naj bodo prirasti na teži pri plemenskih telcah. 12.40 Dvajset minut za narodno pesmijo. 14.05 Iz koncertov in simfonij. 15.30 Poje češki pevski zbor »Moravane«. 17.05 »Poletni dan v gorah in druge skladbe z domačimi izvajalci. 18.15 Iz fonoteke radia Koper. 20.00 Jules Massenet: Mignon, opera v 4 dejanjih. 22.10 Od popevke do popevke.

ČETRTEK, 1. JULIJA: 8.05 Dopolidanski domači peče-mele. 9.00

nika z Vrha, si je z eksplozivom poškodoval roke; na Franca Simončiča, očima posestnika z Zlogorskega vrha, se je prevrnil voz in mu poškodoval hrbtenico; Milan Vintar, mehanik z Vrha, je padel s traktorja in si poškodoval levo nogo; Franc Režen, delavec iz Gradišča, se je z motorjem zaletel v avtomobil in si poškodoval glavo; Ludvik Kukec, delavec iz Krmelja, je padel s kolesa in si poškodoval desno roko v rami, Marija Judež, delavka iz Zabeje vasi, je padla s kolesa in si poškodovala desno koleno

Matični urad Kostanjevica

Maja ni bilo rojstev izven bolnišnice. — Poročili so se: Janez Kodrič, kmetovalec iz Vel. Podloga, in Jožefa Gorisek, kmetovalka iz Kočarije; Janez Brudar, kmetovalec iz Malega Mraševca, in Amalija Kuhar, kmetovalka iz Dob; Janez Sirotnik, kmetovalec z Gor. Prekopa, in Marija Haralovič, delavka s Pristave; Karol Cugelj, soboslikar iz Vel. Mraševca, in Ljudmila Brdik iz Dob; Viljem Maurer, steklar, in Jožica Turšič, delavka, oba iz Hrastrnika. — Umrli so: Marija Gorenc, gosposinja iz Kostanjevice, 92 let; Jožica Svalj, otrok iz Kočarije, 15 mesecev, in Terezija Gorenc, kmetovalka iz Vel. Vodenice, 77 let.

PREKLICI

Podpisani MARJAN ROLIH iz Smalče vasi preključem vrtno parcelo ob hiši. Kakršnokoli povzročanje škode bom smatral za motenje posesti in bom proti kršitelju sodno postopal.

Podpisani MARJAN ROLIH preključem besede, ki sem jih izrekel 4. februarja 1965 o Alojzu Mrgoletu kot neresnične in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

Podpisana PEPCA KOZINA iz Zleblča I preključem vesti, ki naj bi jih silila v trgovini »Samopostrežba« v Ribnici glede odpovedi Tinke Jeriha kot netočne in neresnične.

Podpisana LOJZKA RAPUS iz Foesterjeve 12, Novo mesto, obveščam vse, da nisem plačnica dolgov, ki bi jih napravil moj mož Franc Rapuš iz Foesterjeve 12, Novo mesto.

RADIO BREŽICE

PETEK, 25. JUNIJA: 20.00 — 21.15 Obvestila — Izbrali ste sami — glasbena oddaja.

NEDELJA, 27. junija: 10.30 — Poročila iz naše občine — Ob novih gospodarskih ukrepih — Naš prispevek: Komisija za prošnje in pritožbe pri občinski skupščini — Delovni program Krajevne skupnosti Brežice — Turistična rubrika — Za naše kmetovalce: Kmetijska posestva v Avstriji — Domače višje izvajajo Veseli vandrovčki, Dobovskih pet in ansambel bratov Lopatič — Magnetofonski zapisek: Obiskali smo kooperante KZ Bizeljsko — Pogovor s poslušalci — Obvestila in spored naših kinematografov. 13.05 — Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 29. JUNIJA: 20.00 — Ne smemo pozabiti: Spomin na Rab — Literarni utrinki: Valentin Cundrič — Od torke do torke v brežiskem klanu — Obvestila — Glasbena oddaja: Zbori in solisti pojo narodne pesmi.

ELEKTROTEHNA

LJUBLJANA

trgovsko uvozno — izvozno podjetje z elektrotehničnim materialom

nudi

v svojih prodajalnah izvensezonsko znižanje cen od 15. junija do 15. avgusta 1965

	Stara cena:	Nova cena:
Televizijski sprejemnik RR-869	180.400	158.000
" " RR-870	201.400	178.000
" " RIZ-220/0	199.500	158.000
" " RIZ-220/2	181.400	158.000
Gramofon RIZ — ERO	31.200	17.300
" RIZ — EG/5 — PVC	18.960	11.000
" RIZ — EG/5 — SK	18.960	11.000

Potrošniki, izkoristite ugoden nakup v naših prodajalnah v Ljubljani, Kranju, Celju, Novem mestu in Murski Soboti!

SKUPŠČINA OBČINE KRŠKO

razpisuje prosto delovno mesto

SODNIKA PRI OBČINSKEM SODIŠČU KRŠKO

ki ga bo izvolila izmed kandidatov, ki se bodo javili na razpis v razpisnem roku.

Kandidat, ki se javi na razpis, mora poleg splošnih pogojev za sklenitev delovnega razmerja zadostiti še naslednjim pogojem: 1. da je jugoslovanski državljan, 2. da je diplomiran pravnik, 3. da ima pravosodni izpit.

Kandidat mora poslati prijavo z ustreznimi listinami v roku 10 dni po objavi tega razpisa v Dolenjskem listu na naslov: Skupščina občine Krško, Cesta krških žrtev 14.

Upravni odbor tovarne obutve

PEKO — Tržič

ponovno
razpisuje delovno mesto

POSLOVODJE v poslovalnici PEKO v Metliki

Pogoj: visoko kvalificiran delavec v trgovini — prednost imajo kandidati iz stroke. Nastop službe mogoč takoj, ali po dogovoru. Prijave sprejema kadrovski oddelek podjetja do 30. junija 1965.

OBJAVE - RAZPISI - OBVESTILA

Razpis tovarne šivalnih strojev Mirna

o prostih učnih mestih v šolskem letu 1965-66

V šolskem letu 1965-66 sprejme podjetje v uk naslednje vaje: enega vajenca za finomehanika šivalnih strojev, enega vajenca za orodjarja, enega vajenca lesne stroje. Prosilci naj pošljejo lastnorčno

napisane prošnje oddelku za kadro. Prošnji naj priložijo: kratek življenjski, prepis spričevala o dokončani osemletki, izpis iz rojstne matične knjige, zdravniško spričevalo. Brez navedenih prilog prošnje upravni odbor ne bo reševal. Razpis velja do 10. avgusta 1965.

Razpis štipendij tovarne šivalnih strojev Mirna

Upravni odbor Tovarne šivalnih strojev »MIRNA« V MIRNI razpisuje naslednje štipendije za študij na visokih, višjih in srednjih solah:

opravljenih izpitih z navedboocene in datuma izpita, če je prosilec študent višjega letnika. Razpis štipendij velja do 10. avgusta 1965.

I. NA FAKULTETAH:

1 štipendijo na ekonomski fakulteti,

1 štipendijo na pravni fakulteti, 2 štipendiji na strojni fakulteti.

II. NA VISJIH SOLAH:

1 štipendijo na višji komercialni soli — splošno komercialna smer,

1 štipendijo na višji komercialni soli — finančna smer.

III. NA SREDNJIH SOLAH:

2 štipendiji na srednji tehniški soli — strojni oddelek,

2 štipendiji na srednji ekonomski soli.

Prosilci naj pošljejo lastnorčno napisane prošnje kadrovskemu oddelku.

Prošnji naj priložijo: zadnje šolsko spričevalo ali frekvencijsko potrdilo, potrdilo o premoženjskem stanju staršev in potrdilo o

OBVESTILO

KMETOVALCEM

Kmetijska zadruga Crnomelj obvešča kmetovalce, da si lahko nabavijo do 1. 8. 1965 umetna gnojila za jesensko setev po nesezonskih cenah. Nabavijo si lahko nitrofoskal 4:1:9, ki je najprimernejši za jesensko setev pšenice, in superfosfat. Cene so pri kilogramu za 3 din nižje kot bodo v sezoni.

Gnojilo lahko nabavijo kmetovalci proti takojšnjemu plačilu ali na kredit na podlagi kooperacijskih pogodb.

Kmetovalci, izkoristite ugodnost pri nakupu!

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbori SZDL Brežice, Crnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnjak (glavni in odgovorni urednik), Rja Bačar, France Grivec, Miloš Jakopec, Marjan Moškon, Jožica Toppey in Ivan Zoran

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna šte. 40 din — Letna naročnina 1200 din, polletna 600 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 2400 din — Tekoči račun pri podružnici NB v Novem mestu: 606-11-608-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon 31-227 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKANA Casopisno podjetje DELO v Ljubljani

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 23.00. Pisan glasbeni spored ob 5.00 do 8.00.

PETEK, 25. JUNIJA: 9.05 Zabuvalni zvoki. 9.00 Pionirski tehnik. 10.35 Naš podlistek — W. Saroyan. Čudoviti beli konj. 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Naši pevski solisti od soprana do basa s pesmi naših skladateljev. 12.30 Kmetijski nasveti — Organizacija varstva vinske trte v plantažnem nasadu. 14.05 Ob slavnostnih in vedrih zvokih starih mojstrov. 15.25 Zabuvalni intermezzo. 15.30 Partizanske pesmi. 17.05 Koncert po željah poslušalcev. 18.15 Revija slovenskih vokalnih solistov, ansamblov in orkestrrov zabavne glasbe. 20.00 Lahko glasbo izvaja Zabavni orkester RTV Ljubljana. 31.00 Četrte ure z ansamblom Mojmirja Sepe. 21.15 Oddaja o morju in pomorskih akcijah. 22.10 Po svetu jazz.

SOBOTA, 26. JUNIJA: 8.05 Domače pesmi in napevi. 9.15 Naši skladatelji mladini. 9.30 Koncert pihalne godbe Ljudske milice, dirigent Rien Rats. 10.15 Pesmi in plesi narodov Jugoslavije. 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Majhen operni koncert s slovenskimi pevci. 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Tone Zorc: Od količine prihrane so močno odvisni dohodki od živinoreje. 14.05 Kaledoskopski solistični glasbe. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Zabuvalni intermezzo. 15.30 Pojo nam amaterski zbori. Moški zbor tovarne dekorativnih tkanin in Ljubljanski zvon. 17.05 Greimo v kino. 17.45 Iz baleta »Raymond«.

Aleksandra Glazunova. 18.15 Najbolj priljubljene popevke tega tedna. 18.45 S knjižnega trga. 20.00 Zabavna glasba. 20.30 Večer narodnih melodij. 21.30 Za prijeten odhiti. 22.10 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 27. JUNIJA: 7.15 O kresu... 8.05 Mladinska radijska igra Dragutin Horčić: Mulič pa taki. 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. del. 10.00 Se pomnite, tovariši... Dr. France Hočevar: Minilo je 20 let. 10.37 — 11.45 Lahka glasba. 11.45 Nedeljska reportaža. 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. del. 14.00 Za vsakogar nekaj. 15.05 — 15.00 Igrajo veliki zabavni orkestri. 15.30 — 15.50 Humorska tega